

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1997

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΑΡΙΣΤΕΡΙΑΝΗΣ ΜΗΛΙΩΝΗΣ

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριθ. Εισαγωγής 587

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΡΚΙΖΟΓΛΟΥ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΔΙΑΦΕΡΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1997

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΑΡΙΣΤΕΙΑΝΗΣ ΜΗΛΙΩΝΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΡΚΙΖΟΓΛΟΥ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΓΚΡΙΣΕΩΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.
2.
3.
4.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1.1. Γενικά	9
1.2. Έννοια - Χαρακτηριστικά του ισολογισμού	10
1.3. Διακρίσεις των ισολογισμών	12
1.4. Σκοπός του ισολογισμού	13
1.5. Χρόνος συντάξεως του ισολογισμού	18
1.6. Γενικές αρχές που πρέπει να διέπουν τον ισολογισμό	19
1.7. Ποιούς ενδιαφέρει ο ισολογισμός	21
1.8. Πληροφοριακό περιεχόμενο ισολογισμού	25
1.9. Διακρίσεις και αναλύσεις των εννοιών των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού κατά το Ε.Γ.Λ.Σ.	27
1.10. Τι είναι οικονομικές καταστάσεις	41
1.11. Κατάσταση ισολογισμού τέλους χρήσης	42
1.12. Κατάσταση λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης	44
1.13. Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως	45
1.14. Πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων	46

1.15. Αδυναμίες του ισολογισμού και της καταστάσεως των αποτελεσμάτων χρήσεως	47
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

2.1. Γενικά	51
2.2. Έννοια και σκοπό της αναλύσεως των χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	55
2.3. Είδη αναλύσεως χρηματοοικονομικών καταστάσεων	60
2.4. Ανάλυση των σκοπών των βασικών κατηγοριών των ενδιαφερομένων	69
2.5. Μέθοδοι και μέσα αναλύσεως λογιστικών καταστάσεων	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

3.1. Γενικά	84
3.2. Έννοια των αριθμοδεικτών	87
3.3. Η χρησιμότητα των αριθμοδεικτών στα πλαίσια του ΓΛΣ	91
3.4. Διακρίσεις των αριθμοδεικτών	93
3.5. Κατηγορίες των αριθμοδεικτών	94
3.6. Εφαρμογές των αριθμοδεικτών	97
3.7. Εννοιολογικό περιεχόμενο και η σκοπιμότητα που εξυπηρετούν οι αριθμοδείκτες	100
3.8. Γενικές παρατηρήσεις και επισημάνσεις πάνω στους αριθμοδείκτες	125

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Γενικά	129
4.1. Ανάλυση αριθμοδεικτών ξενοδοχειακής εταιρείας «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» για το 1997	133
4.2. Ανάλυση αριθμοδεικτών ξενοδοχειακής εταιρείας «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» για το έτος 1997	143
4.3. Παρατηρήσεις	157
4.4. Συγκρίσεις	165
4.5. Συμπεράσματα	168
4.6. Προτάσεις	169
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	171
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	179

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η υποχρέωση των Α.Ε., Ε.Π.Ε. και όχι μόνο, να δημοσιεύουν κάθε χρόνο τον ισολογισμό και την κατάσταση των αποτελεσμάτων τους, που θεσμοθετήθηκε στις αρχές του αιώνα μας, αποτέλεσε σημαντικό βήμα στην προσπάθεια της κοινωνίας να εισχωρήσει στα εσωτερικά των επιχειρήσεων.

Παρά το γεγονός ότι τα παραπάνω δύο λογιστικά έγγραφα του τέλους της χρήσης δεν δίνουν πάντοτε την καθαρή εικόνα της οικονομικής θέσεως και της δραστηριότητας των επιχειρήσεων, η δυνατότητα και μόνο του κάθε εργαζόμενου και γενικότερα του κάθε απλού πολίτη να ενημερώνεται τακτικά για την δραστηριότητά τους, συμβάλλει σημαντικά στην θεμελίωση της δημοκρατίας και στην ανάπτυξη νέων σχέσεων ανάμεσα στον εργαζόμενο και τον εργοδότη, στον καταναλωτή και τον παραγωγό και ακόμη ανάμεσα στην πολιτεία και την επιχείρηση.

Είναι γεγονός, ότι οι σχέσεις αυτές ουδέποτε έμειναν στάσιμες από την εποχή ακόμη της βιομηχανικής επανάστασεως μέχρι σήμερα, αφού ο αυστηρός ορθολογισμός του F. TAYLOR (πατέρα του σημερινού MANAGEMENT, που τόσα

πρόσφερε στην υλική ευημερία της ανθρωπότητας) τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από τις νεώτερες ανθρωπιστικές θεωρίες του MASLON, MC GREGOR, MAYO και άλλων σκαπανέων του σύγχρονου MANAGEMENT, που άνοιξαν τον δρόμο σε πιο δημοκρατικά επιχειρηματικά πρότυπα. Τέτοια πρότυπα είναι γνωστά σήμερα σαν συμμετοχή των εργαζομένων στην διαχείριση και στα κέρδη των επιχειρήσεων, σαν εξανθρωπισμός της εργασίας κ.λ.π.

Θα μπορούσε βέβαια κανείς να ισχυριστεί, ότι η μελέτη και ερμηνεία ενός ισολογισμού δεν είναι εργασία, που μπορεί να γίνει από έναν οποιοδήποτε πολίτη, αφού είναι γνωστό, ότι απαιτεί και χρόνο και ειδικές γνώσεις. Εκείνο όμως που βαρύνει στην περίπτωση αυτή δεν είναι τόσο, πόσοι μπορούν να ερμηνεύσουν ένα ισολογισμό, όσο η κατοχύρωση του δικαιώματος του κοινωνικού συνόλου για πληροφόρηση, πράγμα που γίνεται με πολλούς τρόπους σήμερα όπως π.χ. η δημοσίευση στον τύπο αναλύσεων ισολογισμών από χρηματιστηριακά και λογιστικοελεγκτικά γραφεία, παροχή πληροφοριών από τράπεζες, εκδόσεις ειδικών μελετών κ.λ.π.

Το έργο, όμως, του επιστήμονα λογιστή δεν περατώνεται μόνο με την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης. Μπορεί να λεχθεί ότι με την κατάρτιση των καταστάσεων αυτών περατώνεται η λογιστική παραγωγική διαδικασία. Το έργο του επιστήμονα ιδιωτικοοικονομολόγου αρχίζει ύστερα από την κατάρτιση

των καταστάσεων αυτών και συνίσταται στην ανάλυση και συσχέτιση των διαφόρων μεγεθών που αναγράφονται στις καταστάσεις αυτές, της διαχρονική και διαστρωματική σύγκριση αυτών και την συναγωγή συμπερασμάτων χρησίμων για τη λήψη σωστών επιχειρηματικών αποφάσεων.

Αλλά πέρα από τα εύγλωττα συμπεράσματα που προκύπτουν από τους αριθμοδείκτες γεννιέται το ερώτημα για το ποίοι επιβάλλεται να ενημερώνονται για τα συμπεράσματα αυτά και κυρίως στην Ελλάδα, που για τις περισσότερες επιχειρήσεις οι ισολογισμοί καταρτίζονται κυρίως για να καλυφθούν έναντι των αποκτήσεων της φορολογικής νομοθεσίας και δεν αποτελούν αντικείμενο μελέτης και αναλύσεως.

Κατά τη γνώμη μας φυσικοί αποδέκτες των συμπερασμάτων αυτών είναι: α) οι διευθύνοντες την επιχείρηση. Αυτοί περισσότερο πρέπει να επεκτείνουν το ερευνητικό τους ενδιαφέρον για τους αριθμοδείκτες που καταρτίζονται με στοιχεία προερχόμενα από καθημερινές μετρήσεις κυρίως στην τεχνική σφαίρα π.χ. δείκτες παραγωγικότητας, β) Οι τράπεζες και λοιποί δανειοδότες. Οι τράπεζες λαμβάνουν τα απαραίτητα στοιχεία για τη μέτρηση της φερεγγυότητας της επιχείρησης από τους ισολογισμούς που δημοσιεύονται, αλλά και από τις ίδιες τις δανειοδοτούμενες επιχειρήσεις. Σημειώνεται εδώ ότι οι Τράπεζες έχουν τυποποιήσει τους τρόπους και τις μεθόδους, με τους οποίους αναλύουν τους ισολογισμούς των υποψηφίων

πελατών τους, γ) Οι πιστωτές της επιχείρησης. Γι' αυτούς κρίνονται περισσότερο ικανοποιητικά και οι δείκτες οικονομικότητας, που προκύπτουν κυρίως από στοιχεία των ισολογισμών που δημοσιεύονται, δ) Τέλος, σημειώνουμε ότι η κατάρτιση και η ερμηνεία των αριθμοδεικτών πρέπει να αποτελεί αντικείμενο μελέτης των σπουδαστών των οικονομικών επιστημών ανεξάρτητα από την ειδικότητα που ακολουθούν γιατί μόνο με βάση τους αριθμοδείκτες θα μπορούν να κατανοήσουν όσα συμβαίνουν στις επιχειρήσεις και στις διάφορες οικονομικές μονάδες σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Στόχος επομένως της παρούσας εργασίας είναι η απλούστευση των εννοιών ώστε να είναι δυνατή η αφομοίωση και η συγκράτησή τους από τον σπουδαστή, ο οποίος και αν ακόμη δεν εργασθεί, τελικά, σαν λογιστής, θα είναι σε θέση να έχει κάποια γνώμη για τους δημοσιευόμενους ισολογισμούς των επιχειρήσεων και για την οικονομική κατάσταση των τελευταίων.

Για τον τελευταίο αυτό λόγο, η παρούσα πτυχιακή εργασία απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε σπουδαστές και αποβλέπει στο να τους βοηθήσει στην παρακολούθηση των παραδόσεων στο μάθημα της Ανάλυσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή στο μάθημα της Ανάλυσης Ισολογισμού όπως αναγράφεται στο περίγραμμα των σπουδών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έγινε με σκοπό να πραγματευτεί τους αριθμοδείκτες καθώς και τις εφαρμογές τους όσον αφορά ειδικότερα τον τομέα των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων. Χωρίζεται ουσιαστικά και τυπικά σε δύο βασικά μέρη και αυτό γιατί προσπαθούμε να προσεγγίσουμε το αντικείμενό μας από θεωρητική και πρακτική άποψη, αφού μας ενδιαφέρει άμεσα και έμμεσα, οι σπουδαστές που θα απευθυνθούν στην βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. και θα διαβάσουν την εργασία αυτή, να αποκομίσουν και να αποκτήσουν και αυτοί με την σειρά τους μια θεωρητική και πρακτική κατάρτιση πάνω στους αριθμοδείκτες, πράγμα που θα τους ωφελήσει στην παραπέρα επαγγελματική τους πορεία και σταδιοδρομία στον ευρύτερο και παράλληλα δύσκολο χώρο της οικονομίας.

Στο πρώτο και θεωρητικό μας μέρος αναφέρουμε και αναπτύσσουμε τον ισολογισμό καθώς και τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις που τον συνοδεύουν, αμέσως μετά προχωρούμε στην προσέγγιση της έννοιας και των μεθόδων αναλύσεως των καταστάσεων αυτών και έπειτα

καταλήγουμε στην οριοθέτηση της έννοιας και χρησιμότητας των αριθμοδεικτών.

Ειδικότερα στο πρώτο κεφάλαιο θα ασχοληθούμε με την έννοια, τα χαρακτηριστικά, τις διακρίσεις και το σκοπό που εξυπηρετεί ο ισολογισμός καθώς επίσης με τις αναλύσεις των εννοιών των στοιχείων του και τις γενικές αρχές που πρέπει να τον διέπουν. Στο τέλος του κεφαλαίου αυτού γίνεται ανάλυση της κάθε μιας λογιστικής καταστάσεως ξεχωριστά με παράλληλη παράθεση των υποδειγμάτων τους στο παράρτημα. Στη συνέχεια και στο δεύτερο κεφάλαιο ορίζουμε την έννοια και τον σκοπό της αναλύσεως των οικονομικών καταστάσεων καθώς επίσης τα είδη και τις μεθόδους αναλύσεων τους ενώ στο τρίτο προσεγγίζουμε την έννοια, την χρησιμότητα, τις διακρίσεις, τις κατηγορίες και τις εφαρμογές των αριθμοδεικτών με μια ταυτόχρονη αναλυτική ανάπτυξή τους.

Στο δεύτερο και τελευταίο όμως μέρος, απομονώνοντας τους αριθμοδείκτες που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση και διερεύνηση των οικονομικών καταστάσεων, αποδεικνύεται ότι μπορεί να γίνει επωφελής χρήση των πληροφοριών, μέσω των δύο αντιπροσωπευτικών παραδειγμάτων που παραθέτονται μέσα σ' αυτήν την εργασία, οι οποίες περιλαμβάνονται σε λογιστικές καταστάσεις και μας δίνουν την γενική εικόνα των επιμέρους θεμάτων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ανά την Ελλάδα.

Τέλος, ευχαριστούμε θερμά τον προϊστάμενο του τμήματος Λογιστικής κ. Μηλιώνη Αριστείδη καθώς και τον ερευνητή επιχειρήσεων της Εθνικής Τράπεζας κ. Ατματζίδη Γεώργιο για την αμέριστη και ανιδιοτελή προσφορά και συμβολή τους στην εκπόνηση και περάτωση αυτής της εργασίας αντίστοιχα.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1.1. Γενικά

Η οικονομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον για διάφορες κατηγορίες ατόμων και ομάδων που είτε σαν επιχειρηματίες είτε σαν δανειστές είτε σαν επενδυτές επιθυμούν να γνωρίζουν τα αποτελέσματα αυτής της δραστηριότητας. Η πηγή, από την οποία οι ενδιαφερόμενοι παίρνουν συνήθως τις απαραίτητες και χρήσιμες πληροφορίες τους για την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων δεν είναι άλλη από τον γνωστό σε όλους μας, ισολογισμό.

1.2. Έννοια – Χαρακτηριστικά του Ισολογισμού

Ισολογισμός καλείται η λογιστική κατάσταση με την οποία εμφανίζονται συνοπτικά κατά είδος και αξία, τα περιουσιακά στοιχεία καθώς και οι πηγές χρηματοδοτήσεως μιας επιχειρήσεως σε δεδομένη χρονική στιγμή αποτιμημένα με το ίδιο νόμισμα.

Ο ισολογισμός προκύπτει από την απογραφή, της οποίας αποτελεί περίληψη και εμφανίζει τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχειρήσεως συνοπτικά, μόνο κατά είδος και αξία, ενώ η απογραφή την εμφανίζει αναλυτικά κατά είδος, ποιότητα, ποσότητα και αξία.

Στον ισολογισμό εικονίζεται η περιουσιακή συγκρότηση της επιχειρήσεως με την ισότητα:

$$E = \Pi$$

ή από αναλυτικά $E = \Pi + K\Theta$

Σύμφωνα με την νομοθεσία που ισχύει και τη λογιστική επιστήμη, στον ισολογισμό πρέπει να εμφανίζεται, με σαφήνεια, ειλικρίνεια και ακρίβεια, η χρηματοοικονομική συγκρότηση της επιχειρήσεως, ταξινομημένη αρμονικά τόσο από την λογιστική, όσο και από την οικονομική και νομική άποψη του κάθε περιουσιακού στοιχείου. Έτσι ο μελετητής του ισολογισμού μπορεί να τον συγκρίνει με ισολογισμούς προηγούμενων χρήσεων και ισολογισμούς άλλων ομοειδών επιχειρήσεων.

Ο ισολογισμός αποτελεί την επίσημη εικόνα της περιουσιακής συγκροτήσεως της επιχειρήσεως για τους τρίτους, που ενδιαφέρονται για την θέση και την εξέλιξη της επιχειρήσεως, επειδή δημόσιεύεται. Πρέπει να έχει τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα:

- Να προκύπτει από ειλικρινή απογραφή και αποτίμηση
- Η ονοματολογία των περιουσιακών στοιχείων να είναι σαφής
- Η κατάσταση των περιουσιακών στοιχείων να γίνεται κατά ομοειδείς κατηγορίες
- Να μην συμψηφίζονται ανόμοια περιουσιακά στοιχεία, όπως π.χ. πελάτες, που έχουν δώσει προκαταβολές και τους οφείλει η επιχείρηση, με προμηθευτές.
- Να δημοσιεύεται μαζί με τις αναλύσεις των λογαριασμών της γενικής εκμεταλλεύσεως και αποτελεσμάτων χρήσεως, καθώς και με απαραίτητες επεξηγηματικές σημειώσεις.

1.3. Διακρίσεις των ισολογισμών

Οι ισολογισμοί διακρίνονται σε τακτικούς οι οποίοι δημοσιεύονται στο τέλος της χρήσεως και σε ειδικούς ή ισολογισμούς εκτάκτων περιπτώσεων.

Οι ισολογισμοί τέλους χρήσεως (τακτικοί) διακρίνονται σε εσωτερικούς οι οποίοι υπηρετούν αποκλειστικά την διοίκηση της επιχειρήσεως και σε εξωτερικούς οι οποίοι σκοπό έχουν να πληροφορούν τους τρίτους για την πορεία και εξέλιξη της επιχειρήσεως.

Οι ισολογισμοί τέλους χρήσεως διακρίνονται ακόμη σε εμπορικούς και φορολογικούς.

Εμπορικοί ισολογισμοί είναι εκείνοι που συντάσσονται με τους κανόνες του εμπορικού δικαίου και ιδιαίτερα τους κανόνες των ανώνυμων εταιρειών.

Φορολογικοί ισολογισμοί είναι οι τακτικοί εμπορικοί (ή τέλους χρήσεως) ισολογισμοί οι οποίοι προκύπτουν από τυχόν γενόμενες διορθώσεις και με βάση πάντοτε τις φορολογικές διατάξεις.

Στη χώρα μας δε γίνεται μεταξύ εμπορικών και φορολογικών ισολογισμών και μπορούμε να πούμε ότι οι δημοσιευόμενοι ισολογισμοί είναι κυρίως φορολογικοί, γιατί στις περιπτώσεις που υπάρχει αντίθεση μεταξύ των κανόνων εμπορικής νομοθεσίας και κανόνων φορολογικής νομοθεσίας υπερισχύουν οι τελευταίοι.

1.4. Σκοπός του ισολογισμού

Η σύνταξη του ισολογισμού αποβλέπει σε ορισμένο σκοπό, που συνήθως είναι ο προσδιορισμός της οικονομικής κατάστασεως της επιχείρησης σε δεδομένη στιγμή και των οικονομικών αποτελεσμάτων ορισμένης χρονικής περιόδου. Αλλά ισολογισμοί συντάσσονται πολλές φορές για να εξυπηρετήσουν διάφορους σκοπούς π.χ. ίδρυση, εκκαθάριση, συγχώνευση, εκχώρηση επιχειρήσεως. Στις περιπτώσεις αυτές ο τρόπος συντάξεως, τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν, οι μέθοδοι αποτιμήσεως μπορεί να διαφέρουν και εξαρτώνται από τον σκοπό, που πρόκειται να εκπληρώσει ο ισολογισμός.

Βασικοί τύποι ισολογισμών που συντάσσονται για την εξυπηρέτηση διαφόρων σκοπών είναι οι εξής:

α. Ο ιδρυτικός ή αρχικός ισολογισμός

Ο ισολογισμός αυτός εμφανίζει την περιουσιακή κατάσταση της επιχειρήσεως την στιγμή της συστάσεως της δηλαδή συντάσσεται με την έναρξη της λειτουργίας της και γι' αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί σαν στατικός.

β. Ο ισολογισμός διαλύσεως και εκκαθάρισεως

Έχει ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά με τον ιδρυτικό ισολογισμό, αλλά διαφέρει στο ότι ο ισολογισμός εκκαθάρισεως με αξία, που βρίσκεται πολύ κοντά στην

πραγματική, ενώ δεν συμβαίνει το ίδιο με τον ιδρυτικό ισολογισμό. Έτσι μπορούμε να πούμε ότι π.χ. η αξία του στοιχείου «Φήμη και Πελατεία» στον ισολογισμό εκκαθαρίσεως έχει σχεδόν μηδαμινή αξία σε σχέση με την αξία, που του αποδίδει ο ιδρυτικός ισολογισμός. Επομένως, συνοψίζοντας, θα ήταν χρήσιμο ή ωφέλιμο να λέγαμε ότι ο συγκεκριμένος ισολογισμός αποβλέπει στην όσο το δυνατό ακριβέστερη απεικόνιση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως, όταν αυτά παύουν να αποτελούν οργανικό σύνολο και πρόκειται να ρευστοποιηθούν τα ενεργητικά της στοιχεία και να εξοφληθούν οι υποχρεώσεις της.

γ. Ο ισολογισμός διαχειριστικής χρήσεως.

Ο ισολογισμός αυτός συντάσσεται κάθε 12 μήνες, εκτός από τον ισολογισμό της πρώτης διαχειριστικής χρήσεως, που μπορεί να συνταχθεί, σύμφωνα με το νόμο, μέσα σε 24 μήνες.

δ. Ο ισολογισμός συγχωνεύσεως ή μετατροπής.

Ο ισολογισμός συγχωνεύσεως εμφανίζει την αξία των περιουσιακών στοιχείων δύο ή περισσοτέρων επιχειρήσεων, οι οποίες συγχωνεύονται με σκοπό να τα παρουσιάσει (τα περιουσιακά στοιχεία) ως οργανικό σύνολο. Έτσι όταν στις περιπτώσεις συγχωνεύσεως ή εξαγοράς ή μετατροπής, η επιχείρηση πραγματοποιεί μεγάλα κέρδη, η αξία της

περιουσίας της εμφανίζεται αυξημένη λόγω της εξασφαλισμένης φήμης και πελατείας της, της μεγάλης πιστοληπτικής και πιστοδοτικής της ικανότητας και ακόμη της μείωσης του ανταγωνισμού. Για τη σύνταξη, δε του ισολογισμού συγχωνεύσεως ακολουθείται ορισμένη διαδικασία σε ότι αφορά κυρίως την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων.

ε. Ο ενδιάμεσος ισολογισμός

Αυτός συντάσσεται κατά ενδιάμεσα χρονικά διαστήματα της διαχειριστικής χρήσεως, π.χ. στο τέλος κάθε μήνα ή διμήνου ή τριμήνου και αποβλέπει στην απεικόνιση της οικονομικής καταστάσεως της επιχειρήσεως σε ορισμένο χρονικό σημείο και των οικονομικών αποτελεσμάτων σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Επομένως οι ισολογισμοί αυτοί εμφανίζουν στην διοίκηση της επιχειρήσεως την πορεία των δραστηριοτήτων της και έτσι η διοίκηση μπορεί να παίρνει έγκαιρα μέτρα για προγραμματισμούς δράσεως της οικονομικής μονάδας, για κοστολόγηση και γενικότερη ορθή αντιμετώπιση των καταστάσεων. Γι' αυτό και οι ισολογισμοί αυτοί, παρά το γεγονός ότι συντάσσονται εσωλογιστικά, δηλαδή από τα υπόλοιπα των λογαριασμών, είναι απαραίτητοι.

στ. Ο προϋπολογιστικός ή ισολογισμός προβλέψεως

Ο ισολογισμός αυτός αποσκοπεί στην απεικόνιση της πιθανής περιουσιακής καταστάσεως και των αποτελεσμάτων της επιχειρήσεως σε μελλοντικά χρονικά σημεία και περιόδους. Η σύνταξη αυτού του ισολογισμού προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες στον επιχειρηματία και χρησιμοποιείται από αυτόν σαν εργαλείο ελέγχου της πορείας της επιχειρήσεως διευκολύνοντάς τον να προλαμβάνει πιθανές δυσμενείς εξελίξεις.

ζ. Ο ενοποιημένος ισολογισμός

Συντάσσεται από τις κυρίαρχες επιχειρήσεις, τις μητρικές εταιρείες, τα κεντρικά καταστήματα κ.τ.λ.

η. Ο φορολογικός ισολογισμός

Η σύνταξη του φορολογικού ισολογισμού εξυπηρετεί φορολογικές ανάγκες και λαμβάνει υπόψη τις απαιτήσεις της φορολογικής νομοθεσίας. Στη χώρα μας, όπου η τήρηση των λογιστικών βιβλίων γίνεται μέσα στα πλαίσια, που καθορίζουν οι φορολογικοί νόμοι, η σύνταξη του ισολογισμού στο τέλος της χρήσεως εξυπηρετεί και τις φορολογικές αρχές. Γι' αυτό δεν υπάρχει ανάγκη συντάξεως ειδικού φορολογικού ισολογισμού.

θ. Ο ισολογισμός τέλους χρήσεως

Ο ισολογισμός αυτός συντάσσεται στο τέλος της διαχειριστικής χρήσεως και αποβλέπει στον προσδιορισμό της οικονομικής κατάστασης και των οικονομικών αποτελεσμάτων της επιχείρησης. Όσα αναπτύσσονται στην συνέχεια, αφορούν κυρίως αυτού του τύπου τον ισολογισμό.

1.5. Χρόνος συντάξεως του ισολογισμού

Ο ισολογισμός σύμφωνα με την νομοθεσία που ισχύει, συντάσσεται μέσα σε δύο μήνες από την λήξη της διαχειριστικής χρήσεως και λέγεται τελικός ισολογισμός της χρήσεως που κλείνει και αρχικός της χρήσεως που ανοίγει.

Κρίνεται σκόπιμο όμως κατά τη διάρκεια της χρήσεως να συντάσσονται ισολογισμοί σε σύντομα χρονικά διαστήματα (ενδιάμεσοι) δηλαδή κάθε μήνα, δίμηνο ή τρίμηνο, έστω και εσωλογιστικά, για να πληροφορείται η διοίκηση για την πορεία της επιχειρήσεως. Οι ισολογισμοί αυτοί δεν καταχωρούνται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών.

Επίσης κρίνεται απαραίτητο να συντάσσονται προϋπολογισμοί δράσεως της επιχειρήσεως για τα ίδια χρονικά διαστήματα και να γίνονται απολογιστικές μελέτες και έλεγχοι.

1.6. Γενικές αρχές που πρέπει να διέπουν τον ισολογισμό

Για να είναι δυνατόν να μελετηθεί και να βγουν ακριβή και ορθά συμπεράσματα, ο ισολογισμός πρέπει να συντάσσεται με βάση ορισμένες αρχές παραδεκτές. Οι αρχές αυτές είναι οι εξής:

α) Η σαφήνεια

Οι ονομασίες των λογαριασμών ή ομάδων λογαριασμών πρέπει να αποδίδουν, όσο το δυνατό, πιο πιστά το περιεχόμενο των λογαριασμών αυτών, ώστε να αποφεύγονται παραπλανητικές εντυπώσεις, π.χ. όταν στον λογαριασμό «Έτοιμα Προϊόντα» περιλαμβάνονται και ημιτελή προϊόντα.

β) Η ειλικρίνεια και ακρίβεια

Ο ισολογισμός πρέπει να είναι ειλικρινής δηλαδή να περιλαμβάνει υπαρκτά στοιχεία τόσο στο Ενεργητικό, όσο και στο Παθητικό, αλλά και να μην παραλείπει την εμφάνιση ορισμένων από αυτά. Πρέπει ακόμα να είναι ακριβής, δηλαδή να εμφανίζει τα στοιχεία με την πραγματική τους αξία. Πολλές φορές η αρχή αυτή παραβιάζεται, όταν διενεργούνται σκόπιμα ή ασυνείδητα ανακριβείς αποτιμήσεις στοιχείων π.χ. αποθεμάτων με αποτέλεσμα την πάραποίηση των αποτελεσμάτων.

γ) Η συνέχεια και ομοιομορφία

Ο ισολογισμός πρέπει να συντάσσεται ομοιόμορφα κάθε χρόνο και οι αποτιμήσεις να γίνονται με την ίδια μέθοδο, ώστε τα στοιχεία του να είναι συγκρίσιμα. Έτσι, γίνεται δυνατή η συναγωγή σωστών και ορθών συμπερασμάτων με την παραβολή ισολογισμών δύο ή περισσότερων ετών. Σε περιπτώσεις, που είναι ανάγκη να μεταβληθεί η συνήθως χρησιμοποιούμενη μέθοδος αποτιμήσεως των στοιχείων, πρέπει να γίνεται σχετική παρατήρηση στον ισολογισμό, ώστε να αποφεύγεται η παραπλάνηση του μελετητή.

1.7. Ποιους ενδιαφέρει ο ισολογισμός

Παρά το γεγονός, ότι βασική πηγή πληροφοριών για την οικονομική κατάσταση μιας επιχειρήσεως, παραμένει ο ισολογισμός, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να σχηματίσουν κάποια γνώμη γι' αυτήν παίρνοντας πληροφορίες και από άλλες πηγές, όπως π.χ. από ενημερωτικά άρθρα των οικονομικών εφημερίδων και περιοδικών, από υπαλλήλους της επιχειρήσεως, από τράπεζες, χρηματιστήρια, επιμελητήρια, δεδομένου ότι ο μέσος άνθρωπος με τις συνηθισμένες οικονομικές γνώσεις που έχει δεν είναι σε θέση να αντλήσει και να εξάγει κάποια σοβαρά συμπεράσματα από την μελέτη του ισολογισμού. Ακόμα και οι ειδικοί μελετητές των ισολογισμών, πολλές φορές, αδυνατούν να καταλήξουν σε πειστικά συμπεράσματα για διάφορους λόγους. Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ, ότι τις πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση μιας επιχειρήσεως δεν τις παρέχει ένας οποιοσδήποτε ισολογισμός (π.χ. διαλύσεως και εκκαθαρίσεως, συγχωνεύσεως κ.τ.λ.), αλλά ο ισολογισμός «τέλους χρήσεως», ο οποίος συνοδεύεται από την κατάσταση των αποτελεσμάτων της χρήσεως, την κατάσταση του λογ/σμού της γενικής εκμετάλλευσης και από τον πίνακα διαθέσεως κερδών.

Αν και η δημοσίευση του ισολογισμού μέσω του τύπου αποσκοπεί βασικά στην ενημέρωση κάθε ενδιαφερόμενου για

την πορεία της επιχειρήσεως, λίγοι είναι εκείνοι που έχουν την δυνατότητα να μελετήσουν τα στοιχεία του ισολογισμού και της καταστάσεως των οικονομικών αποτελεσμάτων. Τα στοιχεία του ισολογισμού ενδιαφέρουν κατά κύριο λόγο τον επιχειρηματία, ο οποίος θα στηριχθεί σ' αυτά για να αξιοποιήσει την απόδοση της επιχειρήσεώς του και να λάβει αποφάσεις για τον προγραμματισμό της περαιτέρω δράσεώς της. Για τον σκοπό αυτό υπάρχουν ειδικευμένοι υπάλληλοι, οι οποίοι έχοντας στην διάθεσή τους και πολλά συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία, είναι σε θέση να μελετήσουν τον ισολογισμό σε βάθος και να δώσουν στον επιχειρηματία σαφή εικόνα της πορείας της επιχειρήσεως και της οικονομικής της καταστάσεως.

Εκτός από τον επιχειρηματία, για την τρέχουσα οικονομική θέση της επιχειρήσεως ενδιαφέρονται και οι τράπεζες, οι οποίες είναι σε θέση να εξασφαλίζουν περισσότερες και λεπτομερέστερες πληροφορίες από ότι όλοι οι άλλοι «εξωτερικοί» αναλυτές, για να αποφασίσουν την χορήγηση ή μη - όχι μόνο - των βραχυπρόθεσμων δανείων που συνήθως χορηγούνται στις επιχειρήσεις αλλά και των μακροπρόθεσμων, τα οποία αποτελούν και συνεπάγονται τους μεγαλύτερους κινδύνους γι' αυτές. Έτσι, πρόκειμένου να αποκτήσουν σαφέστερη αντίληψη της οικονομικής καταστάσεως της επιχειρήσεως που ζητεί να χρηματοδοτηθεί αυτές, εξετάζεται προσεκτικά η σχέση των κυκλοφοριακών στοιχείων προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της δηλαδή, η

ικανότητα της επιχειρήσεως να μπορεί ν' ανταποκριθεί ανά πάσα στιγμή στις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Και αυτό γιατί, ενδιαφέρονται περισσότερο δίνοντας μεγάλο βάρος στην εξασφάλιση που τους παρέχεται για την καταβολή εκ μέρους της επιχειρήσεως τόσο των τόκων όσο και των δανειακών της κεφαλαίων.

Άλλοι ενδιαφερόμενοι για τα στοιχεία του ισολογισμού εκτός από τους διάφορους κατόχους μετοχών ή ομολογιών ή υποψηφίων αγοραστών τέτοιων τίτλων, οι οποίοι αποβλέπουν όχι μόνο σε εξασφάλιση των χρημάτων τους αλλά και σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη απόδοση των τίτλων που κατέχουν ή που πρόκειται να αγοράσουν είναι οι χρηματιστηριακοί και οι επιστημονικοί κύκλοι όπως π.χ. οι οικονομολόγοι, φοιτητές, ελεγκτές, οι φορείς της επιχείρησης (ιδιοκτήτες, μέτοχοι), η διοίκηση της επιχείρησης, οι κρατικές υπηρεσίες, η φορολογική αρχή, οι διάφοροι χρηματοδοτικοί και επενδυτικοί οργανισμοί, οι επαγγελματικές ενώσεις των επιχειρήσεων, οι εργαζόμενοι στις επιχειρήσεις και οι εργατικές τους ενώσεις, τα εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια καθώς επίσης και το ευρύ κοινό όπως π.χ. οι ερευνητές των οικονομικών επιστημών.

Οι προμηθευτές που συναλλάσσονται με την επιχείρηση και χορηγούν εμπορικές πιστώσεις προς αυτή, ενδιαφέρονται επίσης για τα στοιχεία του ισολογισμού της για να εξασφαλίσουν τόσο τις απαιτήσεις τους όσο και την

μελλοντική επέκταση των πιστώσεων αυτών, αν τα συμπεράσματα τους από την μελέτη του ισολογισμού, είναι ευοίωνα για την επιχείρηση.

Τέλος και οι ανταγωνιστικές επιχειρήσεις προσπαθούν να αντλήσουν χρήσιμα στοιχεία από τις δημοσιευόμενες οικονομικές και λογιστικές καταστάσεις των αντιπάλων επιχειρήσεων, για να τα χρησιμοποιήσουν προς όφελος τους και για να ενισχύσουν την ανταγωνιστική τους θέση στην αγορά.

1.8. Πληροφοριακό περιεχόμενο ισολογισμού

α) Ο ισολογισμός μέχρι σήμερα

Οι ισολογισμοί που δημοσιεύονται μέχρι σήμερα, καθώς και οι άλλες καταστάσεις των επιχειρήσεων, είναι ελάχιστα διαφωτιστικοί και πολλές φορές εμφανίζουν και αυθαιρεσίες, στην προσπάθεια να εξυπηρετηθεί το επαγγελματικό συμφέρον.

- Δεν παρέχουν στοιχεία συγκρίσεως με άλλες ομοειδείς επιχειρήσεις
- Οι λογαριασμοί σ' αυτούς έχουν ονομαστεί αυθαίρετα, ανάλογα με την έμπνευση του κάθε λογιστή
- Δεν δίνουν την αξία των πωλήσεων και το κόστος των αγαθών ή υπηρεσιών που πωλήθηκαν
- Αρκούνται στην παράθεση των στοιχείων που επιβάλλονται από την νομοθεσία και κυρίως τη φορολογική, η οποία από ατέλεια, ή για λόγους επιείκειας αφήνει περιθώρια για αυθαιρεσίες.
- Δεν διακρίνονται σ' αυτούς ορθά τα αποτελέσματα των εκμεταλλεύσεων από το αποτέλεσμα της χρήσεως
- Δεν παρέχουν δυνατότητα μελέτης και αναλύσεως της περιουσιακής διαρθρώσεως, ρευστότητας, αποδοτικότητας.

β) Ο ισολογισμός σύμφωνα με το Γ.Λ.Σ.

Σήμερα με τη θέσπιση του Γ.Λ.Σ., το οποίο καθιερώνει νομοθετικά την καθολική οργάνωση και συστηματοποιεί ορθολογικά και άρτια την όλη λειτουργία του λογιστηρίου, ο ισολογισμός γίνεται αντικείμενο μελέτης, τόσο από τους μελετητές μέσα στην επιχείρηση, όσο από τους τρίτους και από το κράτος για την εφαρμογή της κοινωνικοοικονομικής του πολιτικής.

Στο Γ.Λ.Σ., σύμφωνα με το σχέδιο των λογαριασμών, τα περιουσιακά στοιχεία της επιχειρήσεως που μπορεί να περιλαμβάνει ο ισολογισμός, ονομάζονται και κατατάσσονται με μεθοδικότητα και σαφήνεια.

1.9. Διακρίσεις και αναλύσεις των εννοιών των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού κατά το Ε.Γ.Λ.Σ.

Ενεργητικό ή Επένδυση περιουσίας

Τα κεφάλαια χρηματικά ή υλικά αλλά αποτιμημένα σε χρηματικές μονάδες, που έχουν εισφέρει στην επιχείρηση ο επιχειρηματίας και οι τρίτοι, αποτελούν τα μέσα με τα οποία δρα η επιχείρηση, για να πετύχει τους σκοπούς της.

Τα κεφάλαια αυτά, που λέγονται επενδύσεις, χρησιμοποιεί όπως έχουν ή για την απόκτηση μηχανημάτων, πρώτων και βοηθητικών υλών, εργαλείων, για χορηγήσεις πιστώσεων στους πελάτες της κ.λ.π.

Οι επενδύσεις κεφαλαίων σε οικονομικά αγαθά (υλικά ή άυλα) και απαιτήσεις, που γίνονται για την εξυπηρέτηση των σκοπών της επιχειρήσεως, αποτελούν το ενεργητικό της.

Κατά συνέπεια, ενεργητικό ονομάζεται το σύνολο των οικονομικών μέσων, τα οποία αποτιμούνται σε χρηματικές μονάδες και με τα οποία η επιχείρηση επιδιώκει να πετύχει τους σκοπούς της. Με άλλα λόγια, ενεργητικό είναι τα δεκτικά χρηματικής αποτιμήσεως μέσα δράσεως της επιχειρήσεως.

Διάκριση των στοιχείων του Ενεργητικού

1.Α. Οφειλόμενο κεφάλαιο

Περιλαμβάνονται οι δόσεις του οφειλομένου κεφαλαίου της οικονομικής μονάδας που είναι καταβλητέες μετά το τέλος της επομένης του ισολογισμού χρήσεως.

2.Β. Έξοδα εγκαταστάσεως

Περιλαμβάνονται τα έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως, συναλλαγματικές, διαφορές δανείων για κτήσεις παγίων στοιχείων, τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου και λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως. Τα έξοδα που προαναφέραμε είναι αποσβεστέα σε περισσότερες από μια χρήσεις.

Πάγια περιουσιακά στοιχεία ή πάγιο ενεργητικό

Πάγια είναι τα αγαθά και τα δικαιώματα που προορίζονται να παραμείνουν μακροχρόνια, με την ίδια περίπου μορφή, στην επιχείρηση, καθώς και τα έξοδα πολυετούς αποσβέσεως και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις. Γενικότερα, τα πάγια, θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι εκείνα τα στοιχεία του ενεργητικού των οποίων η χρησιμότητα, σύμφωνα με τον προορισμό τους, διαρκεί περισσότερο από μια χρήση.

Πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι τα οικόπεδα, τα γήπεδα, τα κτίρια, τα μηχανήματα, τα έπιπλα, τα αυτοκίνητα που χρησιμοποιεί η επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των σκοπών της (για πάγια εκμετάλλευση). Τα μηχανήματα, έπιπλα, αυτοκίνητα και άλλα περιουσιακά στοιχεία που αγοράζονται ή παράγονται από την επιχείρηση με προορισμό την πώλησή τους δεν αποτελούν πάγια στοιχεία αλλά κυκλοφορούντα. Αν όμως μια επιχείρηση παράγει π.χ. μηχανήματα για πώληση και κρατήσει ένα από αυτά, το οποίο θα χρησιμοποιήσει για την εξυπηρέτηση της παραγωγής της, αυτό αποτελεί πάγιο περιουσιακό στοιχείο. Τα πάγια διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- Εκείνα που η αξία τους παραμένει σταθερή, ή αυξάνεται ή ελαττώνεται με την πάροδο του χρόνου, για λόγους άσχετους με τη δράση της επιχειρήσεως, όπως π.χ. γήπεδα, οικόπεδα.
- Εκείνα που η αξία τους μειώνεται σταδιακά, επειδή υπόκεινται σε φθορά (λειτουργική, χρονική και οικονομική), που λέγεται απόσβεση. Δηλαδή έχουν περιορισμένη διάρκεια ωφέλιμης ζωής, όπως π.χ. κτίρια, μηχανήματα, έπιπλα κ.τ.λ.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση ονομάζονται στοιχεία βραδείας κυκλοφορίας, δηλαδή η αξία τους μεταβάλλεται σε δαπάνες με αργό ρυθμό.

Ακόμη τα πάγια ενεργητικά στοιχεία, άσχετα αν υπόκεινται ή όχι σε απόσβεση, διακρίνονται σε:

ι) **Ασώματα πάγια στοιχεία** που διακρίνονται με τη σειρά τους σε ασώματες και σε ενσώματες ακινητοποιήσεις:

3.Γ.Ι. Ασώματες ακινητοποιήσεις ή άυλα πάγια στοιχεία

Είναι τα ασώματα οικονομικά αγαθά που αποκτούνται από την επιχείρηση με σκοπό να χρησιμοποιηθούν παραγωγικά για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να είναι δεκτικά χρηματικής αποτιμήσεως και να μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συναλλαγής, μόνα τους ή μαζί με την επιχείρηση.

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις διακρίνονται σε δικαιώματα και πραγματικές καταστάσεις (ιδιοκτήτες, σχέσεις).

Δικαιώματα είναι τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα σήματα, η πνευματική ιδιοκτησία, η επωνυμία κ.α

Πραγματικές καταστάσεις, ιδιότητες, σχέσεις είναι π.χ. η πελατεία, η φήμη, η πίστη, η καλή οργάνωση, η ειδίκευση στην παραγωγή ορισμένων αγαθών. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα στοιχεία που συνθέτουν την έννοια της «υπεραξίας» ή «φήμης και πελατείας» της επιχειρήσεως και τα οποία προσδίδουν στην επιχείρηση, που λειτουργεί παραγωγικά, συνολική αξία μεγαλύτερη από εκείνη που προκύπτει από την αποτίμηση των επιμέρους περιουσιακών της στοιχείων.

Τα άυλα πάγια στοιχεία που αποκτούνται από τρίτους καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία ως αξίες, ενώ εκείνα που δημιουργούνται από την επιχείρηση απεικονίζονται λογιστικά, μόνο όταν για την δημιουργία τους πραγματοποιούνται δαπάνες και εφόσον οι δαπάνες αυτές αποσβένονται τμηματικά και όχι εφάπαξ μέσα σ' έναν χρόνο. Η «υπεραξία της επιχειρήσεως» εμφανίζεται ως αξία που δημιουργείται κατά την εξαγορά ή συγχώνευση ολόκληρης της επιχειρήσεως και είναι ίση με την διαφορά του ολικού τιμήματός της και της πραγματικής αξίας των επιμέρους περιουσιακών της στοιχείων.

Έξοδα πολυετούς αποσβέσεως, είναι εκείνα που πραγματοποιούνται για την ίδρυση και αρχική οργάνωση της επιχειρήσεως, την απόκτηση διαρκών μέσων εκμεταλλεύσεως καθώς και την επέκταση και την αναδιοργάνωσή της. Τα έξοδα αυτά εξυπηρετούν την επιχείρηση για μεγάλη χρονική περίοδο, οπωσδήποτε μεγαλύτερη από ένα έτος.

4.Γ.II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (ή ενσώματα πάγια στοιχεία)

Είναι τα υλικά αγαθά που αποκτά η επιχείρηση με σκοπό να τα χρησιμοποιήσει, ως μέσα δράσεώς της, κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία είναι οπωσδήποτε μεγαλύτερη από ένα έτος. Όπως π.χ. εδαφικές εκτάσεις, κτίρια, εγκαταστάσεις, μηχανήματα, έπιπλα, μεταφορικά μέσα, γήπεδα, οικόπεδα, ορυχεία, μεταλλεία, λατομεία,

αγροφυτείες, δάση, τεχνικά έργα. Επίσης περιλαμβάνονται και οι τυχόν προβλέψεις για απαξιώσεις και υποτιμήσεις γηπέδων - οικοπέδων οι οποίες εμφανίζονται αφαιρετικά από τα γήπεδα-οικόπεδα.

5.Γ.III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις

- Με τις συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις παρακολουθούνται οι μετοχές Α.Ε., τα εταιρικά μερίδια Ε.Π.Ε. και οι εταιρικές μερίδες των άλλης νομικής μορφής εταιριών, που η διαρκής κατοχή τους κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη για τη δραστηριότητα της επιχειρήσεως, κυρίως γιατί της εξασφαλίζει άσκηση επιρροής στις αντίστοιχες εταιρίες. Αυτές χαρακτηρίζονται ως μορφή πάγιας επενδύσεως, όταν κατά την απόκτησή τους υπάρχει σκοπός για διαρκή κατοχή τους και όταν το ποσοστό συμμετοχής υπερβαίνει το 10% του κεφαλαίου της κάθε εταιρίας.
- Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις είναι οι απαιτήσεις για τις οποίες η προθεσμία εξοφλήσεώς τους λήγει μετά το τέλος της επόμενης χρήσεως, όπως π.χ. χορηγήσεις στεγαστικών δανείων στο προσωπικό του, γραμμάτια εισπρακτέα μακροπρόθεσμης λήξεως, μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων (εμφανίζονται αφαιρετικά από τα γραμμάτια εισπρακτέα).

Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ή κυκλοφορούν ενεργητικό, αποτελούν τα περιουσιακά στοιχεία που προορίζονται να αλλάζουν μορφή (να κυκλοφορούν) μία ή περισσότερες φορές μέσα σε μια λογιστική χρήση.

Τέτοια είναι τα εμπορεύματα, οι πελάτες, τα εισπρακτέα γραμμάτια, τα χρεόγραφα, τα μετρητά κ.λ.π.

Τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ονομάζονται ταχείας κυκλοφορίας και διακρίνονται σε: αποθέματα, απαιτήσεις, χρεόγραφα και διαθέσιμα.

6.Δ.Ι. Αποθέματα

Είναι τα υλικά αγαθά που ανήκουν στην επιχ/ση και προέρχονται από την απογραφή ή αγορά ή ιδιοπαραγωγή ή από εισφορά σε είδος ή δωρεά ή από ανταλλαγή και:

- Προορίζονται να πωληθούν κατά την συνήθη πορεία των εργασιών της επιχειρήσεως, όπως εμπορεύματα προϊόντα.
- Βρίσκονται στη διαδικασία παραγωγής και προορίζονται να πωληθούν, όταν πάρουν τη μορφή των έτοιμων προϊόντων. Αποτελούν δηλαδή παραγωγή σε εξέλιξη, ημιτελή προϊόντα, κ.λ.π.
- Προορίζονται να αναλωθούν για την παραγωγή έτοιμων αγαθών ή υπηρεσιών, όπως πρώτες και βοηθητικές ύλες.

- Προορίζονται να αναλωθούν για την καλή λειτουργία, τη συντήρηση ή επισκευή, καθώς και την ιδιοπαραγωγή πάγιων στοιχείων: αναλώσιμα υλικά, ανταλλακτικά κ.λ.π.
- Προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για τη συσκευασία π.χ. των έτοιμων προϊόντων που παράγονται ή των εμπορευμάτων που προορίζονται για πώληση: είδη συσκευασίας, υλικά συσκευασίας.

7.Δ.ΙΙ Απαιτήσεις

Θεωρούνται εκείνες που κατά το κλείσιμο του ισολογισμού είναι εισπρακτικές μέσα στη χρήση που ακολουθεί. Σύμφωνα με την έννοια αυτή, κάθε απαίτηση της επιχειρήσεως, της οποίας η προθεσμία εξοφλήσεως λήγει μέσα στην επόμενη χρήση έστω και αν ήταν μέχρι τώρα μακροπρόθεσμη, θα μετατραπεί σε βραχυπρόθεσμη. Επομένως, στις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις θα μπορούσαμε να πούμε ότι περιλαμβάνονται οι πελάτες, οι παραγγελίες στο εξωτερικό, οι χρεώστες, τα γραμμάτια εισπρακτέα, οι επισφαλείς πελάτες, οι τυχόν μη δεδουλευμένοι τόκοι των γραμματίων εισπρακτέων που λήγουν μέσα στο επόμενο έτος και που εμφανίζονται αφαιρετικά από τα γραμμάτια εισπρακτέα και τέλος οι ενδεχόμενες προβλέψεις για επισφαλείς χρεώσεις που εμφανίζονται αφαιρετικά από τους επισφαλείς πελάτες.

8.Δ.ΙΙΙ. Χρεόγραφα

Είναι οι μετοχές Α.Ε., οι ομολογίες, τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, τα ομόλογα τραπεζών, τα οποία αποκτούνται από την επιχείρηση με σκοπό την τοποθέτηση κεφαλαίων της και την πραγματοποίηση άμεσης προσόδου (δηλαδή κερδών ή τόκων).

9. Δ.ΙV. Διαθέσιμα

Είναι τα περιουσιακά στοιχεία που ρευστοποιούνται αμέσως και ασφαλώς. Στα χρηματικά διαθέσιμα περιλαμβάνονται το ταμείο (μετρητά), οι εισπρακτικές επιταγές, τα λήξαντα τοκομερίδια, οι καταθέσεις όψεως και οι καταθέσεις προθεσμίας, εκτός αν υπάρχει ειδικός απαγορευτικός λόγος αναλήψεώς τους, οπότε πρόκειται για δεσμευμένες καταθέσεις σε δραχμές ή ξένα νομίσματα.

10. Ε. Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού

Περιλαμβάνονται τα έξοδα επομένως χρήσεων, έσοδα χρήσεως εισπρακτέα κ.τ.λ.

Λογαριασμοί τάξεως χρεωστικοί

Περιλαμβάνονται τα αλλότρια περιουσιακά στοιχεία, οι χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπραγμάτων ασφαλειών, απαιτήσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις κ.α.

Οι λογαριασμοί τάξεως (χρεωστικοί και πιστωτικοί) γράφονται στο τέλος του ισολογισμού μετά από κάθε άθροισμα των ενεργητικών και των παθητικών στοιχείων.

Παθητικό ή Κεφαλειοδότηση

Παθητικό λέγονται οι πηγές από τις οποίες άντλησε τα κεφάλαιά της η επιχείρηση. Δηλαδή παθητικό είναι οι υποχρεώσεις της επιχειρήσεως προς τον επιχειρηματία και τους τρίτους. Το παθητικό αποτελείται από:

α) Την καθαρή θέση, ή καθαρή περιουσία ή ίδιο κεφάλαιο, που είναι οι υποχρεώσεις της επιχειρήσεως προς τον φορέα της και

β) Το πραγματικό παθητικό ή ξένο κεφάλαιο ή υποχρεώσεις προς τρίτους, που είναι οι υποχρεώσεις της επιχειρήσεως προς τους τρίτους.

Η καθαρή θέση μπορεί να βρεθεί αν από το ενεργητικό αφαιρεθεί το ξένο κεφάλαιο (εδώ συμπεριλαμβάνονται οι προβλέψεις για τις οποίες δεν γνωρίζουμε ποιο μέρος του ποσού τους είναι καθαρή περιουσία και ποιο είναι

υποχρέωση. Πάντως, κατά την μελέτη και ανάλυση των ισολογισμών και σύμφωνα με την ομαδοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού και των κονδυλίων του παθητικού που πρέπει να προηγείται, οι «προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα» που αναγράφονται σε ιδιαίτερη κατηγορία του παθητικού, πρέπει να θεωρούνται ως υποχρεώσεις της επιχειρήσεως και να συναθροίζονται με τις άλλες υποχρεώσεις της επιχειρήσεως προς τρίτους προκειμένου να εξευρεθεί το ξένο κεφάλαιο).

Διάκριση των στοιχείων του παθητικού

1.Α. I. Κεφάλαιο (μετοχικό κ.τ.λ.)

Περιλαμβάνεται το κεφάλαιο της οικονομικής μονάδας, το οποίο στις ατομικές επιχειρήσεις αντιστοιχεί στην καθαρή περιουσία τους ενώ στις ανώνυμες εταιρίες αναφέρεται ο αριθμός των μετοχών και η ονομαστική τους αξία. Για τις ίδιες εταιρίες το μετοχικό κεφάλαιο διαχωρίζεται σε καταβλημένο, οφειλόμενο και αποσβεσμένο.

2.Α. II. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Περιλαμβάνεται η διαφορά η οποία χωρίζεται σε καταβλημένη και τυχόν οφειλόμενη.

3. Α. ΙΙΙ. Διαφορές αναπροσαρμογής

Είναι οι υπεραξίες που προκύπτουν, σύμφωνα με την νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά, από την αναπροσαρμογή της αξίας περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

4. Α. ΙV. Αποθεματικά κεφάλαια

Είναι συσσωρευμένα καθαρά κέρδη εταιριών, που δεν έχουν διανεμηθεί ούτε έχουν ενσωματωθεί στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο. Περιλαμβάνονται κατά κατηγορίες τα αποθεματικά κεφάλαια όπως τακτικό αποθεματικό, αποθεματικά καταστατικού, ειδικά αποθεματικά, έκτακτα αποθεματικά κ.τ.λ.

5. Α. V. Αποτελέσματα εις νέο

Περιλαμβάνεται το υπόλοιπο κερδών εις νέο, το υπόλοιπο ζημιών εις νέο, το υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων.

6. Α. VI. Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου

Περιλαμβάνονται τα διάφορα ποσά που προορίζονται για αύξηση του κεφαλαίου της οικονομικής μονάδας, όπως καταθέσεις μετόχων ή εταίρων, διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

7. Β. Προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα

Είναι η κράτηση ορισμένου ποσού σε βάρος του αποτελέσματος (προβλέψεις για κινδύνους εκμεταλλεύσεως, προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους) στο τέλος της χρήσεως, για την κάλυψη ζημιάς ή εξόδου ή ενδεχόμενης υποτιμήσεως στοιχείων του ενεργητικού, όταν κατά την ημέρα συντάξεως του ισολογισμού είναι πιθανή η πραγματοποίησή τους χωρίς όμως να είναι γνωστό το ακριβές μέγεθός τους ή ο χρόνος πραγματώσεώς τους ή και τα δύο.

8.Γ.Ι. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Περιλαμβάνονται οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της οικονομικής μονάδας, δηλαδή οι υποχρεώσεις εκείνες για τις οποίες η προθεσμία εξοφλήσεώς τους λήγει μετά το τέλος της επόμενης χρήσεως. Εδώ ανήκουν τα δάνεια τραπεζών, τα ομολογιακά δάνεια, τα δάνεια ταμειευτηρίου, τα γραμμάτια πληρωτέα μακροπρόθεσμου λήξεως, τυχόν μη δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων πληρωτέων μακροπρόθεσμης λήξεως εμφανίζονται αφαιρετικά από τα γραμμάτια πληρωτέα μακροπρόθεσμου λήξεως κ.τ.λ.

9.Γ. ΙΙ. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις εκείνες για τις οποίες η προθεσμία εξοφλήσεώς τους λήγει μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσεως όπως προμηθευτές, γραμμάτια πληρωτέα, προκαταβολές πελατών, ασφαλιστικοί οργανισμοί.

Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη, πιστωτές διάφοροι, τράπεζες, λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κ.τ.λ.

10. Δ. Μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού

Περιλαμβάνονται οι μεταβατικοί λογαριασμοί του παθητικού όπως έσοδα επομένων χρήσεων, έξοδα χρήσεων δεδουλευμένα κ.τ.λ.

11. Λογαριασμοί τάξεως πιστωτικοί

Περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί τάξεως του παθητικού όπως δικαιούχοι αλλοτρίων περιουσιακών στοιχείων, πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπραγμάτων ασφαλειών, υποχρεώσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις κ.τ.λ.

Στο τέλος αυτής της πτυχιακής εργασίας και συγκεκριμένα στο παράρτημα, παραθέτουμε ένα υπόδειγμα ισολογισμού σύμφωνα πάντοτε με το Ε.Γ.Λ.Σ. (Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο)

1.10. Τι είναι οικονομικές καταστάσεις

Οικονομικές καταστάσεις είναι τα λογιστικά έγγραφα, από τα οποία προκύπτει η περιουσιακή δραστηριότητα της επιχείρησης και τα αποτελέσματα ορισμένης περιόδου. Γενικότερα θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι πίνακες στους οποίους εμφανίζονται τα στοιχεία του ισολογισμού και ορισμένων άλλων λογαριασμών των οικονομικών μονάδων. Λογιστικές καταστάσεις ειδικότερου περιεχομένου χαρακτηρίζονται από το σκοπό για τον οποίο προορίζονται. Έτσι έχουμε προϋπολογιστικές και απολογιστικές καταστάσεις κόστους, καταστάσεις αποκλίσεων κ.τ.λ.

Οικονομικές καταστάσεις μικρότερης σημασίας είναι τα ισοζύγια, τα οποία συμπληρωμένα με τα δεδομένα εσωτερικής απογραφής, μπορεί να διαρρυθμιστούν, έτσι, ώστε να αποδώσουν την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης και τα αποτελέσματά της.

Οι κύριες οικονομικές καταστάσεις είναι:

- α) ο ισολογισμός τέλους χρήσεως
- β) οι λογαριασμοί της Γενικής εκμεταλλεύσεως και των αποτελεσμάτων χρήσεως καθώς και
- γ) ο πίνακας διαθέσεως των αποτελεσμάτων

1.11. Κατάσταση ισολογισμού τέλους χρήσης

Η κατάσταση του ισολογισμού που καταρτίζεται στο τέλος κάθε χρήσεως δημοσιεύεται μαζί με την κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως και τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων.

Στην κατάσταση του ισολογισμού περιλαμβάνονται υποχρεωτικά τουλάχιστον τα στοιχεία που παραθέτουμε στο υπόδειγμα του παραρτήματος, εφόσον τα στοιχεία αυτά υπάρχουν στην οικονομική μονάδα.

Τα περιουσιακά στοιχεία του ισολογισμού απεικονίζονται σε δύο στήλες στις αξίες που εμφανίζονται στους αντίστοιχους λογαριασμούς:

(1) κατά το τέλος της χρήσεως στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός και

(2) κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσεως

Τα αποσβεστέα στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στην αξία κτήσεώς τους (ή αναπροσαρμογής).

Για τα ίδια στοιχεία απεικονίζονται οι συνολικές αποσβέσεις μέχρι τέλους της χρήσεως στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός και η αναπόσβεστη αξία καθενός από αυτά και κατά κατηγορίες αυτών.

Στην κατάσταση του ισολογισμού που καταχωρείται στα βιβλία απογραφών και ισολογισμών των οικονομικών μονάδων, σε ιδιαίτερες στήλες, απεικονίζονται χωριστά η δραχμική

αξία των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένα νομίσματα.
Κατά τη δημοσίευση της καταστάσεως αυτής οι στήλες
διαχωρισμού των αξιών σε δραχμές και ξένα νομίσματα είναι
δυνατό να παραλείπονται.

1.12. Κατάσταση λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης

Η κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμεταλλεύσεως καταρτίζεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσεως, σύμφωνα με το υπόδειγμα που παραθέτουμε στο παράρτημα.

Η κατάσταση αυτή, η οποία καταχωρείται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών των οικονομικών μονάδων αμέσως μετά την καταχώρηση του ισολογισμού, του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως και του πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων, δεν δημοσιεύεται υποχρεωτικά.

Στην κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμεταλλεύσεως περιλαμβάνονται υποχρεωτικά τουλάχιστον τα στοιχεία του υποδείγματος εφόσον τα στοιχεία υπάρχουν στην οικονομική μονάδα.

Όλα τα στοιχεία της καταστάσεως του λογαριασμού γενικής εκμεταλλεύσεως απεικονίζονται σε δύο στήλες, οι οποίες αντιστοιχούν: α) στην χρήση του ισολογισμού και β) στην προηγούμενη αυτού χρήση.

1.13. Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως

Η κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. καταρτίζεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσεως σύμφωνα με το υπόδειγμα που παραθέτουμε στο παράρτημα.

Η κατάσταση αυτή καταχωρείται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών των οικονομικών μονάδων και δημοσιεύεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσεως.

Στην κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως περιλαμβάνονται υποχρεωτικά τουλάχιστον τα στοιχεία που παραθέτουμε στο υπόδειγμα εφόσον αυτά υπάρχουν στην οικονομική μονάδα.

Όλα τα στοιχεία της καταστάσεως του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως απεικονίζονται σε δύο στήλες, στις αξίες που εμφανίζονται στους οικείους υπολογαριασμούς κατά το τέλος της χρήσεως στην οποία αναφέρονται τα αποτελέσματα και κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσεως.

1.14. Πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων

Ο πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων καταρτίζεται υποχρεωτικά στην περίπτωση που γίνεται διάθεση αποτελεσμάτων σύμφωνα με το υπόδειγμα του Ε.Γ.Λ.Σ. που παραθέτουμε στο παράρτημα.

Ο πίνακας αυτός καταχωρείται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών των οικονομικών μονάδων και δημοσιεύεται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε χρήσεως.

Στον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται τα στοιχεία που αναφέρονται στο υπόδειγμα, εφόσον βέβαια αυτά υπάρχουν στην οικονομική μονάδα.

Όλα τα στοιχεία του πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων απεικονίζονται σε δύο στήλες, οι οποίες αντιστοιχούν στην χρήση του ισολογισμού και στην προηγούμενη χρήση.

1.15. Αδυναμίες του ισολογισμού και της καταστάσεως των αποτελεσμάτων χρήσεως

Πριν προχωρήσουμε στην ανάπτυξη άλλων θεμάτων σχετιζομένων με την χρηματοοικονομική ανάλυση, είναι σκόπιμο να τονίσουμε τις αδυναμίες που παρουσιάζουν οι δημοσιευόμενες λογιστικές καταστάσεις. Βέβαια, χωρίς να παραβλέπεται η χρησιμότητά τους, πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι αυτές παρουσιάζουν ορισμένα σοβαρά μειονεκτήματα, τα οποία συνδέονται με τη φύση τους ως στατικές λογιστικές καταστάσεις. Τα κυριότερα, επομένως, μειονεκτήματα αυτών μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

Ο ισολογισμός παρουσιάζει συνήθως τα διάφορα μεγέθη της επιχειρήσεως σε ιστορικές και όχι σε τρέχουσες τιμές με αποτέλεσμα όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις μιας επιχειρήσεως να εμφανίζονται σε τιμές ιστορικού κόστους βασισμένες σε γεγονότα του παρελθόντος. Η απεικόνιση των μεγεθών του ισολογισμού σε ιστορικές τιμές αντιπροσωπεύει αξίες που αναφέρονται σε τιμές που υπήρχαν κατά το χρόνο που συνέβησαν τα αντίστοιχα λογιστικά γεγονότα. Όταν όμως οι τιμές μεταβάλλονται σημαντικά από έτος σε έτος, όπως πολύ συχνά συμβαίνει σήμερα λόγω του πληθωρισμού, τα μεγέθη του ισολογισμού δεν αντιπροσωπεύουν πλέον τη πραγματικότητα, γιατί δεν

δίνουν την πραγματική αξία της επιχειρήσεως, αφού δεν αναφέρονται σε πραγματικές τρέχουσες τιμές.

Ένα άλλο παρόμοιο πρόβλημα που συνδέεται με τον ισολογισμό, είναι η μεταβολή της αγοραστικής δύναμης του νομίσματος, στην οποία αναφέρονται τα διάφορα μεγέθη, δηλαδή της δραχμής στην προκειμένη περίπτωση. Θα πρέπει επομένως κάθε χρόνο να γίνεται αναπροσαρμογή των ιστορικών τιμών των μεγεθών του ισολογισμού, ώστε να αντισταθμίζεται η απώλεια της αγοραστικής αξίας του νομίσματος στο οποίο αναγράφονται τα ποσά. Κάτι τέτοιο όμως δεν γίνεται, με αποτέλεσμα ο ισολογισμός ν' απεικονίζει στοιχεία με αξίες αυτού μεν του νομίσματος αλλά διαφορετικής αγοραστικής δυνάμεως από έτος σε έτος.

Μια άλλη επιπρόσθετη αδυναμία του ισολογισμού, που συνδέεται με τη δυνατότητα ή όχι συγκρίσεων μεταξύ επιχειρήσεων, είναι το γεγονός ότι όλες οι επιχειρήσεις δεν ακολουθούν την ίδια κατάταξη των ομοειδών στοιχείων τους. Τόσο οι τίτλοι όσο και η ταξινόμηση των στοιχείων των ισολογισμών διαφέρουν από επιχ/ση σε επιχ/ση. Τέτοιες διαφορές καθιστούν δύσκολες τις συγκρίσεις και ελαττώνουν την αξία της αναλύσεως των στοιχείων του ισολογισμού.

Ο ισολογισμός μπορεί να θεωρηθεί ότι παρουσιάζει αδυναμίες και ότι είναι ανεπαρκής γιατί υπάρχουν ορισμένα στοιχεία του που είναι αδύνατο να μετρηθούν και ν' αποκομιστούν όπως π.χ. η υπεραξία της επιχ/σεως που έχει αποκτηθεί από τη μακροχρόνια λειτουργία της, η εμπειρία

των εργαζομένων σ' αυτήν, καθώς και άλλα άϋλα στοιχεία. Η μη απεικόνιση των στοιχείων αυτών είναι μεν σύμφωνη με την αρχή της αντικειμενικότητας αλλά ταυτόχρονα αποτελεί ελλιπή πληροφόρηση η οποία ενδέχεται να επηρεάζει τις αποφάσεις των ενδιαφερομένων.

Άλλο σημαντικό στοιχείο το οποίο προβληματίζει τους αναλυτές των συγκεκριμένων καταστάσεων είναι το εξής:

Πολλές φορές γίνονται έξοδα σε κάποια χρονική στιγμή με σκοπό ν' αποδώσουν μελλοντικά. Κλασική περίπτωση τέτοιων δαπανών αποτελούντα έξοδα οργανώσεως και πρώτης εγκαταστάσεως καθώς και τα έξοδα εκπαιδεύσεως προσωπικού.

Εκτός από όλα τα παραπάνω υπάρχουν ακόμα ένα πλήθος άλλων παραγόντων που μπορεί να επιδράσουν δυσμενώς στα στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων μιας επιχειρήσεως, όπως, αλλαγή επιθυμιών της αγοράς, μεταρρυθμίσεις στην φορολογική νομοθεσία, αλλαγή της εμπορικής πολιτικής της χώρας που είναι εγκατεστημένη η επιχ/ση ή των χωρών με τις οποίες αυτή συναλλάσσεται κ.α.

Παρ' όλες τις αδυναμίες του ισολογισμού ο οποίος δεν παύει ποτέ να αποτελεί μια σημαντική λογιστική κατάσταση ωστόσο πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη έμφαση και προσοχή από τους ενδιαφερόμενους στις πρόσθετες πληροφορίες που εμφανίζονται με την μορφή των

διευκρινίσεων ή υποσημειώσεων, που πολλές φορές συνοδεύουν τους δημοσιευόμενους ισολογισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο**ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ****2.1. Γενικά**

Ο ρόλος της λογιστικής, από τεχνικής απόψεως, τελειώνει με την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών ή λογιστικών καταστάσεων.

Από το σημείο όμως αυτό και μετά αρχίζει ένας άλλος, πιο σπουδαίος ρόλος, ο οποίος αναφέρεται στη διερεύνηση, ερμηνεία και αξιολόγηση των στοιχείων των λογιστικών αυτών καταστάσεων.

Αν θέλαμε να δώσουμε ένα πλήρη και ολοκληρωμένο ορισμό της ανάλυσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, θα λέγαμε ότι είναι ένα σύστημα πληροφόρησης που αντλεί τα δεδομένα του από τις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις αλλά και άλλες πηγές, δημιουργεί την

πληροφόρηση με τη μελέτη, αξιολόγηση και ερμηνεία των σχέσεων και τάσεων που επικρατούν μεταξύ των διαφόρων χρηματοοικονομικών δεδομένων που γίνονται με ποσοτικά και ποιοτικά μέσα παρέχοντάς την εν τέλει, σε προβλέψεις που αναφέρονται σχετικά με την μελλοντική κατάσταση και επίδοση της επιχείρησης δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις αποφάσεις που λαμβάνονται έξω από αυτήν.

Οι λογιστικές καταστάσεις, επομένως παρέχουν πληροφορίες που μπορούν να βοηθήσουν τους ενδιαφερόμενους στις επιχειρηματικές τους μονάδες να λάβουν σωστές αποφάσεις. Γι' αυτό και αποτελούν μια σημαντική πηγή πληροφοριών. Η πραγματική, όμως, εικόνα μιας επιχειρήσεως δίνεται σε συνδυασμό και με άλλες συμπληρωματικές πληροφορίες που περιλαμβάνονται στους ετήσιους απολογισμούς που καταρτίζουν οι επιχειρήσεις, καθώς και σε άλλα εξωλογιστικά δεδομένα. Ως εκ τούτου οι σημειώσεις που συνοδεύουν τις λογιστικές καταστάσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών και πρέπει να μελετώνται προσεκτικά κατά την ανάλυση και αξιολόγηση των δεδομένων μιας επιχειρηματικής μονάδας.

Η διαδικασία της ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων ακολουθείται από τέσσερα βασικά στάδια που είναι τα εξής:

(α) Η εξέταση του πιστοποιητικού ελέγχου και ορκωτών λογιστών

(β) Η ανάλυση των λογιστικών αρχών και των παραδοχών που εφαρμόστηκαν

(γ) Η συνολική εξέταση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με την βοήθεια των αριθμοδεικτών

(δ) Η αναζήτηση επιπρόσθετης πληροφόρησης από:

1. Τις δημοσιευόμενες εκθέσεις της ίδιας της επιχείρησης
2. Τον ημερήσιο-περιοδικό και μηνιαίο οικονομικό τύπο
3. Τις εκδόσεις του χρηματιστηρίου

Έτσι, η πλέον σημαντική πηγή πληροφοριών για την δραστηριότητα μιας επιχείρησης είναι οι βασικές λογιστικές καταστάσεις, οι οποίες ως γνωστό είναι ο ισολογισμός, η κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσεως καθώς και ο πίνακας διαθέσεως των κερδών.

Εκεί εμφανίζονται τα περιουσιακά στοιχεία, οι πηγές προελεύσεως των κεφαλαίων της, καθώς και τα οικονομικά αποτελέσματα από τις δραστηριότητές της.

Οι παρακάτω όμως λογιστικές καταστάσεις παρουσιάζουν ορισμένα μειονεκτήματα τα οποία εκτός του ότι έχουν αναπτυχθεί εκτενώς στο προηγούμενο κεφάλαιο και του γεγονότος ότι δυσχεραίνουν αρκετά το έργο του αναλυτή ο οποίος πρέπει να διαθέτει πείρα και προσόντα τα οποία θα του παρέχουν τη δυνατότητα να διακρίνει τη

σχετικότητα που εκφράζουν οι αριθμοί και να λάβει υπόψη του τις ειδικές οικονομικές περιστάσεις που επικρατούν την στιγμή της αναλύσεως, θεωρήσαμε σκόπιμο να παραθέσουμε ξανά τα κυριότερα από αυτά που δεν είναι άλλα από:

(α) Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται είναι πολύ συνοπτικά και ανομοιόμορφα καταταγμένα, δεδομένου ότι, για την κατάρτισή τους, δεν υπάρχει ένας ενιαίος υποχρεωτικός τύπος για όλες τις επιχειρήσεις και

(β) Τον χρόνο που συνήθως μεσολαβεί από το τέλος της χρήσεως, στην οποία αναφέρονται, μέχρι να δημοσιευθούν και να γίνουν γνωστές στο ευρύ κοινό, είναι αρκετά μακρύς.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω μειονεκτημάτων χρησιμοποιείται η χρηματοοικονομική ανάλυση, η οποία βοηθά στο να υπολογιστούν τα κατάλληλα μεγέθη και οι σχέσεις που είναι σημαντικές και χρήσιμες για τη λήψη οικονομικής φύσεως αποφάσεων. Έτσι, μπορεί να λεχθεί ότι με την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων επιτελείται μια σημαντική λειτουργία μετατροπής πολυποίκιλων στοιχείων, από απλούς αριθμούς σε χρήσιμες πληροφορίες, που σπάνια προσφέρονται αυτούσιες.

2.2. Έννοια και σκοπός της αναλύσεως των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Όταν λέμε ανάλυση ισολογισμών, εννοούμε τη σύγκριση κατά αξία των διαφόρων ομαδοποιημένων στοιχείων του ισολογισμού προς το σύνολό τους ή προς την αξία ορισμένης ομάδας στοιχείων και ακόμη προς τα στοιχεία άλλου ή άλλων ισολογισμών της ίδιας ή ομοειδούς επιχειρήσεως. Η διαδικασία της αναλύσεως συντελεί στην εφαρμογή αναλυτικών μεθόδων επεξεργασίας των διαφόρων αριθμητικών στοιχείων των ισολογισμών και αποβλέπει στην εξαγωγή χρήσιμων πληροφοριών, κατάλληλων για την λήψη αποφάσεων. Έτσι η ανάλυση ισολογισμών, κατά κύριο λόγο, εξυπηρετεί την μετατροπή των απλών στοιχείων σε χρήσιμες πληροφορίες που στη σημερινή εποχή γιγαντιαίων και κολοσσιαίων επιχειρήσεων με την πολυσύνθετη οργάνωση αποτελούν στόχο αρκετά δυσπρόσιτο.

Από την ανάλυση των στοιχείων του ισολογισμού προκύπτει η ερμηνεία του, δηλαδή η συναγωγή συμπερασμάτων για την οικονομική κατάσταση της επιχειρήσεως και τις τάσεις, που διαμορφώνονται στην εξέλιξή της.

Θα πρέπει να σημειωθεί όμως εδώ, ότι μια οποιαδήποτε ομαδοποίηση των στοιχείων του ισολογισμού και η συγκριτική τους μελέτη, δεν οδηγεί πάντα σε λογικά και ασφαλή συμπεράσματα. Η υποδιαίρεση του ενεργητικού και

του παθητικού σε ομάδες υπαγορεύεται από την ανάγκη εξαγωγής συγκεκριμένων πληροφοριών και γι' αυτό το λόγο γίνεται με γνώμονα τις πληροφορίες αυτές. Έτσι π.χ. η ανάγκη να γνωρίζει η διοίκηση της επιχειρήσεως το βαθμό ρευστότητας των διαφόρων περιουσιακών της στοιχείων, οδήγησε στην κατάταξή τους στον ισολογισμό με σειρά ικανότητας ρευστοποιησεώς τους. Κατά τον ίδιο τρόπο οι υποχρεώσεις της επιχειρήσεως ομαδοποιήθηκαν έτσι, ώστε να προκύπτει αμέσως η εικόνα του μεγέθους τους και της χρονολογικής σειράς, που πρέπει να τακτοποιηθούν.

Φυσικά ανάλογα με το σκοπό που επιδιώκεται και τις πληροφορίες που απαιτούνται, γίνονται αντίστοιχες διευθετήσεις και συγκρίσεις των στοιχείων του ισολογισμού, ώστε να εξάγονται απ' αυτές ορθά συμπεράσματα.

Η μελέτη π.χ. της οικονομικής καταστάσεως μιας επιχειρήσεως για την περίπτωση επενδύσεως κεφαλαίων, επιβάλλει να ακολουθηθεί διαφορετικός δρόμος αναλύσεως, από ότι στην περίπτωση χορηγήσεως σ' αυτή δανείου. Στην πρώτη περίπτωση προέχει η αξιολόγηση της ικανότητας της επιχειρήσεως να δημιουργήσει κέρδη στα προσεχή χρόνια, ενώ στην δεύτερη προέχει η αξιολόγηση της φερεγγυότητας της επιχειρήσεως για την εξασφάλιση της επιστροφής των δανειζομένων χρημάτων. Ακόμη η διοίκηση της επιχειρήσεως εξετάζει την οικονομική της θέση από διαφορετική σκοπιά,

από ότι οι ελεγκτές ή οι χρηματιστές ή οι συνδικαλιστικές ενώσεις των εργαζομένων.

Επίσης, για να εξαχθούν συμπεράσματα για την πορεία της επιχειρήσεως κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου π.χ. μιας σειράς ετών, πρέπει να συγκριθούν οι ισολογισμοί της περιόδου αυτής με βάση κάποιον ισολογισμό. Αλλά μόνο αυτό δεν θεωρείται αρκετό, γιατί απαιτείται, οι ισολογισμοί να είναι συγκρίσιμοι, δηλαδή τα στοιχεία τους να είναι τακτοποιημένα ομοιόμορφα, η αποτίμησή τους να έγινε κατά τον ίδιο τρόπο, να υπολογίσθηκε η επίδραση του πληθωρισμού στην αξία των στοιχείων κ.α.

Οι βασικοί σκοποί της ανάλυσης είναι τρεις:

(α) Η ρευστότητα που σημαίνει την ικανότητα των επιχειρήσεων να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους. Μια τέτοια ανάλυση περιλαμβάνει την εξέταση της σχέσης που συνδέει το κυκλοφορούν ενεργητικό προς τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις, την μελέτη της φάσης και του μεγέθους του συνόλου των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς τους πάσης φύσεως δανειστές και κεφαλαιούχους και τέλος την αληθινή αξία του ενεργητικού καθώς και την αυξητική τάση των ετήσιων κερδών των επιχειρήσεων.

(β) Η ευστάθεια (μακροχρόνια ισορροπία) που σημαίνει την ικανότητα των επιχειρήσεων να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους, που πηγάζουν από μακροπρόθεσμο δανεισμό, δηλαδή την πληρωμή των τόκων προς τους δανειστές και την κανονική πληρωμή των μερισμάτων προς τους μετόχους της. Εδώ συνήθως εξετάζεται η ευστάθεια του κύκλου εργασιών και αν το μικτό κέρδος καλύπτει τις δαπάνες της επιχείρησης, τους τόκους και τα μερίσματα. Η μακροχρόνια όμως ισορροπία εξαρτάται και από την γενικότερη ισορροπία στην δομή των περιουσιακών τους στοιχείων κατά την διάρκεια ενός μεγάλου σχετικά χρονικά διαστήματος.

(γ) Η αποδοτικότητα που σημαίνει την ικανότητα των επιχειρήσεων, με τα κεφάλαια που έχουν στην διάθεσή τους, να δημιουργούν κέρδη. Εδώ εξετάζεται ιδιαίτερα η φύση και το μέγεθος των κερδών αλλά και η νοοτροπία αύξησεως αυτών. Επομένως μπορούμε να συνάγουμε το συμπέρασμα ότι η αποδοτικότητα συμβάλλει και συντελεί στην διατήρηση και αύξηση της καθαρής θέσης της επιχείρησης.

Αναλυτικότερα όμως, θα λέγαμε ότι σκοποί της ανάλυσης του ισολογισμού θεωρούνται:

1. Η ανάλυση, διερεύνηση και εκτίμηση της περιουσιακής ή κεφαλαιϊκής δομής των επιχειρήσεων

2. Η ανάλυση, διερεύνηση και εκτίμηση της χρηματοπιστωτικής οικονομίας των επιχειρήσεων
3. Η ανάλυση της αποδοτικότητας της επιχείρησης ίδιο κεφάλαιο, συνολικό κεφάλαιο, κεφάλαιο εκμετάλλευσης ως προς τα κέρδη ή προς το Cash Flow.
4. Η ανάλυση της ρευστότητας της επιχείρησης
5. Η ανάλυση της δανειακής επιβάρυνσης της επιχείρησης
6. Η ανάλυση των επενδύσεων και αποσβέσεων
7. Η ανάλυση του κύκλου εργασιών
8. Η ανάλυση του προσωπικού των επιχειρήσεων (κόστος προσωπικού, παραγωγικότητα, αποδοτικότητα προσωπικού)
9. Η ανάλυση της σύνθεσης των δαπανών και της σύνθεσης των προσόδων (ακόμη ή την σχέση ανάμεσα σ' αυτές τις δύο) και
10. Η ανάλυση των κερδών και της διάθεσης αυτών.

2.3. Είδη αναλύσεως χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων ανάλογα με τη θέση του αναλυτή και με τα στάδια διενεργείας της διακρίνεται σε εσωτερική και εξωτερική και σε τυπική και ουσιαστική αντίστοιχα.

2.3.1. Εσωτερική και εξωτερική ανάλυση

Όπως προαναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο πολλοί είναι εκείνοι, που ενδιαφέρονται για την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης (βλέπε παρ. 1.7. «ποιους ενδιαφέρει ο ισολογισμός»).

Την ανάλυση και διερεύνηση των ισολογισμών καθώς και των λοιπών οικονομικών καταστάσεων θα μπορούσαμε επομένως να την διακρίνουμε ανάλογα με τη θέση του αναλυτή σε εσωτερική και εξωτερική.

Η εσωτερική ανάλυση γίνεται από μελετητές που παίρνουν μέρος στην διοίκηση και διαχείριση του οικονομικού οργανισμού και ερευνούν για τη λήψη σωστών αποφάσεων για τη δραστηριότητα του. Επομένως θα λέγαμε ότι η εσωτερική ανάλυση γίνεται από πρόσωπα που βρίσκονται σε άμεση σχέση με την επιχείρηση και έχουν στην διάθεσή τους τα λογιστικά βιβλία και τα στατιστικά στοιχεία ώστε να είναι σε θέση να προβαίνουν σε διάφορες

συγκρίσεις συσχετίσεις πέραν ακόμη και αυτών των δεδομένων που αναφέρονται στον ισολογισμό και στις άλλες οικονομικές καταστάσεις. Με αυτόν τον τρόπο η ανάλυση και διερεύνηση αποκτά μεγαλύτερη διαύγεια, είναι απόλυτα διαφωτιστική και τα πορίσματα αυτής ασφαλέστερα.

Τα πρόσωπα που ασχολούνται με την εσωτερική ανάλυση είναι συνήθως οι ελεγκτές, οι διευθύνοντες σύμβουλοι και γενικώς οι διοικούντες των επιχειρήσεως, οι διαιτητές, οι ορκωτοί λογιστές, οι υπάλληλοι των επιχειρήσεων, οι διαχειριστές, ο επιχειρηματίας και οι λογιστές που έχουν άμεση επαφή με τις δραστηριότητες της επιχειρήσεως και διαθέτουν ένα πλήθος πληροφοριών στοιχείων σχετικά με την εξέλιξή της.

Σε αντίθεση με την εσωτερική ανάλυση έχουμε την εξωτερική η οποία γίνεται από πρόσωπα που βρίσκονται εκτός της επιχείρησης και οι οποίοι μελετούν την πορεία του οικονομικού οργανισμού για διαφορετικούς λόγους ο καθένας, μη διαθέτοντας περισσότερα στοιχεία από τους λεγόμενους εσωτερικούς αναλυτές εκτός από εκείνα που δημοσιεύονται στις οικονομικές καταστάσεις, στις εκθέσεις των διοικητικών συμβουλίων και των ελεγκτών. Συμπερασματικά θα ήταν ωφέλιμο και χρήσιμο να λέγαμε ότι τα στοιχεία τα οποία διαθέτουν τα πρόσωπα αυτά σε τελική ανάλυση είναι ανεπαρκή, αφού στα δημοσιευμένα στοιχεία δεν αναφέρεται ούτε καν ο κύκλος εργασιών με αποτέλεσμα το ενδιαφέρον των ερευνητών αυτών να περιορίζεται κατ'

ανάγκην κυρίως στον προσδιορισμό της οικονομικής θέσεως και της αποδοτικότητας της επιχειρήσεως.

Όταν μιλάμε για προσδιορισμό της οικονομικής θέσεως μιας επιχειρήσεως εννοούμε:

1) Τη δυνατότητα που έχει η επιχείρηση να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της στο παρόν και στο μέλλον, ακόμη και κάτω από συνθήκες διαφορετικές εκείνων που υπάρχουν τη στιγμή που γίνεται η ανάλυση.

2) Την δυνατότητα να εκμεταλλευτεί τυχόν παρουσιαζόμενες ευκαιρίες, με τη χρησιμοποίηση κεφαλαίων από ποιες πηγές ή από έκδοση νέων τίτλων μετοχών ή ομολογιών ακόμα και με την άντληση κεφαλαίων από την προσφυγή στον τραπεζικό δανεισμό.

3) Τη δυνατότητα πληρωμής των ληξιπρόθεσμων τόκων και των υποχρεώσεων, καθώς και την καταβολή μερισμάτων χωρίς διακοπή. Όσον αφορά τον προσδιορισμό της αποδοτικότητας μιας επιχειρήσεως ερευνάται ιδιαίτερα το ύψος και η σταθερότητα των καθαρών κερδών της καθώς και η τάση βελτιώσεως τους στο μέλλον.

Τα πρόσωπα δε που ασχολούνται με την εξωτερική ανάλυση είναι τα εξής:

- Το δημόσιο από την φορολογική του πλευρά για την άσκηση της οικονομικής, κοινωνικής και δημοσιονομικής του πολιτικής

- Οι τράπεζες και τα άλλα πιστωτικά ιδρύματα, για χορηγήσεις δανείων, προεξοφλήσεις αξιών, χορηγήσεις εγγυήσεων, έλεγχο διαθέσεως πιστώσεων κ.λ.π.
- Το προσωπικό του οικονομικού οργανισμού, για να αισθάνεται περισσότερη οικονομική ασφάλεια από την γνώση της πορείας του οργανισμού.
- Τα επαγγελματικά σωματεία και επιμελητήρια (εμπορικά, βιομηχανικά) που είναι σχετικά με τον κλάδο στον οποίο ανήκει ο οικονομικός οργανισμός, για την πιο ορθή επίλυση των προβλημάτων του κλάδου.
- Τα εργατικά σωματεία, για την επίλυση εργατικών θεμάτων.
- Η τοπικής αυτοδιοίκηση, για τη μελέτη και επίλυση τοπικών οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων.
- Οι προμηθευτές, δανειστές, πελάτες κ.λ.π., για την ρύθμιση των σχέσεων τους με τον οικονομικό οργανισμό.
- Οι ανταγωνιστές για να επωφεληθούν από τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που θα παρουσιάζει κατά την λειτουργία του ο οργανισμός.
- Διάφοροι άλλοι μελετητές όπως φοιτητές, οικονομολόγοι, επενδυτές, μέτοχοι, χρηματιστές, ιδρύματα ερευνών, στατιστικών υπηρεσία, ερευνητές οικονομικών επιστημών, ειδικά γραφεία μελετών κ.α.

Όλοι οι παραπάνω προσπαθούν να διαμορφώσουν γνώμη για τα οικονομικά δρώμενα της επιχειρήσεως αντλώντας ως επί το πλείστον στοιχεία και πληροφορίες εκτός από τις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις, από τον ημερήσιο - περιοδικό και μηνιαίο οικονομικό τύπο, τις δημοσιευμένες εκθέσεις της ίδιας της επιχείρησης και τις εκδόσεις του χρηματιστηρίου.

Ο μεγάλος αριθμός των ενδιαφερομένων, που είναι έξω από την επιχείρηση ανεβάζει σημαντικά τη σημασία της εξωτερικής αναλύσεως και ιδίως, αν ληφθεί υπόψη, ότι στη σημερινή κοινωνικο-οικονομική δομή, η επιχείρηση δεν είναι τελείως ανεξάρτητη, αλλά επηρεάζεται και ελέγχεται από το κοινωνικό σύνολο, με το οποίο είναι άρρηκτα δεμένη. Γι' αυτό το λόγο συνήθως οι επιχειρήσεις διαθέτουν ένα σημαντικό ποσό κάθε χρόνο στον προϋπολογισμό τους για δαπάνες δημοσιότητας, όπως για οικονομική ενίσχυση διαφόρων φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, για δημοσιεύσεις στον τύπο σχετικά με τη δραστηριότητα τους κ.λ.π.

Γεγονός είναι, και το επαναλαμβάνουμε ότι η εσωτερική ανάλυση είναι περισσότερο διαφωτιστική από την εξωτερική και τα πορίσματα από αυτήν ασφαλέστερα, γιατί μεταξύ των άλλων επιτρέπει στο μελετητή του ισολογισμού και των λοιπών οικονομικών καταστάσεων να ελέγξει τους τρόπους αποτιμήσεως, τις κυκλοφοριακές ταχύτητες, την ταμιακή ρευστότητα κ.τ.λ.

2.3.2. Τυπική και ουσιαστική ανάλυση

Κατά το προκαταρτικό στάδιο της αναλύσεως είναι απαραίτητο να καθορισθούν οι στόχοι και η πορεία, που θα ακολουθηθεί, τα πληροφοριακά στοιχεία, που πρέπει να συγκεντρωθούν και οι πηγές τους. Ακόμη, πρέπει να καθορισθεί ο τρόπος επεξεργασίας και μελέτης των στοιχείων, ώστε τα συμπεράσματα, που θα προκύψουν, να είναι, όσο το δυνατό, πιο κοντά στις επιδιώξεις του αναλυτή.

Τα παραπάνω προϋποθέτουν ικανοποιητικές λογιστικές οικονομικές και ως ένα βαθμό τεχνικές γνώσεις, ώστε ο αναλυτής να είναι σε θέση να εντοπίσει και να αξιολογήσει τις σχετικές πληροφορίες, να κάνει με ακρίβεια τις κατάλληλες μετρήσεις και συγκρίσεις και ακόμη να προβλέψει, στο μέτρο του δυνατού, μελλοντικές εξελίξεις.

Σε γενικές γραμμές θα λέγαμε ότι την ανάλυση, ανάλογα με τα κύρια στάδια διενέργειάς της, την διακρίνουμε σε τυπική και ουσιαστική. Η τυπική ανάλυση προηγείται της ουσιαστικής και αποτελεί, κατά κάποιο τρόπο, το προπαρασκευαστικό στάδιο αυτής. Η τυπική ανάλυση ελέγχει την εξωτερική διάρθρωση του ισολογισμού και του λογαριασμού των αποτελεσμάτων χρήσεως, προβαίνει στις ενδεικνυόμενες διορθώσεις, στρογγυλοποιήσεις, ομαδοποιήσεις, ανακατατάξεις και ανασχηματισμούς και συμπληρώνει τα σε απόλυτους αριθμούς κονδύλια με σχετικούς

αριθμούς (αριθμούς σε ποσοστά επί τοις εκατό). Στον αντίποδα, η ουσιαστική ανάλυση βασίζεται μεν στα δεδομένα της τυπικής αναλύσεως αλλά επεκτείνεται στην εξεύρεση και επεξεργασία διαφόρων αριθμοδεικτών, οι οποίοι και δίνουν την πραγματική εικόνα της επιχ/σεως.

Ειδικότερα στην τυπική ανάλυση:

(α) ελέγχεται η εφαρμογή των αρχών, που πρέπει να διέπουν τη σύνταξη κάθε ισολογισμού, δηλαδή των αρχών της σαφήνειας, της ειλικρίνειας και της ομοιομορφίας. Ειδικότερα ελέγχεται ο χαρακτηρισμός των κονδυλίων του ισολογισμού, η διάταξή τους και η μέθοδος αποτιμήσεώς τους, ως προς τα πάγια εξετάζεται η μέθοδος αποσβέσεώς τους. Με βάση τον έλεγχο αυτό γίνονται οι απαιτούμενες διορθώσεις στον ισολογισμό

(β) συμπληρώνεται ο ισολογισμός με βοηθητικά στοιχεία, π.χ. ποσοστά, που δείχνουν την εκατοστιαία αναλογία του κάθε κονδυλίου προς το σύνολο, γραφικές παραστάσεις κ.λ.π.

(γ) συγκεντρώνεται πρόσθετο πληροφοριακό υλικό για τον ισολογισμό και την επιχείρηση, όπως στοιχεία από τον οικονομικό τύπο, πληροφοριακά δελτία τραπεζών, χρηματιστηρίου, επιμελητηρίων του κλάδου, ομοειδείς επιχειρήσεις κ.λ.π.

Στην ουσιαστική όμως ανάλυση:

(α) επιλέγεται ανάμεσα στους ισολογισμούς των επιχειρήσεων του κλάδου ένας ισολογισμός ο οποίος θεωρείται ως ο πλέον αντιπροσωπευτικός για να χρησιμοποιηθεί σαν βάση συγκρίσεως με τον ισολογισμό της συγκεκριμένης επιχειρήσεως. Αντί γι' αυτό, μπορεί ακόμη, να συνταχθεί αντιπροσωπευτικός ισολογισμός του κλάδου από τον μέσο όρο των στοιχείων των ισολογισμών των επιχειρήσεων του κλάδου με την προϋπόθεση φυσικά της ομοιομορφίας τους, όπως έχει τονισθεί σε προηγούμενη θέση. Μπορεί επίσης να συνταχθεί πρότυπος ισολογισμός, ο οποίος να απεικονίζει την ιδανική οικονομική κατάσταση επιχειρήσεως του κλάδου και με βάση τον ισολογισμό αυτό να γίνουν οι συγκρίσεις.

(β) εντοπίζονται τα κονδύλια, που υπερτερούν σημαντικά από τα αντίστοιχα κονδύλια του αντιπροσωπευτικού ή πρότυπου ισολογισμού και δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σ' αυτά.

(γ) υπολογίζονται οι αριθμοδείκτες οι σχετικοί με την σύνθεση της περιουσίας και του κεφαλαίου, οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας, ρευστότητας κ.λ.π.

Ο παραπάνω τρόπος εργασίας αφορά και την ανάλυση της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως, που συνοδεύει τον ισολογισμό.

2.4. Ανάλυση των σκοπών των βασικών κατηγοριών των ενδιαφερομένων

Οι σκοποί που επιδιώκεται και η έμφαση που δίνεται στα επιμέρους στοιχεία, κατά την ανάλυση, από κάθε μία από τις πιο πάνω κατηγορίες ενδιαφερομένων είναι οι εξής:

1. Σκοποί επενδυτών - μετόχων

Οι επενδυτές που κατά κανόνα είναι και μέτοχοι μιας επιχειρήσεως, είναι εκείνοι που δίνουν τα επιχειρηματικά κεφάλαια, τα οποία εκτίθεται σε πολλούς και ποικίλους κινδύνους. Τα κεφάλαια αυτά αποτελούν την ασπίδα προστασίας των δανειακών κεφαλαίων της επιχειρήσεως.

Οι επενδυτές-μέτοχοι αποβλέπουν στην λήψη κάποιου ποσού από την διανομή των κερδών (μέρισμα), εφόσον η επιχείρηση είναι κερδοφόρα και αφού προηγουμένως εξυπηρετηθούν οι δανειστές της.

Ως εκ τούτου, οι επενδυτές-μέτοχοι, προκειμένου να προβούν στην ανάλυση των στοιχείων μιας επιχειρήσεως, χρειάζονται πιο γενικές πληροφορίες από ότι οι ενδιαφερόμενοι των άλλων κατηγοριών.

Έχοντας επενδύσει κεφάλαια στην επιχείρηση, οι μέτοχοι ενδιαφέρονται για την όλη δραστηριότητά της, την κερδοφόρα δυναμικότητά της, την οικονομική της κατάσταση και τη διάρθρωση των κεφαλαίων της, δεδομένου ότι για την

εκτίμηση της αξίας των μετοχών μιας επιχειρήσεως είναι απαραίτητα όλα αυτά τα στοιχεία. Παράλληλα ενδιαφέρονται και για τη σπουδαιότητά της μέσα στον κλάδο, για τα μελλοντικά της κέρδη και την εξέλιξή τους διαχρονικά, Ομοίως πρέπει να συνεκτιμήσουν και άλλους παράγοντες, που έμμεσα επηρεάζουν την δραστηριότητα της επιχειρήσεως, όπως η γενική οικονομική κατάσταση, η θέση που κατέχει ο κλάδος μέσα στην όλη οικονομία, η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων της και η ποιότητα και ικανότητα της διοικήσεως της.

Συγκεκριμένα ο επενδυτής-μέτοχος αποβλέπει:

- Στη λήψη κάποιου μερίσματος στο μέλλον, διαρκούσης της επενδύσεως των κεφαλαίων του
- Στη πιθανή λήψη κάποιων δικαιωμάτων από τη διανομή αποθεματικών της εταιρίας
- Στην αυξημένη τιμή που ελπίζει ότι θα έχουν οι τίτλοι (μετοχές) στην αγορά, ώστε να πραγματοποιήσει κέρδη κεφαλαίου.

Εδώ όμως τίθεται ένα βασικό ερώτημα. Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν θετικά τις τιμές των μετοχών; Η απάντηση στο σπουδαίο αυτό ερώτημα δίνεται ως εξής:

Οι τιμές των μετοχών επηρεάζονται θετικά από:

- α) τα επενδυτικά κεφάλαια που πρόκειται να ανακοινωθούν
- β) την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας
- γ) την δωρεάν διανομή μετοχών

δ) την εξαγορά ή συγχώνευση μιας επιχ/σεως από μια άλλη μεγαλύτερου μεγέθους και

ε) την αποκεφαλαιοποίηση της υπεραξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Δεδομένου όμως ότι η ανάλυση για την εκτίμηση της αξίας των μετοχών μιας επιχειρήσεως με αντικειμενικό σκοπό τη λήψη αποφάσεως για νέα αγορά τίτλων, ή πώληση των ήδη κατεχομένων, ή διατήρηση των ήδη επενδυθέντων κεφαλαίων σε τίτλους, είναι εργασία αρκετά πολύπλοκη, απαιτείται να γίνεται από ειδικούς αναλυτές τίτλων.

2. Σκοποί των δανειστών μιας επιχειρήσεως

Δανειστές της επιχειρήσεως είναι όλοι εκείνοι που με τη μία ή την άλλη μορφή της δανείζουν κεφάλαια.

Μια μορφή δανεισμού αποτελεί και η πίστωση που δίνεται από τους προμηθευτές πρώτων υλών και εμπορευμάτων ή από πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες στην επιχείρηση. Οι τελευταίοι αυτοί αναμένουν την πληρωμή τους σε μικρό σχετικά χρονικό διάστημα και συνήθως δεν λαμβάνουν τόκο για τις πιστώσεις που παρέχουν στην επιχείρηση.

Μια επιχείρηση μπορεί επίσης να δανείζεται βραχυπρόθεσμα κεφάλαια και από διάφορες άλλες πηγές, όπως βραχυπρόθεσμες πιστώσεις των προμηθευτών της, δάνεια από τράπεζες και άλλους πιστωτικούς οργανισμούς, προβαίνοντας έτσι σε άντληση των απαραίτητων κεφαλαίων.

Τα δανειακά αυτά κεφάλαια, έχει συγκεκριμένη υποχρέωση η επιχείρηση να εξυπηρετήσει (με την καταβολή των τόκων) και να επιστρέψω, ανεξάρτητα από την οικονομική της κατάσταση και τα οικονομικά της αποτελέσματα. Βέβαια, στην περίπτωση που η δραστηριότητα της επιχειρήσεως περιορίζεται και πραγματοποιεί ζημιές, τότε αυξάνονται οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν οι δανειστές της, τόσο για τη λήψη των τόκων, όσο και για την επιστροφή των δανειακών τους κεφαλαίων. Ως εξ τούτου, η διαφορετική θέση των δανειστών-πιστωτών μιας επιχειρήσεως σε σύγκριση με τη θέση των επενδυτών - μετόχων, έχει σαν αποτέλεσμα το διαφορετικό τρόπο αναλύσεως των οικονομικών στοιχείων της από καθένα απ' αυτούς.

Όπως ήδη τονίσαμε, ο επενδυτής-μέτοχος ενδιαφέρεται, κυρίως, για τις προοπτικές και την κερδοφόρα δυναμικότητα της επιχειρήσεως, γιατί εκεί στηρίζει όλες τις προσδοκίες του. Οι δανειστές -πιστωτές, από την άλλη πλευρά, δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην ασφάλεια που τους παρέχεται, τόσο για τους τόκους όσο και για την επιστροφή των κεφαλαίων τους. Γι' αυτό οι τελευταίοι δίνουν βαρύτητα στην πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως αν και, πολλές φορές, αυτά αποτελούν ασφάλεια.

Συνεπώς, οι δανειστές είναι, σε γενικές γραμμές, πιο συντηρητικοί στις εκτιμήσεις τους, σε ότι αφορά τα περιουσιακά στοιχεία της επιχειρήσεως και βασίζονται

περισσότερο στην ανάλυση των οικονομικών της στοιχείων, από ότι οι επενδυτές-μέτοχοι. Για το λόγο αυτό οι δανειστές υπολογίζουν την αξία των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως με βάση τη δυνατότητα ρευστοποιήσεώς τους, εκτιμώντας αυτά με χαμηλότερες γενικά τιμές από εκείνες που εμφανίζονται στον ισολογισμό ή που επιβάλλονται από τις λογιστικές αρχές. Κατ' αυτόν τον τρόπο, αφήνουν περιθώρια για ενδεχόμενες δυσμενείς καταστάσεις στο μέλλον.

Οι μέθοδοι αναλύσεως που εφαρμόζουν οι δανειστές, καθώς και τα κριτήρια εκτιμήσεως που χρησιμοποιούν, ποικίλλουν, ανάλογα με τη χρονική διάρκεια των παρεχομένων δανείων, την ασφάλεια που απολαμβάνουν και τον σκοπό για τον οποίο δόθηκαν.

Σε περίπτωση παροχής βραχυπρόθεσμων δανείων στην επιχείρηση, οι δανειστές ενδιαφέρονται κυρίως για την βραχυχρόνια οικονομική κατάσταση αυτής, τα βαθμώδη ρευστότητας των κυκλοφοριακών στοιχείων της και την ταχύτητα κυκλοφορίας τους.

Αντίθετα, οι μακροχρόνιοι δανειστές επιδιώκουν μια πιο λεπτομερή ανάλυση των στοιχείων, η οποία περιλαμβάνει προβλέψεις των μελλοντικών εισροών κεφαλαίων, της οικονομικής θέσεως της επιχειρήσεως κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, της ικανότητάς της να διατηρήσει αυτή την οικονομική κατάσταση κάτω και από διαφορετικές οικονομικές συνθήκες και τέλος της δυναμικότητας των κερδών της. Τούτο

για τα προ αποσβέσεων κέρδη μιας επιχειρήσεως αποτελούν την κύρια και πιο επιθυμητή πηγή εξυπηρετήσεως και εξοφλήσεως των δανειακών της κεφαλαίων.

Πέραν των όσων αναφέραμε όμως, οι δανειστές γενικά μιας επιχειρήσεως ενδιαφέρονται να γνωρίζουν τη διάρθρωση των κεφαλαίων της, δεδομένου ότι αυτή δείχνει τον βαθμό ασφάλειας που απολαμβάνουν. Έτσι, η σχέση ιδίων προς ξένα (δανειακά) κεφάλαια παρέχει ένδειξη της επάρκειας ή όχι των ιδίων κεφαλαίων μιας επιχειρήσεως και του βαθμού ασφάλειας που απολαμβάνουν οι δανειστές της σε περίπτωση μελλοντικών ζημιών. Η σχέση αυτή αντανακλά επίσης τη συμπεριφορά της διοικήσεως μιας επιχειρήσεως και δείχνει αν αυτή προτιμά το δανεισμό από την προσφυγή στην κεφαλαιαγορά για άντληση κεφαλαίων με έκδοση νέων μετοχών.

3. Σκοποί της διοικήσεως της επιχειρήσεως

Η οικονομική ανάλυση των στοιχείων μιας επιχειρήσεως αποτελεί το κυριότερο εργαλείο στα χέρια της διοικήσεως της. Τούτο γιατί οι διοικούντες ενδιαφέρονται για τον προσδιορισμό της οικονομικής της καταστάσεως, την κερδοφόρα δυναμικότητά της και τη μελλοντική της εξέλιξη.

Η διοίκηση της επιχειρήσεως επομένως ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για την σύνθεση και την διάρθρωση των κεφαλαίων της, όπως και για τις προοπτικές και την κερδοφόρα δυναμικότητα αυτής. Τούτο γιατί αυτές οι πληροφορίες

επηρεάζουν άμεσα το είδος, το μέγεθος και το κόστος των δανειακών κεφαλαίων, τα οποία μπορεί αυτή ν' αποκτήσει. Πολλές φορές η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων μπορεί να χρησιμεύει και ως μέσο αξιολογήσεως της διοικήσεως μιας επιχειρήσεως, δηλαδή αν και κατά πόσο είναι αποτελεσματική και ικανή κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της. Επίσης μπορεί να οδηγεί στην διάγνωση διαφόρων επιχειρηματικών προβλημάτων ή τέλος να χρησιμεύει για την πρόβλεψη της μελλοντικής οικονομικής θέσεως της επιχειρήσεως και των οικονομικών της αποτελεσμάτων.

Δεδομένου ότι οι διοικούντες μιας επιχείρησης συνδέονται άμεσα μ' αυτή και μπορούν να κάνουν συνεχή χρήση των βιβλίων της, βρίσκονται σε πλεονεκτικότερη θέση σε σύγκριση με τις δύο προηγούμενες κατηγορίες ενδιαφερομένων. Ως εκ τούτου, η ανάλυση αυτών μπορεί να προχωρήσει σε μεγαλύτερο βάθος και να περιλάβει τη συστηματική μελέτη των αριθμοδεικτών, που προκύπτουν από τις σχέσεις των διαφόρων οικονομικών της στοιχείων και την τάση τους, ώστε να είναι δυνατός ο έγκαιρος εντοπισμός και η αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

Έτσι, η διοίκηση στοχεύει κυρίως στο να ασκεί έλεγχο και στο να παρατηρεί την επιχείρηση από την σκοπιά των εκτός αυτής τρίτων, δηλαδή των δανειστών και των επενδυτών-μετόχων.

Η συνεχής παρατήρηση και ανάλυση του μεγέθους των μεταβολών των οικονομικών στοιχείων και των αριθμοδεικτών

οδηγεί τη διοίκηση σε πολύτιμα συμπεράσματα σχετικά με την οικονομική κατάσταση και τη δραστηριότητα της επιχειρήσεως και την καθιστά ικανή να προβαίνει στη λήψη των καταλλήλων μέτρων για την αντιμετώπιση τυχόν δυσμενών συνθηκών.

4. Σκοποί των ελεγκτών λογιστικών καταστάσεων

Οι ελεγκτές ασχολούνται με τον έλεγχο των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων και τελικά διατυπώνουν τα πορίσματά τους σχετικά με την ακρίβεια αυτών. Ένας από τους βασικούς σκοπούς των ελεγκτών είναι ο εντοπισμός ηθελημένων ή μη σφαλμάτων και ατασθαλιών, τα οποία αν δεν επισημανθούν και δεν αναφερθούν, δίνουν μια εσφαλμένη εικόνα για την επιχ/ση, πράγμα που είναι αντίθετο με τις γενικά παραδεκτές αρχές της Λογιστικής.

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων με τον υπολογισμό ορισμένων αριθμοδεικτών και η παρακολούθηση των μεταβολών των οικονομικών στοιχείων μιας επιχ/σεως και των τάσεών τους διαχρονικά, αποτελούν τα κυριότερα μέσα στο έργο των ελεγκτών. Αυτό γιατί τυχόν σημαντικά λάθη και ατασθαλίες επηρεάζουν την εικόνα της οικονομικής θέσεως και τα αποτελέσματα μιας επιχειρήσεως. Τελικά, η όλη ανάλυση αποτελεί συνολικό έλεγχο της ορθότητας των λογιστικών καταστάσεων.

5. Σκοποί λοιπών ομάδων ενδιαφερομένων

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων χρησιμοποιείται και από άλλες ομάδες ενδιαφερομένων, οι οποίοι ανάλογα με τον σκοπό που επιδιώκουν, δίνουν και την ανάλογη έμφαση στα διάφορα επιμέρους στοιχεία. Έτσι, είναι δυνατόν, να ενδιαφέρονται για την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων οι εφοριακοί ελεγκτές, σε μια φάση ελέγχου των εσόδων του κράτους από φόρους των επιχ/σεων.

Επίσης, οι συνδικαλιστικές ενώσεις των εργαζομένων μπορούν να κάνουν χρήση των μεθόδων αναλύσεως των λογιστικών καταστάσεων για να αξιολογήσουν την οικονομική θέση της επιχ/σεως, προκειμένου να υπογράψουν μ' αυτή συλλογική σύμβαση εργασίας και να προσπαθήσουν να επιτύχουν καλύτερους όρους αμοιβών και εργασίας για τα μέλη τους.

Πέραν αυτών και πελάτες της επιχειρήσεως μπορούν να χρησιμοποιούν την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων προκειμένου να προσδιορίσουν την κερδοφόρα δυναμικότητα αυτής, την απόδοση των κεφαλαίων τους, ως και άλλα συναφή στοιχεία, με σκοπό την προσφορότερη συνεργασία και την επίτευξη καλύτερων τιμών και όρων συναλλαγής.

2.5. Μέθοδοι και μέσα αναλύσεως λογιστικών καταστάσεων

Η χρηματοοικονομική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων έχει ως αντικείμενο τη μελέτη των σχέσεων των οικονομικών στοιχείων που αναφέρονται σ' αυτές σε δεδομένη χρονική στιγμή, καθώς και των τάσεων αυτών διαχρονικά.

Η ανάλυση αυτή περιλαμβάνει τρεις διαδικασίες. Η πρώτη αναφέρεται στην επιλογή και στον υπολογισμό ορισμένων σχέσεων μεταξύ των αναφερομένων στις λογιστικές καταστάσεις στοιχείων, ανάλογα με την επιδιωκόμενη απόφαση. Η δεύτερη συνιστάται στην κατάταξη των δεδομένων, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι δυνατός ο υπολογισμός των μεταξύ των σημαντικών σχέσεων και η τρίτη περιλαμβάνει την αξιολόγηση, μελέτη και ερμηνεία των παραπάνω σχέσεων.

Οι παραπάνω διαδικασίες αναλύσεως κατατάσσονται σε δύο κύριες κατηγορίες:

- 1) Στις συγκρίσεις και μετρήσεις με βάση τα οικονομικά στοιχεία των λογιστικών δύο ή περισσότερων χρήσεων.
- 2) Στις συγκρίσεις και μετρήσεις με βάση τα οικονομικά στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων μιας χρήσεως

Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει συγκριτικές καταστάσεις αριθμοδείκτες, την τάση των οικονομικών στοιχείων και των αριθμοδεικτών διαχρονικά ως και

αναλύσεις των διαφόρων μεταβολών της οικονομικής και καταστάσεως μιας επιχειρήσεως.

Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των σχέσεων των στοιχείων ενός ισολογισμού και της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως.

Για την χρηματοοικονομική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων συνήθως απαιτείται η διενέργεια και των δύο κατηγοριών αναλύσεως που προαναφέρθηκαν. Γενικά, όλες οι αναλύσεις περιλαμβάνουν συγκρίσεις, μεταξύ του τι πράγματι συμβαίνει, λαμβάνοντας ως μέτρο συγκρίσεως κάποιο αντιπροσωπευτικό ή πρότυπο μέγεθος. Πρότυπο μέγεθος είναι αυτό που θα έπρεπε να υπάρχει κάτω από τις επικρατούσες τη στιγμή της αναλύσεως συνθήκες. Πέραν αυτού προκειμένου να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα της αναλύσεως πρέπει να γίνονται συγκρίσεις και με άλλες επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου ή με τους μέσους όρους του κλάδου όπου ανήκει η συγκεκριμένη επιχείρηση.

Στην εργασία αυτή αναφέρονται οι κυριότερες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων και οι οποίες μπορούν να ταξινομηθούν στις εξής τέσσερις μεγάλες κατηγορίες εκ των οποίων οι δύο πρώτες, επειδή μας ενδιαφέρουν άμεσα, πρόκειται και να αναπτυχθούν παρακάτω εκτενώς:

- 1) Διαχρονική ή συγκριτική μέθοδος αναλύσεως που με την βοήθεια των αριθμοδεικτών αναφέρεται στη συμπεριφορά της τιμής του αριθμοδείκτη για μια περίοδο ετών.
- 2) Διαστρωματική ή κάθετη μέθοδος αναλύσεως που σύμφωνα πάντα με την βοήθεια των αριθμοδεικτών περιλαμβάνει τη σύγκριση της τιμής του εξεταζόμενου αριθμοδείκτη με κάποιο πρότυπο όπως την τιμή του αντίστοιχου αριθμοδείκτη των ομοειδών επιχειρήσεων του κλάδου των οποίων ανήκει η επιχείρηση σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.
- 3) Μέθοδος αναλύσεως των χρονολογικών σειρών με δείκτες τάσεως
- 4) Εξειδικευμένες μέθοδος, οι οποίες περιλαμβάνουν την ανάλυση των μεταβολών της οικονομικής θέσεως μιας επιχείρησης την ανάλυση του νερού σημείου, καθώς και άλλες.

1. Διαχρονικές συγκρίσεις ισολογισμών

Συμπεράσματα για τα οικονομικά μιας επιχείρησης μπορεί να συναχθούν από την σύγκριση δύο ή περισσότερων διαδοχικών ισολογισμών της, όταν αυτοί έχουν συνταχθεί κατά ομοιόμορφο τρόπο, δηλαδή έχουν ομοιόμορφη κατάταξη των στοιχείων, έχει χρησιμοποιηθεί η ίδια μέθοδος αποτιμήσεως, έχει αποπληρωρισθεί η αξία των στοιχείων σε

τρόπο, που καθίστανται συγκρίσιμοι. Ο τρόπος αυτός αναλύσεως μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο από την ίδια την επιχείρηση, όσο και από εξωτερικού μελετητές, τράπεζες, χρηματιστές, οικονομολόγους κ.τ.λ., αν και για τους τελευταίους παρουσιάζει δυσκολίες, αφού δεν γνωρίζουν π.χ. κατά πόσο στους συγκρινόμενους ισολογισμούς υπάρχει η απαιτούμενη ομοιομορφία, όπως κατ' επανάληψη έχει τονισθεί.

Σήμερα συνήθως οι επιχειρήσεις, παραπλεύρως προς τα στοιχεία του δημοσιευμένου ισολογισμού, παραθέτουν και τα στοιχεία του ισολογισμού του προηγούμενου έτους, ώστε να δίνεται η ευχέρεια σε κάθε ενδιαφερόμενο να κάνει τις σχετικές συγκρίσεις.

Οι συγκρίσεις των στοιχείων των ισολογισμών δύο ή καλύτερα περισσότερων ετών αποτελούν βασικό εργαλείο στα χέρια των διοικήσεων των επιχειρήσεων και των εξωτερικών αναλυτών, γιατί τους δίνει την δυνατότητα να αποκαλύψουν τις μεταβολές των διαφόρων μεγεθών της επιχειρήσεως από χρόνο σε χρόνο και το σημαντικότερο να διαπιστώσουν την τάση τους, δηλαδή την μακροχρόνια κίνησή τους προς τα πάνω ή προς τα κάτω καθώς και την ταχύτατά της κατά την διάρκεια αυτών των ετών.

Θα πρέπει να λεχθεί, ότι στις περισσότερες αυτές συνήθως γίνεται παραβολή δύο ή τριών διαδοχικών ισολογισμών που ονομάζεται και «οριζόντια ανάλυση ισολογισμών», ενώ για περισσότερους ισολογισμούς είναι

σκόπιμο να ληφθεί υπόψη και η τιμαριθμική μεταβολή της αξίας των συγκρινόμενων μεγεθών, ώστε να αποφευχθεί η συναγωγή τυχόν παραπλανητικών συμπερασμάτων. Οι διαφορές ανάμεσα στα συγκρινόμενα στοιχεία εμφανίζονται σε απόλυτους αριθμούς, αλλά και σε ποσοστά. Οι διαφορές είναι απαραίτητο να λαμβάνονται υπόψη και με τις δύο μορφές τους (απόλυτα ποσά και ποσοστά), δεδομένου ότι είναι δυνατό, μικρές διαφορές σε απόλυτα ποσά να αντιπροσωπεύουν μεγάλες διαφορές σε ποσοστά.

Είναι χρήσιμο και ωφέλιμο, να τονιστεί ακόμη, ότι όταν γίνονται συγκρίσεις μεταξύ των στοιχείων των ισολογισμών, τα ποσά επιβάλλεται να στρογγυλοποιούνται σε χιλιάδες ή εκατομμύρια νομισματικών μονάδων, ώστε να είναι πιο εκφραστικά και οι υπολογισμοί να γίνονται ευκολότερα. Εξάλλου η σχολαστική ακρίβεια στην απεικόνιση των απόλυτων ποσών δεν εξυπηρετεί κανένα σκοπό σε τέτοιες περιπτώσεις. Αλλά και στους υπολογισμούς των ποσοστών, είναι σκόπιμο, να γίνονται οι σχετικές στρογγυλοποιήσεις.

2. Διαστρωματικές συγκρίσεις και αναλύσεις ισολογισμών

Οι συγκρίσεις αυτού του είδους χρησιμοποιούνται όταν επιδιώκεται ο καθορισμός της οικονομικής θέσεως μιας επιχ/σεως σε σχέση με άλλες ομοειδείς ή με κάποια ιδεατή,

που καθορίζεται θεωρητικά. Για το σκοπό αυτό συγκρίνεται ο ισολογισμός της συγκεκριμένης επιχειρήσεως προς τους ισολογισμούς άλλων επιχ/σεων του ίδιου κλάδου ή προς ένα αντιπροσωπευτικό ισολογισμό του κλάδου ή ακόμη προς ένα θεωρητικά καταρτιζόμενο ισολογισμό, που θεωρείται ο ιδανικός του κλάδου. Από την σύγκριση συνάγονται συμπεράσματα για τα αδύνατα σημεία της επιχειρήσεως και προγραμματίζονται οι απαραίτητες μεταβολές, που πρέπει να επέλθουν, για την βελτίωση της θέσεώς της.

Παρακάτω παρατίθεται ένα παράδειγμα δύο ομοειδών επιχ/σεων για μια συγκεκριμένη χρονιά κάνοντας χρήση των αριθμοδεικτών, οι οποίοι αναλύονται εκτενώς παρακάτω σε ιδιαίτερο κεφάλαιο.

Εννοείται, ότι και για τις συγκρίσεις του είδους αυτού πρέπει να υπάρχει η προϋπόθεση της ομοιομορφίας των ισολογισμών όπως επεξηγήθηκε παραπάνω και ακόμη ότι ισχύουν τα ίδια σχετικά με την απεικόνιση των ποσών και των διαφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

3.1. Γενικά

Από όσα αναπτύχθηκαν μέχρι τώρα, μπορεί να συμπεράνει ο σπουδαστής, ότι η ανάλυση και η μελέτη των ισολογισμών είναι βασικά, μια πολυσύνθετη εργασία συγκρίσεων των στοιχείων του ισολογισμού με άλλα του ιδίου ή άλλων ισολογισμών που απαιτούν ειδικές γνώσεις και πείρα.

Επομένως, είναι αυτονόητο να πούμε ότι οι αποφάσεις της διοικήσεως των επιχειρήσεων παίρνονται ύστερα από λεπτομερείς αναλύσεις μετρήσεις και συγκρίσεις όλων των στοιχείων που συνθέτουν την δραστηριότητά της με την βοήθεια ενός καλά μελετημένου και οργανωμένου συστήματος αριθμοδεικτών οι οποίοι πρέπει να μελετούνται με πολύ μεγάλη προσοχή, γιατί παρά τον σχετικά εύκολο υπολογισμό

τους, η ερμηνεία τους παρουσιάζει πολλά προβλήματα και είναι δυνατό να οδηγήσει σε λανθασμένα συμπεράσματα.

Θα πρέπει να επισημάνουμε όμως εδώ ότι οι αριθμοδείκτες δεν είναι τίποτε άλλο από σχέσεις μεταξύ μεγεθών, λογιστικής ή στατιστικής προελεύσεως, που καταρτίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής θέσεως ή της αποδοτικότητας των διάφορων τμημάτων ή ολόκληρων τομέων της οικονομικής μονάδας και σε τελική ανάλυση, της πραγματικής καταστάσεως ολόκληρης της οικονομικής μονάδας ή και γενικότερα του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα αυτή.

Έτσι, με τους αριθμοδείκτες προσδιορίζεται η σχέση μεταξύ βασικών επιχειρηματικών μεγεθών, διευκολύνεται η επιχειρηματική δράση και επεξηγούνται τα αποτελέσματα που προκύπτουν απ' αυτή. Με το σύστημα των αριθμοδεικτών προσδιορίζεται, επίσης και ο βαθμός αποδόσεως των διαφόρων δραστηριοτήτων της οικονομικής μονάδας, με σκοπό την ορθολογικότερη εκμετάλλευση των μέσων δράσεώς της.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι αριθμοδείκτες είναι για την επιχείρηση το αναλυτικό μέσο και ο γνώμονας για τη λήψη οποιασδήποτε αποφάσεως, αλλά πέραν τούτου οι αριθμοδείκτες προειδοποιούν και για τυχόν ανωμαλίες σχετικά με τη διαχείριση και γενικά για όλα τα ευπαθή της σημεία.

Γεγονός είναι πάντως και αυτό πρέπει να σημειωθεί, ότι η χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών πρέπει να γίνεται με

σύνεση και κριτικό πνεύμα και δεν πρέπει να επιδιώκουμε αποτελέσματα και συμπεράσματα περισσότερα από εκείνα που μπορούν να μας δώσουν ούτε πρέπει να λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη μας μόνον εκείνους που ενδεχομένως εξυπηρετούν κάποιες σκοπιμότητες αγνοώντας κάποιους άλλους.

3.2. Έννοια των αριθμοδεικτών

Έχουν δοθεί κατά καιρούς πολλοί ορισμοί της έννοιας των αριθμοδεικτών όπως ότι:

- Είναι η σχέση η οποία υπάρχει μεταξύ δύο χαρακτηριστικών δεδομένων της κατάστασεως της δυναμικότητας, της δραστηριότητας ή της αποδόσεως της επιχειρήσεως.
- Είναι σχέση μεταξύ δύο αριθμών λογιστικής ή στατιστικής προελεύσεως, που η συσχέτισή τους θεωρείται ως σημαντική «εκ μιας των απόψεων διαχειρίσεως».
- Είναι ένας αριθμός εκφρασμένος μέσω ενός άλλου
- Είναι οποιαδήποτε αριθμητική σχέση και όταν ακόμη δεν υπάρχει εμφανής αιτιώδης συνάρτηση μεταξύ αριθμητή και παρανομαστή. Έτσι, είμαστε σε θέση να πούμε ότι ο πλέον καταλληλότερος και ακριβέστερος ορισμός της έννοιας του αριθμοδείκτη που μπορούμε να δώσουμε είναι ότι πρόκειται για σχέση δύο λογικά συνδεδεμένων μεγεθών, η οποία εμφανίζεται σαν λόγος ή σαν εκατοστιαία αναλογία τους. Αυτό με απλά λόγια σημαίνει ότι ο αριθμοδείκτης είναι μια απλή μαθηματική έκφραση της σχέσεως ενός στοιχείου προς έναν άλλο και βρίσκεται όταν διαιρέσουμε έναν αριθμό με άλλο αριθμό της βάσεως. Το ποσοστό επί τοις εκατό είναι μια μορφή δείκτη στον οποίο ως βάση

λαμβάνεται ο αριθμός 100 και το ηλίκο εκφράζεται ως «τόσου επί τοις εκατόν» της βάσεως.

Θα πρέπει όμως να επισημανθεί εδώ ότι στην ανάλυση και μελέτη των ισολογισμών δεν χρησιμοποιούνται μόνο αριθμοδείκτες, αλλά και απόλυτοι αριθμοί, π.χ. αριθμοί που δείχνουν το κεφάλαιο, τα πάγια στοιχεία κ.τ.λ. Σε αντιδιαστολή προς τους απόλυτους αριθμούς, οι αριθμοδείκτες είναι σχετικοί αριθμοί, επειδή απεικονίζουν σχέσεις μεταξύ των αριθμών.

Επίσης, η συσχέτιση βασικών μεγεθών από τη θέση και τη δραστηριότητα των οικονομικών μονάδων και ο προσδιορισμός των αριθμοδεικτών, που γίνεται με βάση τα μεγέθη αυτά, οδηγεί στη δημιουργία μιας πυραμίδας, στην κορυφή της οποίας βρίσκεται ο δείκτης:

Αποτελέσματα
Ιδια Κεφάλαια

Με την παραπέρα ανάλυση του κορυφαίου αυτού δείκτη προχωρεί η διερεύνηση στην οικονομική μονάδα προς τρεις βασικές κατευθύνσεις:

- (α) Την ανάλυση της οικονομικής διαρθρώσεώς της
- (β) Την ανάλυση της αποδοτικότητάς της
- (γ) Την ανάλυση της διαχειριστικής πολιτικής της

Οι αριθμοδείκτες, πρέπει να πούμε ότι, καταρτίζονται με βάση τους εξής κανόνες:

- Η συσχέτιση των μεγεθών γίνεται κατά τρόπο ώστε οι δείκτες - αριθμοί που προκύπτουν να είναι ευθέως ανάλογοι με την κατάσταση που απεικονίζουν, δηλαδή οι υψηλότεροι δείκτες να αντιστοιχούν σε ευνοϊκότερες καταστάσεις και οι χαμηλότεροι σε δυσμενέστερες.
- Τα μεγέθη των συσχετίσεων επιλέγονται κατά τρόπο που να μειώνει στο ελάχιστο π.χ. τα λάθη ή τις επιπτώσεις νομισματικών διακυμάνσεων.
- Στη θέση των απόλυτων τιμών, κατά το δυνατό, λαμβάνονται οι τιμές μέσου όρου.
- Οι δείκτες που αναφέρονται στην έννοια του κόστους, κατά κανόνα, εκτιμούνται σε συσχέτιση με δείκτες που η σύνθεση τους βασίζεται σε ποσοτικά δεδομένα.
- Δείκτες που οι όροι τους αναφέρονται σε διάστημα χρήσεως μικρότερο από δώδεκα (12) μήνες δεν είναι ενδεικτικοί της όλης καταστάσεως της οικονομικής μονάδας και κρίνονται πάντοτε σε συσχέτιση με δείκτες αντίστοιχων χρονικών περιόδων προηγούμενων ετών.
- Οι δείκτες καλύπτουν όλους τους τομείς δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας. Για το λόγο αυτό ταξινομούνται σε ομάδες κατά τρόπο που να επιτρέπει μία αρκετά πλατύτερη ανάλυση κάθε δραστηριότητας.

➤ Δείκτης μεμονωμένος έχει σχετική μόνο χρησιμότητα. Επομένως, επιβάλλεται να γίνεται σύγκριση διάφορων δεκτών μεταξύ τους, ώστε να εξασφαλίζονται ορθά συμπεράσματα. Γι' αυτό, πιο συγκεκριμένα, είμαστε σε θέση να τονίσουμε ότι οι αριθμοδείκτες από μόνοι τους προσφέρουν μικρή υπηρεσία, αν δεν συσχετισθούν:

- (1) με όμοιους αριθμοδείκτες προηγούμενων ετών της ίδιας επιχειρήσεως ώστε να αποκαλυφθεί η τάση τους, ανοδική ή καθοδική.
- (2) με αντίστοιχους πρότυπους ή προϋπολογισμούς αριθμοδείκτες που καθορίζονται είτε μέσα, είτε έξω από την επιχείρηση
- (3) με αντίστοιχους αριθμοδείκτες άλλων ομοειδών επιχειρήσεων και τέλος

➤ Οι δείκτες είναι δυνατό να είναι απλοί ώστε να οδηγήσουν σε χρήσιμα και ωφέλιμα συμπεράσματα.

3.3. Η χρησιμότητα των αριθμοδεικτών στα πλαίσια του Γ.Α.Σ.

Για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών που εξασφαλίζονται από το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, οι οικονομικές μονάδες οδηγούνται από τις αρχές τις ορθολογικής διαχείρισεως και διοικήσεως και από τη σκοπιμότητα βελτιώσεως και συστηματοποιήσεως της οικονομικής έρευνας και αναλύσεως στον τομέα της δραστηριότητάς τους.

Έτσι οι αριθμοδείκτες θα μπορούσαμε να επισημάνουμε ότι στοχεύουν στην ορθολογική διαχείριση και διοίκηση των οικονομικών οργανισμών, στην οικονομική έρευνα, στην παροχή πληροφοριών στις οικείες κλαδικές ενώσεις, στο κράτος κ.λ.π.

Επίσης, θα ήταν μεγάλη παράλειψη να μην αναφέρουμε στους στόχους με τους οποίους εξυπηρετούνται οι αριθμοδείκτες και που είναι οι εξής:

(α) Αξιοποίηση του λογιστικού και στατιστικού υλικού σε πιο ψηλό επίπεδο με τη σύνταξη οικονομικών και κοινωνικών μελετών.

(β) Διάγνωση και εκτίμηση των όρων και συνθηκών λειτουργίας των οικονομικών οργανισμών.

(γ) Σύγκριση των αριθμοδεικτών με αντίστοιχους ομοειδών οικονομικών οργανισμών.

3.4. Διακρίσεις των αριθμοδεικτών

Οι αριθμοδείκτες διακρίνονται μεταξύ τους ανάλογα με την προέλευσή τους, δηλαδή αν προέρχονται από τη διαχείριση μιας και μόνο επιχειρήσεως ή από το συσχετισμό με αριθμοδείκτες άλλων επιχειρήσεων.

Ακόμη, οι αριθμοδείκτες διακρίνονται από το στατικό ή δυναμικό χαρακτήρα τους, π.χ. στατικοί αριθμοδείκτες είναι εκείνοι προέρχονται από τα στοιχεία του ισολογισμού και εκφράζουν την κατάσταση της επιχειρήσεως σε αριθμούς. Αντίθετα, οι αριθμοδείκτες, οι οποίοι προκύπτουν από τα στοιχεία του λογαριασμού «Γενική εκμετάλλευση» έχουν δυναμικό χαρακτήρα υπό την προϋπόθεση ότι μπορούν να προβλέψουν την μελλοντική κατάσταση της επιχειρήσεως.

Τέλος οι αριθμοδείκτες διακρίνονται σε:

(α) Αριθμοδείκτες χρηματοοικονομικούς, οι οποίοι αναφέρονται στην οικονομική διαχείριση της επιχειρήσεως

(β) Αριθμοδείκτες εκμεταλλεύσεως, οι οποίοι αναφέρονται στο κόστος παραγωγής, κατασκευής κ.λ.π.

(γ) Αριθμοδείκτες τεχνικούς, οι οποίοι δείχνουν την επίδραση που ασκούν οι παράγοντες παραγωγής. Οι αριθμοδείκτες αυτοί αναφέρονται επίσης στη διαρθρωτική οργάνωση και χρησιμοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της επιχειρήσεως.

3.5. Κατηγορίες των αριθμοδεικτών

Οι αριθμοδείκτες ταξινομούνται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται στην κατάρτισή τους και τον τόπο της επιχειρηματικής έρευνας και αναλύσεως που επιδιώκεται.

Έτσι, η ταξινόμηση των αριθμοδεικτών γίνεται σε τρεις κατηγορίες από τις οποίες:

1. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τους αριθμοδείκτες οι οποίοι εξυπηρετούν τις ανάγκες αξιολογήσεως της οικονομικής θέσεως της επιχειρήσεως, όπως αυτή εμφανίζεται σε στατική μορφή. Τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών αυτών αντλούνται βασικά από τους λογαριασμούς του ισολογισμού.
2. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τους αριθμοδείκτες οι οποίοι εξυπηρετούν τις ανάγκες αναλύσεως της δυναμικής εικόνας της επιχειρηματικής προσπάθειας και του αποτελέσματος που προκύπτει από την λειτουργία της οικονομικής μονάδας. Τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών αυτών αντλούνται βασικά από τους λογαριασμούς οργανικών, κατ' είδος, εσόδων και εξόδων γενικής εκμεταλλεύσεως και αποτελεσμάτων.
3. Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει δείκτες οι οποίοι εξυπηρετούν την ανάγκη, συσχετίσεως των στατικών

στοιχείων του ισολογισμού προς τα δυναμικά στοιχεία της εκμεταλλεύσεως, με σκοπό τον προσδιορισμό της ορθολογικής ή μη χρησιμοποίησεως των μέσων της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Οι αριθμοδείκτες κατά κατηγορία είναι οι εξής:

(α) Οικονομικής Διαρθρώσεως

1. «Κυκλοφορούν» ενεργητικό
Σύνολο ενεργητικού
2. Ιδία κεφάλαια
Σύνολο υποχρεώσεων
3. Ιδία κεφάλαια
Πάγιο ενεργητικό
4. «Κυκλοφορούν» ενεργητικό
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
5. Κεφάλαιο Κινήσεως
«Κυκλοφορούν» Ενεργητικό

(β) Αποδόσεως και Αποδοτικότητας

6. Καθαρά αποτελέσματα εκμετάλλευσης
Πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών
7. Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ φόρων

Ιδία Κεφάλαια

8. Μικτά αποτελέσματα
 Πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών
9. Μικτά αποτελέσματα
 Κόστος πωλήσεων αποθεμάτων και υπηρεσιών
10. Πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών
 Ιδία Κεφάλαια
11. Κόστος πωλήσεων αποθεμάτων
 Μέσος όρος αποθεμάτων περιόδου

(γ) Διαχειριστικής Πολιτικής

12. Νέες επενδύσεις
 Περιθώριο αυτοχρηματοδότησεως
13. Υποχρεώσεις προς προμηθευτές X 360=ημέρες
 Αγορές αποθεμάτων και υπηρεσιών με πίστωση
14. Απαιτήσεις από πελάτες X 360=ημέρες
 Πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών με πίστωση
15. Απαιτήσεις από πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών X 360 = ημέρες
 Πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών

3.6. Εφαρμογές των αριθμοδεικτών

Οι αριθμοδείκτες άρχισαν να εφαρμόζονται στον οικονομικό τομέα σαν τιμάριθμοι, όμως πολύ γρήγορα επεκτάθηκαν σε πολλούς τομείς της οικονομικής δραστηριότητας αλλά και των κοινωνικών, βιολογικών κ.λ.π. φαινομένων, εξαιτίας των προφανών πλεονεκτημάτων τους.

Οι αριθμοδείκτες βρίσκουν μεγάλη εφαρμογή στις επιχειρηματικές δραστηριότητες καθώς απεικονίζουν τα οικονομικά δεδομένα και συμπεράσματά τους χρησιμεύοντας παράλληλα σαν ο καλύτερος πληροφοριοδότης για ενδιαφερόμενους επενδυτές, οικονομικούς αναλυτές, πελάτες, προμηθευτές και γενικά όλους τους τρίτους συναλλασσόμενους με αυτήν.

Η επιχείρηση παραμένει πάντοτε στην παρούσα εργασία το κεντρικό υποκείμενο της έρευνας δίνοντας μεγάλη σημασία στις σχέσεις τις οποίες η επιχείρηση διατηρεί με τις ομάδες που την περιβάλλουν. Αποτελεί ακόμη το μηχανισμό που τα ελατήρια και οι σκοποί του είναι τόσο λεπτοί και πολυάριθμοι ώστε δεν αφήνουν σήμερα πολλά περιθώρια στον άνθρωπο που τη διευθύνει να αυτοσχεδιάζει. Έτσι κρίνεται αναγκαίο η επιχείρηση να διαθέτει όργανα μετρήσεως και ελέγχου για να επιτύχει την άριστη λειτουργία των διαφόρων οργάνων της.

Μεταξύ των διαφόρων μέσων ελέγχου και μετρήσεως της λειτουργίας μιας σύγχρονης επιχείρησης, σημαντική θέση κατέχουν οι αριθμοδείκτες οι οποίοι εκφράζουν λογικές σχέσεις ενδεικτικές της αξίας των δύο βασικών λειτουργιών της διαχειρίσεως και της εκμεταλλεύσεως.

Με τους αριθμοδείκτες περιορίζεται η σχέση μεταξύ βασικών επιχειρηματικών μεγεθών, διευκολύνεται η επιχειρηματική δράση και επεξηγούνται τα αποτελέσματα που προκύπτουν απ' αυτήν. Με το σύστημα των αριθμοδεικτών προσδιορίζεται επίσης ο βαθμός αποδόσεως των διαφόρων δραστηριοτήτων της επιχειρήσεως με σκοπό την ορθολογικότερη εκμετάλλευση των μέσων δράσεων της.

Η ανάλυση μέσω των αριθμοδεικτών είναι χρήσιμη γιατί μας δίνει τη δυνατότητα της σύγκρισης μεταξύ δύο επιχειρηματικών περιόδων, είτε με την ίδια επιχείρηση, είτε με άλλες ομοειδείς, είτε ακόμη και με την εξαγωγή συμπερασμάτων μέσω αριθμοδεικτών για να διαπιστώσουμε το ποσοστό απόκλισης της κάθε επιχείρησης που μας ενδιαφέρει από το σύνολο.

Η επιλογή μιας ομάδας αριθμοδεικτών εξαρτάται και από τα στοιχεία που διαθέτει η επιχείρηση, αλλά βασικά εξαρτάται από τον επιδιωκόμενο σκοπό εκείνου που θα τους χρησιμοποιήσει. Βέβαια, ο βασικός σκοπός του ηγέτη μιας επιχειρήσεως είναι να γνωρίζει αν πράγματι πέτυχε στον τομέα της παραγωγής η οποία αποτελεί και την κυριότερη πηγή προσόδου.

Για την κατάρτιση των αριθμοδεικτών, τα λογιστικά μεγέθη λαμβάνονται από:

- (α) τον ισολογισμό
- (β) το λογαριασμό γενικής εκμεταλλεύσεως
- (γ) τον λογαριασμό των αποτελεσμάτων χρήσεως
- (δ) τους λογαριασμούς της γενικής λογιστικής
- (ε) τους λογαριασμούς της αναλυτικής λογιστικής και
- (στ) τα λογιστικά και εξωλογιστικά έντυπα και

στατιστικά στοιχεία της οικονομικής μονάδας.

3.7. *Εννοιολογικό περιεχόμενο και η σκοπιμότητα που εξυπηρετούν οι αριθμοδείκτες*

1. Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

Ως αποδοτικότητα ορίζεται η σχέση που υπάρχει μεταξύ του κέρδους που πραγματοποιείται από την επιχείρηση και του κεφαλαίου που χρησιμοποιείται από αυτή.

Η αποδοτικότητα διακρίνεται στις εξής δύο κατηγορίες:

- (1) Την αποδοτικότητα του ιδίου κεφαλαίου ή κεφαλαίου επιχειρηματία
- (2) Την αποδοτικότητα του συνολικού κεφαλαίου ή αποδοτικότητα επιχ/σεως.

(α) Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων =

$$= \frac{\text{Καθαρά Κέρδη (προ φόρων)}}{\text{Ίδιο κεφάλαιο}}$$

Η αποδοτικότητα από άποψη επιχειρηματία είναι η αποδοτικότητα των κεφαλαίων που διέθεσε ο φορέας στην επιχείρηση. Η αποδοτικότητα αυτή των ιδίων κεφαλαίων μας δείχνει το τι κερδίζει ο επιχειρηματίας με την ιδιότητά του αυτή και μόνο σε σχέση με το κεφάλαιο που έχει καταβάλλει. Η αποδοτικότητα του ιδίου κεφαλαίου εξαρτάται από τον τρόπο χρηματοδοτήσεως της επιχείρησης και έχει ασφαλώς τεράστια σημασία για τον επιχειρηματία γιατί αυτή

απεικονίζει το βαθμό επιτυχίας και αμοιβής των κεφαλαίων που διακινδυνεύει στην επιχείρηση. Η αποδοτικότητα αυτή αποτελεί γι' αυτόν το κύριο επιχειρηματικό κίνητρο γιατί εκφράζει την γονιμότητα των κεφαλαίων του. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός, σε σύγκριση με προηγούμενες χρήσεις, τόσο το επίτευγμα του επιχειρηματία για τα συμφέροντά του κρίνεται επιτυχέστερο.

Ο δείκτης όμως αυτός εξαρτάται και από την δομή των κεφαλαίων της επιχειρήσεως, δηλαδή από τον βαθμό της δανειστικής επιβαρύνσεως, γιατί είναι ενδεχόμενο τα κέρδη της επιχειρήσεως να διατίθενται σε σημαντικό ποσό για την πληρωμή τόκων στα ξένα κεφάλαια και να μην μένουν κέρδη για διανομή στους μετόχους. Δεν προδικάζει, δηλαδή, ο δείκτης αυτός την αποδοτικότητα της επιχειρήσεως υπό την ευρύτερη έννοια αυτής ως ανεξάρτητης οντότητας, ως ιδιαίτερης οικονομικής μονάδας. Γι' αυτό και έχει ο δείκτης αυτός περιορισμένη υποκειμενική αξία.

$$\begin{aligned} & \text{(α) Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων} = \\ & = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη (προ φόρων) + τόκοι ξένων κεφαλαίων}}{\text{Ιδίο κεφάλαιο + ξένα κεφάλαια}} \end{aligned}$$

Η αποδοτικότητα αυτή του συνολικού κεφαλαίου μας φανερώνει το τι απέδωσε η επιχείρηση ως αυτοτελής ποριστική οικονομική μονάδα. Επίσης, ο δείκτης αυτός μας

δείχνει σε ποσοστό το μέγεθος της αποδόσεως όλου του κεφαλαίου που απασχολείται από την επιχείρηση. Είναι δηλαδή το επιτόκιο του ετήσιου τοκισμού του συνολικού κεφαλαίου.

Πρέπει να σημειωθεί όμως εδώ ότι, στην προσπάθεια εξεύρεσης και ανάλυσης του συγκεκριμένου αριθμοδείκτη, θα πρέπει να λαμβάνουμε ως ξένα κεφάλαια όλες τις υποχρεώσεις της επιχειρήσεως βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες, ανεξάρτητα αν πρόκειται για έντοκες ή άτοκες υποχρεώσεις.

Τέλος, η αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων θα πρέπει να επισημάνουμε πως έχει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε σχέση με την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων, γιατί σύμφωνα με την αποδοτικότητα αυτή:

- (α) μετρούμε την κερδοφόρα ικανότητα της επιχειρήσεως,
- (β) οι πιστωτές σταθμίζουν την εξασφάλιση των κεφαλαίων του,
- (γ) προσδιορίζεται το τίμημα αγοραπωλησία της επιχειρήσεως σε περίπτωση τυχόν πώλησεως αυτής, και
- (δ) διαφωτίζεται η οικονομική πολιτική του κράτους, η δασμολογική προστασία του κλάδου κ.λ.π.

2. Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

Με τον όρο ρευστότητα εννοούμε την ικανότητα της επιχειρήσεως να αντιμετωπίζει τις βραχυπρόθεσμες

υποχρεώσεις της. Επομένως οι δείκτες ρευστότητας αναφέρονται στο ύψος και τις σχέσεις των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων που επίκειται η λήξη τους και στα κυκλοφοριακά στοιχεία του ενεργητικού, τα οποία υποτίθεται ότι αποτελούν την πηγή από την οποία θα ικανοποιηθούν οι υποχρεώσεις αυτές.

Οι δείκτης αυτός, επίσης, είναι ο πλέον χρησιμοποιούμενος στην πράξη γιατί αφ' ενός ικανοποιεί διαχειριστικές ανάγκες και αφ' ετέρου καθοδηγεί την επιχείρηση να παίρνει μέτρα για να έχει πάντοτε μια ταμειακή ικανότητα.

Είναι πάντως φανερό ότι κάθε επιχείρηση αντιμετωπίζει δύο μεγάλα και ουσιώδη προβλήματα: την ρευστότητα και την αποδοτικότητα και τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τα δύο ταυτοχρόνως προκειμένου να λάβουμε σωστές και ορθές αποφάσεις. Ως τούτου, επειδή οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα δίνουν μεγάλη σημασία μόνο στην αποδοτικότητα, πράγμα που αποτελεί τεράστιο λάθος, κηρύττουν πτωχεύσεις που οφείλονται ακριβώς στο γεγονός ότι παραμελούν το θέμα της ρευστότητας.

Πρέπει ωστόσο να τονιστεί ότι η οικονομική κατάσταση μιας επιχειρήσεως θεωρείται και είναι υγιής μόνο όταν διαθέτει επαρκή ρευστότητα.

Δύο είναι οι κύριες κατηγορίες της ρευστότητας: η στατική και η δυναμική.

Για τον προσδιορισμό της στατικής ρευστότητας λαμβάνονται τα στοιχεία, όπως ακριβώς εμφανίζονται στον ισολογισμό. Πρόκειται περί ενός εξωτερικού προσδιορισμού ρευστότητας μη πραγματικού, γιατί αγνοείται ο βαθμός ρευστοποιήσεως των στοιχείων του ενεργητικού. Η στατική ρευστότητα ενδιαφέρει τους μετόχους, τους πιστωτές, τις τράπεζες, τους χρηματιστηριακούς κύκλους κ.τ.λ.

Από την άλλη πλευρά, η δυναμική ρευστότητα χρησιμοποιείται για τις ανάγκες της επιχειρήσεως και εξάγεται από εσωλογιστικά δεδομένα. Για να έχουμε πάντως μια πραγματική ρευστότητα απαιτείται μία προηγούμενη ταξινόμηση της περιουσίας κατά βαθμούς ρευστότητας και των υποχρεώσεων της κατά βαθμούς ληκτότητας έτσι ώστε μέσω αυτής της διάταξης των περιουσιακών μέσων να διευκολύνουμε τον υπολογισμό της.

Στα πάγια περιουσιακά στοιχεία πρέπει να αντιστοιχούν τα διαρκή κεφάλαια (ως διαρκή κεφάλαια θεωρούνται τα ίδια κεφάλαια και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις).

Στο «κυκλοφορούν» ενεργητικό δε πρέπει να αντιστοιχούν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

(α) Αριθμοδείκτες γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας =

$$= \frac{\text{Κυκλοφορούν} + \text{διαθέσιμο}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} \text{ ή } \frac{\text{«Κυκλοφορούν» Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Κυκλοφοριακή ρευστότητα είναι η σχέση των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των διαθέσιμων προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Βλέπουμε το βαθμό κατά τον οποίο (πόσες φορές δηλαδή) τα μετρητά και τα στοιχεία του κυκλοφορούντος καλύπτουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις. Εκφράζει δηλαδή, σε τελική ανάλυση, την δυνατότητα της επιχείρησης να μπορεί να ανταποκριθεί στις άμεσες - βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της. (Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο θετικό είναι το μέγεθος για την επιχείρηση).

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ρευστότητας είναι ο δείκτης που χρησιμοποιείται πιο συχνά από όλους τους δείκτες του ισολογισμού. Δεν αποτελεί μόνο το μέτρο ρευστότητας της επιχείρησης, αλλά είναι επίσης και το μέτρο του περιθωρίου ασφαλείας, που πρέπει να διατηρεί η διοίκηση της επιχείρησης για να καλύψει την αναπόφευκτη ανισότητα στη ροή των κεφαλαίων μέσω των λογαριασμών του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Πρέπει ωστόσο να παρατηρήσουμε ότι στον προσδιορισμό του δείκτη αυτού δεν πρέπει να αποδώσουμε υπερβολική σημασία. Πραγματικά δεν εκφράζει παρά τη βραχυχρόνια

ισορροπία σε μία δεδομένη χρονική στιγμή, αυτή του κλεισίματος του ισολογισμού σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, αυτή του κλεισίματος του ισολογισμού. Άλλωστε το ύψος του είναι δυνατόν να ποικίλλει σημαντικά κατά την διάρκεια της χρήσεως, ιδίως σε επιχειρήσεις με έντονη εποχιακή δραστηριότητα. Γι' αυτό πρέπει η μελέτη του να γίνεται στο πλαίσιο της συγκρίσεως ισολογισμών μιας σειράς ετών.

Έτσι, κατά την διερεύνηση αυτού του δείκτη είναι απαραίτητο να δίνεται προσοχή στις διάφορες κατηγορίες των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Μια επιχείρηση που διαθέτει μία μεγάλη αναλογία του κυκλοφορούντος ενεργητικού της σε μετρητά έχει μεγαλύτερη ρευστότητα από μία άλλη, που διαθέτει μεγαλύτερη αναλογία σε αποθέματα, μολονότι αμφότερες οι επιχειρήσεις εμφανίζουν τον ίδιο δείκτη ρευστότητας.

(β) Αριθμοδείκτης ειδικής ή πραγματικής ρευστότητας =

$$= \frac{\text{Κυκλοφορούν} + \text{διαθέσιμο} - \text{αποθεματικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει κατά πόσο τα αποθέματα χρηματοδοτούνται από δάνεια βραχυπρόθεσμης λήξεως. Όταν επομένως ο δείκτης ισούται με την μονάδα (1) θεωρείται κατά κανόνα ικανοποιητικός ενώ όταν το αποτέλεσμα της

σχέσεως αυτής είναι κατώτερο της μονάδας αυτό σημαίνει ότι τα αποθέματα χρηματοδοτούνται μερικώς από δάνεια βραχυπρόθεσμης λήξεως. Βέβαια αυτό μπορεί να μην συνεπάγεται επικίνδυνη κατάσταση από την στιγμή κατά την οποία η επιχείρηση πετυχαίνει υψηλό ρυθμό ανακυκλώσεως των αποθεμάτων.

Κατά τα άλλα, ο δείκτης της ειδικής ρευστότητας περιλαμβάνει τα ρευστά δηλαδή τα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού όπως τα διαθέσιμα, τα χρεόγραφα, τα γραμμάτια εισπρακτέα και τους λογαριασμούς πελατών τα οποία συγκρίνονται προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

(γ) Αριθμοδείκτης ταμιακής ρευστότητας =

$$= \frac{\text{Διαθέσιμο ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Είναι η ικανότητα εξοφλήσεως των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων με μετρητά στα οποία περιλαμβάνονται και τα στοιχεία εκείνα που ρευστοποιούνται, εύκολα όπως καταθέσεις όψεως, τοκομερίδια λήξαντα, συνάλλαγμα και επιταγές.

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει πόσες φορές τα μετρητά, «το ρευστό» μπορεί να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Γενικά, μια επιχείρηση θεωρείται ότι βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο όταν το ρευστό της (ταμείο) αυτό και μόνο καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, γεγονός που παρέχει ασφάλεια και προς τρίτους και προς την ίδια την επιχείρηση κατά τις κρίσιμες συναλλαγές της.

Εδώ όμως θα πρέπει να τονιστεί και να καταστεί σαφές το γεγονός ότι ο πολύ μεγάλος βαθμός ρευστότητας μιας επιχείρησης, δεν σημαίνει πάντοτε σωστή οικονομική διαχείριση, ιδιαιτέρως όταν αυτή είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της με μικρότερο βαθμό ρευστότητας. Επομένως το άριστο ύψος του αριθμοδείκτη αυτού πρέπει να κυμαίνεται σ' ένα σημείο κάτω της μονάδος, επίπεδο το οποίο θα επιτρέπει στην επιχ/ση να ανταποκρίνεται στα βραχυπρόθεσμα χρέη της με σχετική άνεση χωρίς όμως ένα σημαντικό μέρος των διαθεσίμων της να λιμνάζει στο ταμείο της και στις τράπεζες.

$$(δ) \text{ Αριθμοδείκτης μετρητών} = \frac{\text{Διαθέσιμο ενεργητικό}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}}$$

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει ποιο κομμάτι από το σύνολο του ενεργητικού, είναι διαθέσιμο, το ρευστό χρήμα δηλαδή του ενεργητικού, τα μετρητά.

Καταλαβαίνουμε εύλογα από τη μορφή του δείκτη πως όσο μεγαλύτερο είναι το ρευστό τμήμα του ενεργητικού τόσο

το καλύτερο για την επιχείρηση. Είναι γνωστό ότι οι επενδυτές και γενικώς συναλλασσόμενοι με τις επιχειρήσεις ενδιαφέρονται κυρίως για αυτές που έχουν μεγάλο τμήμα του ενεργητικού τους σε ρευστό. Κάτι που δείχνει μεγάλη ικανότητα της επιχείρησης να αντεπεξέλθει σε υποχρεώσεις της προς τρίτους κ.τ.λ. Είναι σίγουρα προτιμότερο το μεγαλύτερο τμήμα του ενεργητικού να είναι μετρητά παρά αποθηκευμένα σε εγκαταστάσεις (πάγια, εξοπλισμός κ.λ.π.).

3. Αριθμοδείκτες δομής ενεργητικού

α) $\frac{\text{Πάγιο ενεργητικό}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}}$ και β) $\frac{\text{Κυκλοφορούν+διαθέσιμο}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}}$

Ο δείκτης αυτός μας δίνει το βαθμό παγιοποίησης της περιουσίας, αν δηλαδή η οικονομική μονάδα είναι εντάσεως παγίων κεφαλαίων, ή πόσες φορές τα πάγια υπερβαίνουν του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Βλέπουμε με λίγα λόγια δηλαδή το ποσοστό που καταλαμβάνουν τα πάγια στο συνολικό ενεργητικό.

Κατά γενική ομολογία όσο λιγότερα είναι τα πάγια (μικρότερος δηλαδή ο δείκτης) τόσο θετικότερο είναι το μέγεθος για την επιχείρηση π.χ. αν ο δείκτης είναι 4%

σημαίνει ότι το 4% του συνολικού ενεργητικού είναι πάγια και το 96% κυκλοφορούν και διαθέσιμα.

Για την κατάρτιση των παραπάνω αριθμοδεικτών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τις οικονομικές μονάδες οι ακόλουθες αρχές:

- Το άριστο σημείο ισορροπίας μεταξύ κυκλοφορούντος παγίου εξαρτάται από τον τομέα δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας.
- Οι οικονομικές μονάδες εντάσεως κεφαλαίου είναι υποχρεωμένες να πραγματοποιούν σημαντικές επενδύσεις για τεχνολογικούς λόγους.
- Οι βιομηχανικές μονάδες δεσμεύουν σημαντικά κεφάλαια σε πάγιες εγκαταστάσεις και μηχανολογικό εξοπλισμό, ενώ οι εμπορικές δεσμεύουν μεγάλα κεφάλαια σε αποθέματα.
- Οι διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ των οικονομικών μονάδων του αυτού κλάδου αποκαλύπτουν την διαφορετική πολιτική που ακολουθεί κάθε μία από τις μονάδες αυτές και εντοπίζουν την ορθότητα ή μη των επιχειρηματικών αποφάσεων στο τομέα των επενδύσεων.

4. Αριθμοδείκτες δομής παθητικού

Οι αριθμοδείκτες της κατηγορίας αυτής επιτρέπουν την εξέταση της δομής του παθητικού. Μια ισορροπία πρέπει να αναζητηθεί μεταξύ των διαφόρων πηγών χρηματοδότησεως.

Τα ίδια κεφάλαια αποτελούν ένα περιθώριο ασφάλειας για τους πιστωτές της επιχειρήσεως. Σε περίπτωση δε ανεπάρκειας των κεφαλαίων αυτών, οι διευθύνοντες την επιχείρηση, αναλαμβάνουν το βάρος των κινδύνων. Επαναλαμβάνουμε και πάλι, ότι όταν τα ίδια κεφάλαια είναι ανεπαρκή για να ανταποκριθεί η επιχείρηση στις υποχρεώσεις, οι πιστωτές είναι δυνατόν να εκμεταλλευθούν τη θέση αυτή και να τη θέσουν σε κατάσταση πτωχεύσεως ή να αναλάβουν οι ίδιοι την ευθύνη να συνεχίσουν τις εργασίες, γεγονός το οποίο οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην απώλεια της ανεξαρτησίας της επιχειρήσεως.

Έτσι η ισορροπία των ιδίων και ξένων κεφαλαίων, προέρχεται από ένα διαρκή συμβιβασμό μεταξύ των απαιτήσεων ασφαλείας, ανεξαρτησίας και αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων.

α)
$$\frac{\text{Ίδια κεφάλαια}}{\text{Σύνολο παθητικού}}$$

Εδώ φαίνεται το τμήμα εκείνο από το συνολικό παθητικό το οποίο είναι τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης. Καταλαβαίνουμε ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης (η ποσότητα των ιδίων κεφαλαίων) τόσο μικρότερη είναι η εξωτερική χρηματοδότηση και τόσο καλύτερα καλύπτονται οι υποχρεώσεις και γρηγορότερα επιτυγχάνονται οι

επιχειρηματικές αποφάσεις δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις της είναι μικρότερες.

$$\beta) \quad \frac{\text{Ξένο κεφάλαιο} + \text{προβλέψεις}}{\text{Σύνολο παθητικού}}$$

Αυτός ο δείκτης μας δείχνει το εντελώς αντίστροφο αποτέλεσμα από τον προηγούμενο. Οπότε συνεπάγεται πως όσο μεγαλύτερο αποτέλεσμα έχουμε εδώ, τόσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των υποχρεώσεων και λιγότερο ικανοποιητικό το αποτέλεσμα για την επιχείρηση.

$$\gamma) \quad \frac{\text{Ιδια κεφάλαια}}{\text{Μακροπρόθεσμες} + \text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις} + \text{προβλέψεις}}$$

ή

$$\frac{\text{Ιδια κεφάλαια}}{\text{Ξένα κεφάλαια} + \text{προβλέψεις}}$$

Ο δείκτης αυτός δείχνει κατά πόσο η επιχείρηση έχει μεγάλα περιθώρια δανεισμού. Το αποτέλεσμα του δείκτη κυμαίνεται από ποσοστό σε ποσοστό. Έτσι:

- Μέχρι 30% το ποσοστό είναι χαμηλό και η επιχείρηση βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση και σε άμεση εξάρτηση από πλευράς δανεισμού
- Από 30% -50% βρίσκεται στην λεγόμενη «ζώνη επαγρύπνησης» καθώς βρισκόμαστε κάπου στην μέση

- Από 50%-65% η επιχείρηση βρίσκεται σε καλή κατάσταση και
- Από 65% και πάνω η επιχείρηση έχει άριστες προϋποθέσεις δανεισμού καθώς και όλες εκείνες τις προοπτικές επεκτάσεως και εξελίξεως.

Για την κατάρτιση των παραπάνω αριθμοδεικτών από τις οικονομικές μονάδες και την αξιολόγησή τους λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες αρχές:

- Η άριστη σχέση είναι δυνατό να διαφέρει από μονάδα σε μονάδα, όχι μόνο επειδή ανήκουν σε διάφορους τομείς δραστηριότητας, αλλά και επειδή διαφέρουν ως προς το μέγεθος και την περιουσιακή τους διάρθρωση.
- Η τάση των οικονομικών μονάδων να επεκτείνεται σε διάφορους κλάδους δραστηριότητας, σε συνδυασμό με την προσπάθεια να διαφοροποιούν τα προϊόντα τους, επαυξάνει τις δυσκολίες εκτιμήσεως της οικονομικής τους αυτάρκειας.

5. Αριθμοδείκτες χρηματοδότησεως

α) Αριθμοδείκτης ίδιας χρηματοδότησης ή κάλυψης πάγιας

$$\text{περιουσίας} = \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Πάγιο Ενεργητικό}}$$

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει πόσες φορές το πάγιο κεφάλαιο το πάγιο ενεργητικό της επιχείρησης χρηματοδοτείται από τα ίδια κεφάλαιά της δηλαδή αναποκτά τα πάγια κεφάλαιά της με τα ίδια της κεφάλαια. Ο αριθμοδείκτης θεωρείται άριστος όταν ισούται ή είναι ανώτερος της μονάδας (≥ 1).

β) Αριθμοδείκτης διαρκούς χρηματοδότησης =

$$\frac{\text{Διαρκή Κεφάλαια}}{\text{Πάγιο Ενεργητικό}}$$

Με τον όρο διαρκή κεφάλαια εννοούμε το ίδιο κεφάλαιο, τα αποθεματικά, το υπόλοιπο κερδών εις νέο, τις προβλέψεις για ζημιές και δαπάνες και τα χρέη που λήγουν μετά από ένα χρόνο (μακροπρόθεσμα χρέη).

Για την κατάρτιση του αριθμοδείκτη αυτού από τις οικονομικές μονάδες και την αξιολόγησή του λαμβάνεται υπόψη ότι, όταν το πηλίκο της διαιρέσεως είναι μικρότερο από τη μονάδα (<1) αυτό σημαίνει ότι η επιχείρηση χρηματοδοτεί ένα μέρος των παγίων στοιχείων με

βραχυπρόθεσμα κεφάλαια. Αντίθετα, όταν το ηλίκο αυτό είναι μεγαλύτερο από τη μονάδα (>1), η οικονομική διάρθρωση της επιχ/σης θεωρείται ότι είναι καλή, χωρίς να αποκλείεται ανεπαρκής χρησιμοποίηση κεφαλαίων με επιπτώσεις στην αποδοτικότητα. Η φυσιολογική πάντως κατάσταση είναι εκείνη κατά την οποία ο αριθμοδείκτης αυτός υπερβαίνει την μονάδα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, πρέπει να σημειώσουμε όσο μεγαλύτερη είναι η αναλογία του ξένου κεφαλαίου στην συνολική κεφαλαιακή δομή της επιχείρησης τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα μιας σειράς γεγονότων που οδηγούν στην αδυναμία της επιχείρησης να εξοφλήσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Γενικά οι επιχειρήσεις με μικρό βαθμό δανειακής επιβάρυνσης βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση όταν επικρατεί ύφεση στο γενικότερο οικονομικό χώρο γιατί διατρέχουν μικρότερους κινδύνους ζημιών (χαμηλά ποσοστά απόδοσης επί του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων) ενώ αντίθετα μειονεκτούν σε περίπτωση οικονομικής ευημερίας.

6. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας των απαιτήσεων

α)
$$\frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Απαιτήσεις}}$$

Με αυτόν το δείκτη βλέπουμε πόσες φορές μπορούν να ανανεωθούν οι χορηγηθείσες πιστώσεις. Αν κατόπιν διαιρέσουμε το ποσό αυτό με τις 360 ημέρες του έτους βλέπουμε τον αριθμό των ημερών για τις οποίες μπορούμε να χορηγούμε πίστωση στους πελάτες.

7. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας των υποχρεώσεων

α)
$$\frac{\text{Σύνολο αγορών (ή κόστος πωληθέντων)}}{\text{Σύνολο υποχρεώσεων}}$$

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει πόσες φορές οι ετήσιες αγορές με τους φόρους καλύπτουν τις πιστώσεις που χορήγησαν οι προμηθευτές στην επιχείρηση. Διαιρώντας το νούμερο που βρίσκουμε από το δείκτη με τις 360 ημέρες του χρόνου. Βρίσκουμε για πόσες ημέρες μπορεί να έχει πίστωση η επιχείρηση από τους προμηθευτές της.

8. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας των αποθεμάτων

α)
$$\frac{\text{Κόστος πωληθέντων}}{\text{Σύνολο αποθεμάτων}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός ο οποίος καλείται και δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων, απεικονίζει το βαθμό ανακυκλώσεως των αποθεμάτων κατά την διάρκεια της χρήσης δηλαδή πόσες φορές κινούνται ή ανανεώνονται τα αποθέματα των εμπορευμάτων σε ορισμένο χρονικό διάστημα π.χ. της χρήσεως.

Μετρά δηλαδή ο αριθμοδείκτης αυτός τον μέσο ρυθμό ταχύτητας με τον οποίο εισέρχονται και εξέρχονται από την αποθήκη της επιχείρησης.

Η υψηλή τιμή του αριθμοδείκτη αποτελεί ένδειξη καλής διαχείρισης των αποθεμάτων. Είναι οι δείκτες μεγάλης σημασίας για τις διοικήσεις των επιχειρήσεων, οι οποίες μέσω αυτού παρακολουθούν τον ορθό προγραμματισμό των παραγγελιών των εμπορευμάτων. Μια ενδεχόμενη αύξηση των εμπορευμάτων αντιπροσωπεύει επέκταση στις δραστηριότητες της επιχείρησης και δεύτερον συσσώρευση εμπορευμάτων συνέπεια της μείωσης του κύκλου εργασιών.

Σε περίπτωση χαμηλής τιμής του αριθμοδείκτη τα συμπεράσματα είναι:

- Να διατηρεί ένα πολύ υψηλότερο δείκτη κυκλοφοριακής ρευστότητας λόγω της βραδείας μετατροπής των εμπορευμάτων σε απαιτήσεις ή μετρητά.
- Μια χαμηλή τιμή του αριθμοδείκτη θα πρέπει να ερμηνευθεί ότι η επιχείρηση διατηρεί εμπορεύματα παραπάνω από το κανονικό.
- Υπερβολικά αποθέματα μπορεί να αντιπροσωπεύουν μια επικίνδυνη κατάσταση ειδικότερα αν τα εμπορεύματα έχουν αγοραστεί με πίστωση ή με τραπεζικά δάνεια.
- Υπερβολική δέσμευση κεφαλαίων στα αποθέματα σε σχέση με τις πωλήσεις.

9. CASH - FLOW

α) Cash Flow = καθαρά κέρδη - φόροι + αποσβέσεις

Δείχνει το ύψος της αυτοχρηματοδότησης της επιχείρησης μέσα σε μια χρήση. Παρουσιάζει τη δυνατότητα την οποία έχει η επιχείρηση για την εξόφληση των υποχρεώσεών της με τη βοήθεια των κερδών της (με την προϋπόθεση ότι τα κέρδη θα είναι σταθερά στο μέλλον).

Το Cash - Flow το χρησιμοποιούμε:

- (1) με την μέτρηση της ικανότητας της επιχείρησης για πραγματοποίηση μελλοντικών κερδών

- (2) για να διαπιστώσουμε τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχειρήσεως και τη δυνατότητα χρηματοδοτήσεως των επενδύσεων με δικά της μέσα και
- (3) για να πραγματοποιήσουμε συγκρίσεις μεταξύ ομοειδών κατά κανόνα επιχειρήσεων.

10. Αριθμοδείκτες κύκλου εργασιών

α) Καθαρός κύκλος εργασιών (καθαρές πωλήσεις) Σύνολο ενεργητικού

Ο δείκτης αυτός μας οδηγεί στην εξεύρεση της ταχύτητας (ροής) των κεφαλαίων. Η σχέση αυτή διαφέρει από τομέα σε τομέα και πολλές φορές είναι κατώτερη από τη μονάδα ιδίως στις επιχειρήσεις εντάσεως κεφαλαίων αντιθέτως στις επιχειρήσεις εντάσεως κυκλοφορούντων μέσων ο αριθμοδείκτης είναι ανώτερος της μονάδας.

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει κατά πόσο τα έσοδα από τον κύκλο εργασιών είναι μεγαλύτερα από το ενεργητικό κεφάλαιο της επιχείρησης. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο καλύτερο είναι το αποτέλεσμα, ενώ όταν ισούται με το 2, αυτό σημαίνει ότι το ενεργητικό υπερκαλύπτεται κατά το διπλάσιο από τον καθαρό κύκλο εργασιών (πωλήσεις) γεγονός που είναι απόλυτα ικανοποιητικό καθώς δείχνει μεγάλο αριθμό πωλήσεων.

β) Καθαρός κύκλος εργασιών
Ίδιο κεφάλαιο

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει πόσες φορές ρευστοποιείται το κεφάλαιο μέσα σε μία χρήση. Εδώ δηλαδή φαίνεται ο βαθμός ρευστοποίησης του κεφαλαίου.

γ) Καθαρός κύκλος εργασιών
Σύνολο παγίων

Ο δείκτης αυτός προσδιορίζει τη σχέση του κύκλου εργασιών προς το πάγιο ενεργητικό. Είναι ένας αριθμοδείκτης σημαντικός γιατί μας επιτρέπει να εκτιμήσουμε τον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση αξιοποιεί τα πάγια στοιχεία.

δ) Αποδοτικότητα κύκλου εργασιών = $\frac{\text{Καθαρά κέρδη (προ φόρων)}}{\text{Καθαρός κύκλος εργασιών}}$

Ο ενδιαφέρον αυτός αριθμοδείκτης, μετράει τα επικερδή περιθώρια της επιχείρησης και εκφράζει την παραγωγικότητα του κύκλου εργασιών. Αυτό ακριβώς είναι εκείνο το οποίο οι έμποροι διατυπώνουν με τη φράση κέρδισα π.χ. 11% ή πραγματοποίησα από όλη αυτήν την ιστορία κέρδη 11%. Απαντώνται διάφορες μορφές αυτού του δείκτη: μερικοί προτιμούν να συσχετίζουν με τον κύκλο των εργασιών το αποτέλεσμα της εκμεταλλεύσεως ώστε να απομακρύνονται οι

επιδράσεις των εκτάκτων κερδών και ζημιών ή των μη οργανικών εξόδων ή εσόδων. Το ενδιαφέρον τέλος του δείκτη καθαρού κέρδους είναι ότι επιτρέπει και διευκολύνει τις συγκρίσεις μεταξύ επιχειρήσεων.

11. Κεφάλαιο κινήσεως

α) Κεφάλαιο κινήσεως: κυκλοφόρουν+διαθέσιμα-βραχυπρόθεσμες υποσχέσεις

Είναι το τμήμα εκείνο του κεφαλαίου το οποίο είναι διαθέσιμο για την αντιμετώπιση τόσο των λειτουργικών αναγκών όσο και των διαφόρων διακυμάνσεων (τακτικών ή εκτάκτων) που οφείλονται στις μεταβολές των τιμών ή των συνθηκών αγοράς. Αποτελεί έναν από τον σημαντικότερους δείκτες και αυτό γιατί όσο μεγαλύτερο είναι το κεφάλαιο κίνησης τόσο η επιχείρηση μπορεί να καλύψει με μεγαλύτερη άνεση τις «τρέχουσες» ανάγκες της.

Για τον καθορισμό του κεφαλαίου κινήσεως δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι παρακάτω λογαριασμοί: επισφαλείς πελάτες, γραμμάτια διαμαρτυρηθέντα, γραμμάτια καθυστερούμενα, προεισπραχθέντα έσοδα, προπληρωμένα έξοδα και ζημιές «εις νέον».

Οι παράγοντες οι οποίοι επιδρούν στον προσδιορισμό του μεγέθους του αναγκαίου (κατά περίπτωση) ποσού κεφαλαίου κινήσεως είναι:

- Ο όγκος των πωλήσεων,
- Οι προθεσμίες πωλήσεως,
- Ο όγκος των πωλήσεων με πίστωση
- Η κατανομή των πωλήσεων σε όλη τη διάρκεια του έτους
- Η ανάγκη εξασφαλίσεως αποθεμάτων από την βιομηχανοποίηση ή την πώληση,
- Η περίοδος της βιομηχανοποιήσεως,
- Ο χρόνος που μεσολαβεί μεταξύ βιομηχανοποιήσεως και πωλήσεως,
- Η πολιτική των εισπράξεων
- Τα γραμμάτια πληρωτέα και οι υποχρεώσεις στους εμπόρους
- Τα γραμμάτια πληρωτέα στις τράπεζες

Επίσης, θα πρέπει να επισημάνουμε εδώ τις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες αυξάνεται το καθαρό κεφάλαιο κινήσεως (που εκφράζει το μέρος εκείνο του συνολικού κεφαλαίου κινήσεως το οποίο δεν εξαλείφεται από τις υποχρεώσεις μέσης της βραχείας ληκτότητας) και που είναι οι εξής:

(α) με την πώληση παγίου περιουσιακού στοιχείου και με σκοπό να αυξηθεί το κεφάλαιο κινήσεως, συνήθως αυτό

επιτυγχάνεται με την πώληση στοιχείων του παγίου ενεργητικού τα οποία είναι άχρηστα για την οικονομική μονάδα,

(β) με τη σύναψη μακροπροθέσμου δανείου (π.χ. ομολογιακού, ενυποθήκου και γενικά με κάθε δάνειο μεγαλύτερο του έτους),

(γ) όταν τα κέρδη δεν διανέμονται αλλά γίνεται κεφαλαιοποίηση αυτών.

Το κεφάλαιο κινήσεως παρουσιάζει ακόμα ενδιαφέρον όταν εξετασθεί με τη σχέση:

β) Κεφάλαιο κινήσεως
Κυκλοφορούν ενεργητικό

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ποσοστό το τμήμα του «κυκλοφορούντος» ενεργητικού, το οποίο χρηματοδοτείται από το πλεόνασμα των διαρκών κεφαλαίων.

Για την κατάρτιση του παραπάνω αριθμοδείκτη από τις οικονομικές μονάδες και την αξιολόγηση του λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες αρχές:

- Όταν είναι ίσος με τη μονάδα (=1), το σύνολο του παθητικού αποτελείται από διαρκή κεφάλαια
- Όταν είναι ίσος με το μηδέν (=0), το κεφάλαιο κινήσεως είναι ανύπαρκτο

➤ Όταν είναι μικρότερος από το μηδέν (>0), τμήμα των παγίων στοιχείων χρηματοδοτείται από βραχυπρόθεσμα δανειακά κεφάλαια.

3.8. Γενικές παρατηρήσεις και επισημάνσεις πάνω στους αριθμοδείκτες

Για να έχουμε (μια) πιο πλήρη και ολοκληρωμένη εικόνα των αριθμοδεικτών που ήδη αναπτύξαμε παραπάνω πρέπει να διευκρινίσουμε και να επισημάνουμε ορισμένες απορίες που πιθανόν να δημιουργήθηκαν κατά την ανάλυσή τους τις οποίες και κρίνουμε απαραίτητο να τις αναφέρουμε:

α) Πρώτα απ' όλα, πρέπει να σημειώσουμε την εύλογη απορία που ίσως να γεννήθηκε θέτοντας το παρακάτω ερώτημα: Ποια πρέπει να είναι η αναλογία του κυκλοφορούντος ενεργητικού προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ή πόσο το κυκλοφορούν ενεργητικό πρέπει να είναι μεγαλύτερο από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις για να μην υπάρχει πρόβλημα ρευστότητας; Η απάντηση στο ερώτημα αυτό βρίσκεται στους πολλούς και διάφορους παράγοντες που σχετίζονται με:

- την ταχύτητα κυκλοφορίας του κυκλοφορούντος ενεργητικού
- το χρόνο λήξεως των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων
- το αντικείμενο δράσεως της επιχειρήσεως
- το ύψος του κυκλοφορούντος ενεργητικού σε σχέση με τις ανάγκες της επιχειρήσεως

β) Πρέπει ωστόσο να τονίσουμε πως η πρότυπος τιμή για μια εμπορική επιχείρηση είναι 2:1 δηλαδή το κυκλοφορούν και τα διαθέσιμα πρέπει να είναι διπλάσια από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις για να μιλάμε για περιθώριο ασφαλείας και κατά συνέπεια για μη ύπαρξη προβλήματος κίνησης κεφαλαίου και ρευστότητας. Στον αντίποδα οι βιομηχανικές επιχειρήσεις χρειάζονται πολύ περισσότερο κεφάλαιο κίνησης. Σ' αυτό το σημείο όμως τίθεται εύλογα το εξής ερώτημα: πότε μια επιχείρηση μπορεί να «χαρακτηριστεί» ως εμπορική και πότε ως βιομηχανική; Η απάντηση σ' αυτό το ερώτημα δίνεται μέσα από την σχέση:

- (i) Εμπορική επιχείρηση=Πάγια < «Κυκλοφορούν» ενεργητικό
- (ii) Βιομηχανική επιχείρηση=Πάγια > «Κυκλοφορούν» ενεργητικό

γ) Επίσης, ένα ερώτημα που πιθανόν να «βασανίζει» ένα εξωτερικό μελετητή και αναλυτή είναι το εξής: πότε μια επιχείρηση, πρακτικά πλέον, χωρίς την άμεση χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών μπορούμε να πούμε ότι:

- (i) αντιμετωπίζει προβλήματα κυκλοφοριακής ταχύτητας ή όχι
 - (ii) έχει μεγάλη οικονομική ευρωστία
 - (iii) έχει καλή ταμειακή ρευστότητα και
 - (iv) τελικά έχει μια υγιή οικονομική κατάσταση;
- Οι απαντήσεις σ' αυτά τα βασικά και ουσιώδη ερωτήματα που τέθηκαν μπορούν να δοθούν ως εξής:

- (1) Αν οι απαιτήσεις μας (πελάτες) εξοφλούνται σε ένα χρονικό διάστημα 2 μηνών και αντίστοιχα οι

υποχρεώσεις μας (πιστωτές) εξοφλούνται μέσα σε 3 μήνες τότε η επιχείρηση αυτή δεν πρόκειται να αντιμετωπίσει ποτέ πρόβλημα κυκλοφοριακής ταχύτητας. Το αντίθετο βέβαια, ισχύει στην αντίθετη περίπτωση.

(2) Μια επιχείρηση θα λέγαμε πως έχει μεγάλη οικονομική ευρωστία όταν το ταμείο της αποτελεί το $1/3$ του συνόλου του ενεργητικού της.

(3) Όταν μια επιχείρηση μπορεί να πληρώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της (γραμμάτια πληρωτέα, προμηθευτές), αυτό και μόνο αυτό δηλώνει άμεσα την καλή της ταμειακή ρευστότητα.

(4) Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι όταν το ίδιο κεφάλαιο μιας επιχείρησης αποτελεί τα $2/3$ του συνόλου του παθητικού της αυτό σημαίνει πως η επιχείρηση αυτή έχει μια υγιή οικονομική κατάσταση.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει πρακτική εφαρμογή των αριθμοδεικτών όχι μόνο αυτών που προαναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο αλλά επιπροσθέτως και κάποιων άλλων που είναι απαραίτητοι και χρήσιμοι λόγω του είδους των επιχειρήσεων που εξετάζουμε, ξενοδοχειακές μονάδες (επιχ/σεις εντάσεως παγίων), για την διεξαγωγή ορθών και ασφαλών συμπερασμάτων.

Για το σκοπό αυτό επιλέξαμε δύο αντιπροσωπευτικούς ισολογισμούς ξενοδοχειακών μονάδων για το έτος 1997: το «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ-ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.» και τα «ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» πάνω στους οποίους θα αναλύσουμε τους αριθμοδείκτες για κάθε μία επιχ/ση ξεχωριστά, έπειτα θα κάνουμε τις ανάλογες συγκρίσεις και παρατηρήσεις, θα βγάλουμε τα ανάλογα συμπεράσματα και στο τέλος θα αναφέρουμε

και θα παραθέσουμε τις προσωπικές μας απόψεις και προτάσεις για την λύση τυχόν προβλημάτων και όχι μόνο, που παρουσιάζονται σε κάθε μια από τις επιχειρήσεις αυτές.

ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.

Ν. ΜΠΟΤΣΑΡΗ 1 - ΚΩΝΝΙΝΑ
 ΞΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997 - 25Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997)

ΕΠΕΡΙΓΗΓΙΚΟ	Ποσά κλεισμένης χρήσεως 1997			Ποσά προηγούμενης χρήσεως 1996			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κλεισμένης χρήσεως 1997	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 1996
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβ. αξία	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβ. αξία			
Γ. ΠΑΘΟ ΕΠΕΡΙΓΗΓΙΚΟ							Α. ΞΕΛΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
1. Ενσώματες ακινητοποιήσεις							1. Κεφάλαιο (217.012 μετοχ. των 1.000 δραχ.)	217.012.000	217.012.000
1. Γήπεδα - Οικόπεδα	333.864.194	-	333.864.194	333.864.194	-	333.864.194	1. Καταβλημένο		
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	293.387.105	181.611.958	111.775.147	290.728.305	165.327.991	125.400.314	III. Διαφορές αναπροσαρμογής επενδύσεων		
4. Μηχανήματα - τεχνικές εγκατ. και λοιπές μηχανολογικές εξοπλισμός	28.501.584	17.950.842	10.550.742	28.501.584	14.441.216	14.060.368	2. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπων περιουσιακών στοιχείων	169.174.059	169.174.059
6. Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	111.261.355	90.934.978	20.326.477	103.912.251	77.616.208	26.296.043	3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίων ενεργ.	6.470.974	8.235.410
Σύνολο ακινητοποιήσεων (Γ II)	767.014.238	290.497.678	476.516.566	757.006.334	257.385.415	499.620.919		175.645.033	177.409.469
III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις							IV. Αποθεματικά κεφάλαια		
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			166.150			166.150	1. Τακτικό αποθεματικό	16.379.009	14.239.519
Σύνολο παγίων ενεργητικού (Γ II+III)			476.682.710			499.787.069	5. Αφορολόγητα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	96.113.761	95.342.354
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΠΕΡΙΓΗΓΙΚΟ								112.492.770	109.581.873
1. Αποθήκες							V. Αποτελέσματα εις νεο		
1. Πελάτες			13.397.364			10.912.432	Υπόλοιπα κερδών χρήσεως εις νεο	13.250.186	3.181.111
3α. Επιταγές εισπραξιτέες (μεταχρ.)			-			650.000	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (ΑΙ+ΑΙΙ+ΑΙΥ+ΑΥ)	518.399.989	517.184.453
3β. Επιταγές εισπ. σε καθυστέρηση			650.000			-			
11. Χρεώστες διάφοροι			20.875.941			12.584.421	Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
			34.923.305			24.146.853	1. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
IV. Διορθωμοί							2. Δάνεια Τραπεζών	46.452.548	59.519.863
1. Ταμείο			196.797.759			157.693.639	3. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	2.945.647
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			830.058			120.717		46.452.548	52.465.510
			197.627.817			157.814.356	II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (Δ II+Δ IV)			232.551.122			181.961.209	1. Προμηθευτές	4.333.702	8.892.895
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΠΕΡΙΓΗΓΙΚΟΥ							2α. Επιταγές πληρωτέες	18.902.545	11.974.801
1. Εξόδα επομένων χρήσεων			251.197			528.576	3. Τράπεζες λογισμοί βραχυ. υποχρεώσεων	-	1.059
							5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	55.746.716	29.067.889
							6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	5.107.976	4.464.901
							7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επομένη χρήση	18.014.368	18.161.745
							10. Μερίσματα πληρωτέα	40.582.985	26.260.193
							11. Πιστωτές διάφοροι	169.800	2.191.418
							Σύνολο υποχρεώσεων (Γ+Γ II)	142.858.092	101.014.691
							189.310.640	163.489.491	
							Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
							1. Εσοδα επομένων χρήσεων	560.000	-
							2. Εξόδα χρήσεως δουλειωμένα	1.214.400	1.612.000
								1.774.400	1.612.000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΡΙΓΗΓΙΚΟΥ (Γ+Δ+Ε)			709.485.029			682.276.854	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ+Δ)	709.485.029	682.276.854
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ							ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ		
Επιχορηγήσεις παγίων Ν. 1262/82			17.610.000			17.610.000	Επιχορηγήσεις παγίων Ν. 1262/82	17.610.000	17.610.000

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Ποσά κλεισμένης χρήσεως 1997		Ποσά προηγούμενης χρήσεως 1996		Ποσά κλεισμένης χρήσεως 1997	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 1996
	Ποσά κλεισμένης χρήσεως 1997	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 1996	Ποσά κλεισμένης χρήσεως 1997	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 1996		
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως						
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	297.589.249		264.288.878		87.625.199	51.193.447
Μείον: Κόστος πωληθέντων	188.382.179		181.825.265			
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	109.207.070		82.463.613		13.181.111	13.149.802
Πλέον: 1. Άλλα εσοδα εκμεταλλεύσεως	8.213.661		8.292.961			
Σύνολο	117.420.731		90.756.574		8.569.001	-
Μείον: 1. Εξόδα διοικητικής λειτουργίας	21.550.223		18.504.171		92.237.309	64.343.249
3. Εξόδα λειτουργίας διαθεσεως	2.331.507	23.881.730	19.883.477		35.592.946	23.519.686
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	93.539.001		70.873.097			
ΜΕΙΟΝ: 3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	11.006.512		15.342.269		673.443	-
Ολικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως	82.532.489		55.530.828		55.970.920	40.823.563
II. ΠΛΕΟΝ: Εκτακτα αποτελέσματα						
1. Εκτακτα και ανάσχετα εσοδα	2.722.110		2.102.436		2.139.490	1.384.000
3. Εσοδα προηγούμενων χρήσεων	2.370.900		-		14.227.612	13.020.720
Μείον: 1. Εκτακτα και ανάσχετα έξοδα	-	5.092.710	6.439.817	4.337.381	36.353.632	13.237.732
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)		87.625.199		51.193.447	13.250.186	13.181.111
ΜΕΙΟΝ:					55.970.920	40.823.563
Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	41.230.726		45.829.308			
Μείον: Οι από αυτές αναυματωμένες στα λειτουργικά κόστος	41.230.726					
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων		87.625.199		51.193.447		

Κωννίνα, 30 Μαρτίου 1998
 Η Πρόεδρος του Δ.Σ.
 Ροδόνη Σ. Σουρέλη

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.
 Νίκ. Σ. Σουρέλης

Ο υπεύθυνος του λογιστηρίου
 Βόρων Χρ. Καφέλης

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997 - 26η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997) - ΑΡ.Μ.Α.Ε. 1673/04/Β/86/1632 (ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειστών χρόνων 1997	Ποσό προηγούμενων χρόνων 1996	ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειστών χρόνων 1997	Ποσό προηγ. χρόνων 1996
Γ. ΓΛΩΣΣΟΓΡΑΦΙΚΟ			Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
Β. ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ			Ι. Μετοχές Κρατών		
1. Γλυφίδα - Οικόπεδο	1.913.485.093	0	1.913.485.093	1.913.485.093	0
2. Κόστος & Γλυφίδα Έργα	994.116.690	908.948.625	82.168.065	958.260.842	855.307.156
3. Κόστος & Γλυφίδα Έργα	994.116.690	908.948.625	82.168.065	102.953.686	
4. Μετα-και-επιπλέον ενοίκια/ενοίκια	79.847.278	60.194.472	19.652.806	73.007.530	52.465.062
5. Μεταδοτικά Μέσα	1.092.079	1.092.076	3	1.092.079	1.092.076
6. Έπιπλα & λοιπά εξαρτήματα	139.900.508	88.885.898	51.014.410	124.545.406	71.643.691
7. Αμμοπηλίκια υπό εκτέλεση και ποσοστά/κόστος	63.160.788	0	63.160.788	63.160.788	0
Σύνολο Ακτινοποιήσεων (ΓΓ)	3.188.602.256	1.059.121.071	2.129.481.165	3.133.549.738	980.507.985
ΙΙ. Διαβιβάσεις & άλλες υποχρεώσεις χρηματοοικονομικής φύσεως			2.153.041.753		
1. Ευμετάβλητες σε σύνολο επιμηλοσύνθετες		279.285.000	279.285.000		
2. Ευμετάβλητες σε λοιπά στοιχεία		6.298.000	6.298.000		
3. Λοιπές υποχρεώσεις αποτίμησης		528.500	528.000		
		286.111.500	286.109.000		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΓΓ+ΙΙ)	2.415.592.665		2.439.150.753		
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			Β. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΗΤΩΣ & ΕΞΟΔΑ		
Ι. Αποθέματα			1. Προβλέψεις για απόζημιωση/πρόσφατα		
4. Πρώτες & δευτέρες - αποθήματα υλικών - αποθήματα & επίτη ποσοστά		4.216.020	3.859.645		
ΙΙ. Αποτίμησης			2. Λοιπές προβλέψεις		
1. Πελάτες		35.616.217	32.245.570		
2. Γραμμάτια σε κτήματα		7.455.113	7.455.113		
3. Εμπιστευτικές επιστολές		10.590.848	27.417.370		
6. Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπών ολλανδικών εταίρων		40.121.269	34.445.843		
9. Λοιπών μισθών/πληρωτέων καταθέσεων		3.140.000	3.140.000		
10. Επιστολές εγγυητών					
11. Πρώτες και δεύτερες		125.379.650	175.379.650		
ΙΙΙ. Διόρθωση			5.685.444		
1. Γενικά		35.226.214	92.570.824		
2. Καταθέσεις όψεως & προήγουσες		41.090.776	7.153.228		
		76.316.990	99.724.052		
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΔΙ+ΔΙΙ+ΔΙΙΙ)	588.834.695		589.352.687		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ+Δ)	2.804.427.360		2.828.503.440		
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟ			Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυημένων & εμπόρων/εταίρων	546.403.800		Ι. Μεταχρεωθέντες υποχρεώσεις		
			1. Δάνεια τραπεζών	1.239.652.177	1.239.652.177
			2. Λοιπές υποχρεώσεις	6.671.125	27.194.061
			3. Λοιπές υποχρεώσεις	1.246.523.502	1.266.846.238
			ΙΙ. Υποχρεώσεις		
			1. Προμηθευτές	13.925.595	8.415.450
			2. Εμπιστευτικοί	4.287.952	2.770.379
			3. Τραπεζικές υποχρεώσεις		
			4. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	165.341.995	162.834.788
			5. Προκαταβολές Πελατών	1.130.257	5.899.400
			6. Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη	51.644.925	45.248.713
			7. Λοιπών υποχρεώσεων	30.616.949	19.957.999
			11. Ποσοστά δόσεων	12.475.453	1.664.100
				279.422.734	250.790.275
			Σύνολο υποχρεώσεων (ΓΓ+ΙΙ)	1.525.246.036	1.517.637.017
			Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ Α/ΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
			2. Εξόδα χρεώσεων διαμειωμένα	1.105.580	1.893.010
			ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (ΙΑ+Β+Γ+Δ)	2.804.427.360	2.828.503.440
			ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ		
			2. Πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυημένων & εμπόρων/εταίρων	546.403.800	546.403.800

ΕΚΘΕΣΗ: Η 1η ταμειακή αναπόσπαστη των παγίων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας έγινε στη χρήση 1996 (N 2443/96) 2) Η ποσόσφραξη του λογαριασμού Γ. 7 "Αμμοπηλίκια υπό εκτέλεση και ποσοστά/κόστος" προκύπτει από προηγούμενες χρήσεις λόγω της μη αποπληρωμής νέου πένταχου της Ξενοδοχείου. 3) Η εταιρεία βασίζεται στην απ' αυτήν 205/1988 γνωστοποίηση της Ομοειδούς των Νομικών Επιθυμητών Λειτουργιών και τα άρθρα 10 του Ν 2065/1992 δεν αναπροσαρμόσει την εκ δίκη 1.840.958 προβλέψει για αποζημίωση του ασφαλιστικού λόγω έλλοι του από την υπηρεσία που είχε συμπεριλάβει στις προηγούμενες χρήσεις. Αν η εταιρεία αναπροσαρμόσει την εν λόγω προβλέψει στις βλάβες κατά την 31.12.97 υποχρεώσεις της για αποζημίωση του συνόλου των προηγούμενων της λόγω έλλοι του από την υπηρεσία για αναπροσαρμόσει αυτή τη μισή κατά δίκη 19.500.000 περίπου μνημόσφραξη. 4) Στην παρούσα χρήση όπως και στην προηγούμενη, τα αποτελέσματα χρήσεως επιβαρύνθηκαν μερικώς με χρηματοοικονομικά έξοδα, λόγω επικείμενου επανοποιοδοτισμού των πληρωθέντων υποχρεώσεων της εταιρείας για δάνεια τραπεζών, προγράμματα Παθητικού Γ. 2 (Λεπτομέρειες αναφέρονται στο Πρόσθετο).

Ι. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	Ποσό κλειστών χρόνων 1997	Ποσό προηγούμενων χρόνων 1996
Κύριοι Έργων (Υπερβόλι)	487.161.296	417.432.315
Μείον: Κόστος Πληρωμών	412.382.037	272.991.729
Μικτά αποτελέσματα καθαρά εκμεταλλεύσεως	74.779.259	144.440.586
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	850.000	750.000
Λύτωση	75.629.259	145.190.586
Μείον: 1. Έξοδα διακινητικής λειτουργίας	57.636.516	30.735.311
2. Έξοδα λειτουργικής διαβίωσης	38.017.809	18.552.022
Μετακά αποτελέσματα καθαρά εκμεταλλεύσεως	95.704.125	49.287.053
Πλέον: 1. Έργα ανακατασκευών	5.675.476	5.562.934
2. Πιστωτικά έσοδα & μισθών έσοδα	261.493	460.417
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έσοδα	5.946.919	6.023.351
Ολικά αποτελέσματα (ζημία) εκμεταλλεύσεως	15.787.487	125.873.490
ΙΙ. ΠΑΘΗΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
1. Έκτακτα & μηδενικά έσοδα	4.510.954	4.911.844
2. Έκτακτα έσοδα	101.171	2.400
3. Έξοδα προηγούμενων χρόνων	4.612.125	4.914.244
Μείον: 1. Έκτακτα & μηδενικά έσοδα	2.626.495	27.315.022
2. Έκτακτα έσοδα	0	279.680
3. Έξοδα προηγούμενων χρόνων	854.557	47.520
Οργανικά & άεστα αποτελέσματα καθαρά	3.480.962	27.642.222
Μείον: Έξοδα αποβλήτων παγίων στοιχείων	78.613.086	-28.794.271
Μείον: Οι από αυτήν ενσωματώσεις στο Δεκ. κόστος	78.613.086	0
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΚΕΡΗ) ΧΡΗΣΕΩΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	-28.794.271	-46.674.584

Καθαρά αποτελ. ταμειακή	Ποσό κλειστών χρόνων 1997	Ποσό προηγ. χρόνων 1996
Καθαρά αποτελ. ταμειακή	28.794.271	46.674.584
Γ. 7-Υπερβόλι - αποτελ. ταμειακή καθαρή κρ	-58.980.736	-484.518.039
Πλέον: Υπερβόλι από αναπόσπαστη παγίων Ν 2065/1992	0	484.518.039
Μείον: 2. Λοιπών ενοικίων στα Λεπτομ. κόστος φόροι	-87.775.007	-48.674.584
Ζημία εκ νέου	-89.100.807	-58.980.736

ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ, 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1998
Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Ε.
ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΓΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΦΩΤΙΟΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΠΡΩΤΑΝΑΓΩΓΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΣΑΦΑΡΗΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΚΤΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Κ.Κ. ΜΕΤΩΧΕΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ "ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε."

ΕΛΕΓΧΕΙΣ σε ανατολίτη οικονομική κατάσταση καθώς και το σκεπτό Πρόσθετο της Ανώνυμης Εταιρείας "ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε." της εταίρας χρήσεως που έγινε την 31η Δεκεμβρίου 1997 Ολόκληρος μας έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του Ν.Ν. 2190/1920 "Νέοι Ανωώνυμοι Εταιρείες" και τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίνεται απαραίτητες, βάσει των αρχών και κανόνων ελεγκτικής που απορρέουν από το Γενικό Λογιστικό Έγγραφο (ΕΛΕΓΧΟΣ) Έγγραφο στη δόξα μου τα βιβλία και στοιχεία που κρίνεται η εταιρεία και ως δόξαν και ανέχεται για τον έλεγχο πληροφοριών και επεξεργασίες που ύφισσε. Η εταιρεία έφρασε ορθά το Γενικό Λογιστικό Έγγραφο δεν καταπορεύθηκε ή μετέφερε απορρήτως σε σχέση με την προηγούμενη χρήση με εξαίρεση την παραποίηση του ονόμα. 1) που αναφέρεται παραρτήρι. Επικυρώσαμε τη σκεπτική του περιεχομένου της εκθέσεως διακρίσεως του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Γενική Συνέλευση των Μετόχων, με τις σχέσεις οικονομικής καταστάσεως. Το πρόσθετο περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προσέβλησαν από την χρήση 1 του έτους Ν.Ν. 2190/1920. Από την παραπάνω έλεγχο μας προκύπτει τα εξής: Η 1η εταιρεία στην παρούσα χρήση, σε σύνολο με την προηγούμενη, υπολόγησε κανονικά αποδόσεις επί των παγίων περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τις διατάξεις φερόμενων ενόψει. 2) Στην παραπάνω του Ισολογισμού Γ. 1.1 "Επιπλέον σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις" δόχ. 279.285.000, περιλαμβάνονται μη εγγυημένες στο χρηματοοικονομικό Ανώνυμης Εταιρείας στην ταμειακή έκθεση. Η ελεγκτική λογιστική ορθά των μετόχων της εταιρείας, η οποία δεν ελέγχεται και αναγνωρισμένο Οικολογικό Έγγραφο, βάσει του Ισολογισμού της 31.12.1997 συνάεπει σε δόχ. 249.536.471 ποσό στο οποίο δόθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης Ε. του άρθρου 43 του Ν.Ν. 2190/1920 να είναι αναποσπαστή. 3) Για τις ελεγκτικές διαδικασίες στον Ισολογισμό υπολόγησε από "Επιπλέον Χρεωστικές" η εταιρεία σε συμπεριλαμβανόμενα σε βάρος των αποτελεσμάτων της χρήσεως, ποσό κέρδη της εκθέσεως μερικώς ή ολικά, από τη μη πραγματοποίηση στο έδαφος ούτων των αποτελεσμάτων. Κατά τη γνώμη μας, οι ανατολίτη Οικονομικές Καταστάσεις οι οποίες προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία της εταιρείας αναφέρονται με το Πρόσθετο, ορθά λησθέντα υπό την παραπάνω παραπομπή, ως και οι ομολογίες της εταιρείας κάτω από τον Ισολογισμό, την περιουσιακή κατάσταση και την οικονομική θέση της εταιρείας κατά 31η Δεκεμβρίου 1997, καθώς και τα αποτελέσματα της χρήσεως που έγινε αυτή την ημερομηνία, βάσει των σκεπτικών διατάξεων που κρίνεται και η αναπόσπαστη αρχών, οι οποίες έχουν για γενικά ποσοστά και σε δόξαν και ανέχεται που η εταιρεία έφρασε στην προηγούμενη χρήση, εκτός από την παραπάνω παραπομπή μας με το 1

ΑΘΗΝΑ, 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1998
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΚΤΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΔΗΛΑΡΗΣ
Γ.Ο.Α.Ε.Ε.

4.1. ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ

1. Αριθμοδείκτης μετρητών

$$\frac{\text{Διαθέσιμο ενεργητικό}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} = \frac{197627817}{709485029} = 0,28 \text{ ή } 28\%$$

Τα διαθέσιμα της επιχ/σης αποτελούν το 28% του συνόλου του ενεργητικού.

2. Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας

$$\frac{\text{Διαθέσιμο ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχ/σεις}} = \frac{197627817}{142858092} = 1,38 \text{ ή } 13,8\%$$

Τα διαθέσιμα της επιχ/σης (μετρητά και καταθέσεις) καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά 1,38 φορές.

3. Αριθμοδείκτης ειδικής - πραγματικής ρευστότητας

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό-αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{232551122}{142858092} = 1,63 \text{ φορές}$$

Οι απαιτήσεις και τα διαθέσιμα καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά 1,63 φορές (Δεν υπάρχουν αποθέματα).

4. Αριθμοδείκτης γενικής - κυκλοφοριακής ρευστότητας

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{232551122}{142858092} = 1,63 \text{ φορές}$$

Το κυκλοφορούν ενεργητικό (αποθέματα, απαιτήσεις, διαθέσιμα) καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά 1,63 φορές.

5. Αριθμοδείκτης δομής ενεργητικού

$$\alpha. \frac{\text{Πάγιο ενεργητικό}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} = \frac{476682710}{709485029} = 0,67 \text{ ή } 67\%$$

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επιχ/σης (κτίρια, γήπεδα, εξοπλισμός) αποτελούν το 67% του συνόλου του ενεργητικού της (επιχ/ση εντάσεως παγίων).

$$\beta. \frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} = \frac{232551122}{709485029} = 0,33 \text{ ή } 33\%$$

Το κυκλοφορούν ενεργητικό της επιχ/σης (αποθέματα, απαιτήσεις, διαθέσιμα) αποτελεί το 33% του συνόλου του ενεργητικού.

6. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων

$$\frac{\text{Κόστος πωληθέντων}}{\text{Σύνολο αποθεμάτων}}$$

Δεν μπορεί να υπολογιστεί ο αριθμοδείκτης αυτός, διότι δεν υπάρχουν αποθέματα στην συγκεκριμένη επιχ/ση. Ωστόσο ο αριθμοδείκτης αυτός μας δείχνει πόσες φορές ανακυκλώνονται τα αποθέματα σε διάστημα ενός (1) χρόνου. Διαιρούμενο, βέβαια, με το 360 μας δίνει την διάρκεια σε ημέρες.

7. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων

$$\frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Απαιτήσεις}} = \frac{297589249}{34923305} = 8,53 \text{ φορές}$$

Οι απαιτήσεις ανακυκλώνονται κατά 8,52 φορές σε διάστημα ενός έτους

$$\frac{360}{8,52} = 42,2 \text{ ημέρες}$$

Επομένως, οι απαιτήσεις της επιχ/σης ρευστοποιούνται σε 42,2 ημέρες κατά μέσο όρο.

8. Αριθμοδείκτης δομής παθητικού

$$\alpha. \frac{\text{Ίδια κεφάλαια}}{\text{Σύνολο παθητικού}} = \frac{518399989}{709485029} = 0,73 \text{ ή } 73\%$$

Τα ίδια κεφάλαια αποτελούν το 73% του συνόλου του παθητικού

$$\beta. \frac{\text{Ξένο κεφάλαιο + προβλέψεις}}{\text{Σύνολο παθητικού}} = \frac{189319640}{709485029} = 0,29 \text{ ή } 27\%$$

Τα ξένα κεφάλαια αποτελούν το 27% του συνόλου του παθητικού

$$\gamma. \frac{\text{Ίδια κεφάλαια}}{\text{Σύνολο υποχρεώσεων}} = \frac{518399989}{189310640} = 2,74 \text{ ή } 274\%$$

Τα ίδια κεφάλαια υπερκαλύπτουν το σύνολο υποχρεώσεων κατά 2,74 φορές.

9. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας υποχρεώσεων

$$\frac{\text{Σύνολο αγορών (ή κόστος πωληθέντων)}}{\text{Σύνολο υποχρεώσεων}} = \frac{188382179}{189310640} = 0,995$$

Οι υποχρεώσεις της επιχ/σης ανακυκλώνονται κατά 0,995 φορές μέσα σε ένα χρόνο

$$\frac{360}{0,995} = 361,8 \text{ ημέρες}$$

Οι υποχρεώσεις της επιχ/σης εξοφλούνται σε 361,8 ημέρες κατά μέσο όρο.

10. Αριθμοδείκτης ίδιας χρηματοδότησης

$$\frac{\text{Ίδια κεφάλαια}}{\text{Πάγιο ενεργητικό}} = \frac{518399989}{476682710} = 1,089 \text{ φορές ή } 108,7\%$$

Τα ίδια κεφάλαια καλύπτουν το πάγιο ενεργητικό της επιχ/σης κατά 1,087 φορές

11. Αριθμοδείκτες παγίων στοιχείων προς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

$$\frac{\text{Ενσώματα πάγια στοιχεία}}{\text{Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{476516560}{46452548} = 10,25 \text{ φορές}$$

Η αξία των παγίων της επιχ/σης είναι 10,25 φορές μεγαλύτερη από τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

12. Αριθμοδείκτης κεφαλαίου κινήσεως

α. Κυκλοφορούν ενεργητικό - βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις =

$$232.551.122 - 142.858.092 = 89.693.030$$

Είναι το κεφάλαιο που περισσεύει από το κυκλοφορούν ενεργητικό εφόσον αφαιρεθούν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

β. $\frac{\text{Κεφάλαιο κινήσεως}}{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}} = \frac{89693030}{232551122} = 0,385 \text{ ή } 38,5\%$

Το κεφάλαιο κίνησης καλύπτει το 38,5% του κυκλοφορούντος ενεργητικού

13. Αριθμοδείκτης διαρκούς χρηματοδότησης

$$\alpha. \frac{\text{Διαρκή κεφάλαια}}{\text{Πάγιο ενεργητικό}} = \frac{564852537}{476682710} = 1,184 \text{ φορές}$$

Τα ίδια κεφάλαια και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχ/σης καλύπτουν το πάγιο κατά 1,184 φορές

$$\beta. \frac{\text{Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις}}{\text{Σύνολο παγίων}} = \frac{46452548}{476516560} = 9,74\%$$

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχ/σης φθάνουν το 9,74% της αναπόσβεστης αξίας των παγίων.

14. Αριθμοδείκτης κύκλου εργασιών

$$\alpha. \frac{\text{Καθαρός κύκλος εργασιών (καθαρές πωλήσεις)}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} = \frac{297589249}{709485029} =$$

$$= 0,419 \text{ ή } 4,19\%$$

Ο κύκλος εργασιών είναι ίσος με το 41,9% του συνόλου των επενδυμένων κεφαλαίων.

$$\beta. \frac{\text{Καθαρός κύκλος εργασιών}}{\text{Ίδια κεφάλαια}} = \frac{297589249}{518399989} = 0,624 \text{ ή } 62,4\%$$

Ο κύκλος εργασιών είναι ίσος με το 57,4% των ιδίων κεφαλαίων

$$\gamma. \frac{\text{Καθαρός κύκλος εργασιών}}{\text{Σύνολο παγίων}} = \frac{297589249}{476682710} = 0,624 \text{ ή } 62,4\%$$

Ο κύκλος εργασιών είναι ίσος με το 62,4% της αναπόσβεστης αξίας των παγίων.

$$\delta. \text{Αποδοτικότητα κύκλου εργασιών} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη (προ φόρων)}}{\text{Καθαρός κύκλος εργασιών}} =$$

$$= \frac{87625199}{297589249} = 0,294 \text{ ή } 29,4\%$$

Τα καθαρά προ φόρων κέρδη είναι ίσα με το 29,4% του κύκλου εργασιών.

15. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων

$$\frac{\text{Καθαρά κέρδη (προ φόρων)}}{\text{Ιδία κεφάλαια}} = \frac{87625199}{518399989} = 0,17 \text{ ή } 17\%$$

Τα ίδια κεφάλαια αποδίδουν σε ετήσια βάση 17%

16. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητα συνολικών κεφαλαίων

$\frac{\text{Καθαρά κέρδη (προ φόρων) + ξένων κεφαλαίων}}{\text{Ιδια κεφάλαια + ξένα κεφάλαια + προβλέψεις}} =$

$$= \frac{87625199 + 11006512}{518399989 + 189310640} = 0,14 \text{ ή } 14\%$$

Τα συνολικά κεφάλαια (Ιδια κεφάλαια + ξένα κεφάλαια) αποδίδουν 14%

17. CASH - FLOW

$$\alpha. \text{ Cash flow} = \text{καθαρά κέρδη} - \text{φόροι} + \text{αποσβέσεις} = 87.625.199 - 35.592.946 + 41.230.726 = 93.262.979.$$

Οι ταμειακές ροές της επιχ/σης (cash -flow) μας δείχνουν τα πραγματικά λειτουργικά αποτελέσματα της επιχ/σης.

$$\beta. \frac{\text{Cash - flow}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} = \frac{93262979}{709485029} = 13,14\%$$

Το cash - flow φθάνει στο 13,14% του συνόλου του ενεργητικού

$$\gamma. \frac{\text{Cash - flow}}{\text{Κύκλος εργασιών}} = \frac{93262979}{297589249} = 31,33\%$$

Το cash - flow φθάνει στο 31,33% του συνόλου του κύκλου εργασιών.

$$\delta. \frac{\text{Cash - flow}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{93262979}{142858092} = 65,28\%$$

Το cash - flow φθάνει καλύπτει κατά 65,28% τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

$$\epsilon. \frac{\text{Cash - flow}}{\text{Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{93262979}{46452548} = 200,77\%$$

Το cash - flow καλύπτει κατά 200,77% τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

$$\sigma\tau. \frac{\text{Cash - flow}}{\text{Σύνολο υποχρεώσεων}} = \frac{93262979}{189310640} = 49,26\%$$

Το cash - flow καλύπτει κατά 49,26% το σύνολο των υποχρεώσεων.

4.2. ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.

1. Αριθμοδείκτης μετρητών

$$\frac{\text{Διαθέσιμο ενεργητικό}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} = \frac{76316990}{2804427360} = 0,027 \text{ ή } 2,7\%$$

Τα διαθέσιμα της επιχ/σης αποτελούν το 2,7% του συνόλου του ενεργητικού

2. Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας

$$\frac{\text{Διαθέσιμο ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{76316990}{279422734} = 0,273 \text{ φορές ή } 27,3\%$$

Τα διαθέσιμα της επιχ/σης (μετρητά και καταθέσεις) καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά 0,273 φορές.

3. Αριθμοδείκτης ειδικής - πραγματικής ρευστότητας

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό-αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{388834695 - 4216020}{279422734} =$$

$$= 1,37 \text{ φορές}$$

Οι απαιτήσεις και τα διαθέσιμα καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά 1,37 φορές.

4. Αριθμοδείκτης γενικής - κυκλοφοριακής ρευστότητας

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{388834695}{279422734} = 1,39 \text{ φορές}$$

Το κυκλοφορούν ενεργητικό (αποθέματα, απαιτήσεις, διαθέσιμα) καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά 1,39 φορές.

5. Αριθμοδείκτης δομής ενεργητικού

$$\alpha. \frac{\text{Πάγιο ενεργητικό}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} = \frac{2415592665}{2804427360} = 0,86 \text{ ή } 86\%$$

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επιχ/σης (κτίρια, γήπεδα, εξοπλισμός) αποτελούν το 86% του συνόλου του ενεργητικού της (επιχ/ση ενστάσεως παγίων).

$$\beta. \frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} = \frac{388834695}{2804427360} = 0,14 \text{ ή } 14\%$$

Το κυκλοφορούν ενεργητικό της επιχ/σης (αποθέματα, απαιτήσεις, διαθέσιμα) αποτελεί το 14% του συνόλου του ενεργητικού.

6. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων

$$\frac{\text{Κόστος πωληθέντων}}{\text{Σύνολο αποθεμάτων}} = \frac{412382037}{4216020} = 97,813 \text{ ή } 9.781,3\%$$

Τα αποθέματα ανακυκλώνονται κατά 97,813 φορές σε διάστημα ενός χρόνου $\frac{360}{97,813} = 3,68$ ημέρες

Τα αποθέματα της επιχ/σης ανακυκλώνονται σε 3,68 ημέρες κατά μέσο όρο

7. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων

$$\frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Απαιτήσεις}} = \frac{487161296}{308301685} = 1,58 \text{ φορές}$$

Οι απαιτήσεις ανακυκλώνονται κατά 1,58 φορές σε διάστημα ενός έτους

$$\frac{360}{1,58} = 227,8 \text{ ημέρες}$$

Επομένως οι απαιτήσεις της επιχ/σης ρευστοποιούνται σε 227,8 ημέρες κατά μέσο όρο.

8. Αριθμοδείκτης δομής παθητικού

$$\alpha. \frac{\text{Ιδία κεφάλαια}}{\text{Σύνολο παθητικού}} = \frac{1275734786}{2804427360} = 0,455 \text{ ή } 45,5\%$$

Τα ίδια κεφάλαια αποτελούν το 45,5% του συνόλου του παθητικού

$$\beta. \frac{\text{Ξένο κεφάλαιο} + \text{προβλέψεις}}{\text{Σύνολο παθητικού}} = \frac{1525746036 + 1840958}{1804427360} =$$

$$= 0,545 \text{ ή } 54,5\%$$

Τα ξένα κεφάλαια αποτελούν το 54,5% του συνόλου του παθητικού

$$\gamma. \frac{\text{Ιδία κεφάλαια}}{\text{Σύνολο υποχρεώσεων}} = \frac{1275734786}{1527586994} = 0,835 \text{ ή } 83,5\%$$

Τα ίδια κεφάλαια καλύπτουν το σύνολο των υποχρεώσεων κατά 0,835 φορές

9. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας υποχρεώσεων

$$\frac{\text{Σύνολο αγορών (ή κόστος πωληθέντων)}}{\text{Σύνολο υποχρεώσεων}} = \frac{412382037}{1525746036} = 0,27 \text{ φορές}$$

Οι υποχρεώσεις της επιχ/σης ανακυκλώνονται κατά 0,27 φορές μέσα σε ένα χρόνο

$$\frac{360}{0,27} = 1.333,3 \text{ ημέρες}$$

Οι υποχρεώσεις της επιχείρησης εξοφλούνται σε 1.333,3 ημέρες κατά μέσο όρο.

10. Αριθμοδείκτης ίδιας χρηματοδότησης

$$\frac{\text{Ίδια κεφάλαια}}{\text{Πάγιο ενεργητικό}} = \frac{1275734786}{2415592665} = 0,528 \text{ φορές ή } 52,8\%$$

Τα ίδια κεφάλαια καλύπτουν το πάγιο ενεργητικό της επιχείρησης 0,528 φορές.

11. Αριθμοδείκτης πάγιων στοιχείων προς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

$$\frac{\text{Ενσώματα πάγια στοιχεία}}{\text{Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{2129481165}{1246323302} = 1,70 \text{ φορές}$$

Η αξία των παγίων της επιχ/σης είναι 1,70 φορές μεγαλύτερη από τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

12. Αριθμοδείκτης κεφαλαίου κινήσεως

α. Κυκλοφορούν ενεργητικό - βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις +
 $388834695 - 279422734 = 109411961$

Είναι το κεφάλαιο που περισσεύει από το κυκλοφορούν ενεργητικό εφόσον αφαιρεθούν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

β. $\frac{\text{Κεφάλαιο κινήσεως}}{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}} = \frac{109411961}{388834695} = 0,28 \text{ ή } 28\%$

Το κεφάλαιο κίνησης καλύπτει το 28% του κυκλοφορούντος ενεργητικού

13. Αριθμοδείκτης διαρκούς χρηματοδότησης

$$\alpha. \frac{\text{Διαρκή κεφάλαια}}{\text{Πάγιο ενεργητικό}} = \frac{12757334786 + 1246323303}{2415592665} =$$

$$= 1,044 \text{ φορές}$$

Τα ίδια κεφάλαια και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχ/σης καλύπτουν το πάγιο κατά 1,044 φορές.

$$\beta. \frac{\text{Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις}}{\text{Σύνολο παγίων}} = \frac{1246323302}{2129481165} = 58,525$$

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχ/σης φθάνουν το 58,52% της αναπόσβεστης αξίας των παγίων.

14. Αριθμοδείκτης κύκλου εργασιών

$$\alpha. \frac{\text{Καθαρό κύκλος εργασιών (καθαρές πωλήσεις)}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} = \frac{487161296}{2804427360} =$$

$$= 0,173 \quad \text{ή} \quad 17,3\%$$

Ο κύκλος εργασιών είναι ίσος με το 17,3% του συνόλου των επενδυμένων κεφαλαίων.

$$\beta. \frac{\text{Καθαρός κύκλος εργασιών}}{\text{Ιδια κεφάλαια}} = \frac{487161296}{1275734786} = 0,38 \text{ ή } 38\%$$

Ο κύκλος εργασιών είναι ίσος με το 38% των ιδίων κεφαλαίων.

$$\gamma. \frac{\text{Καθαρός κύκλος εργασιών}}{\text{Σύνολο παγίων}} = \frac{487161296}{2415592665} = 0,20 \text{ ή } 20\%$$

Ο κύκλος εργασιών είναι ίσος με το 20% της αναπόσβεστης αξίας των παγίων.

$$\delta. \text{Αποδοτικότητα κύκλου εργασιών} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη (προ φόρων)}}{\text{Καθαρός κύκλος εργασιών}} =$$

$$= \frac{-28794271}{487161296} = -0,06 \text{ ή } -6\%$$

Οι ζημιές χρήσεως φθάνουν στο 6% του κύκλου εργασιών.

15. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων

$$\frac{\text{Καθαρά κέρδη (προ φόρων)}}{\text{Ιδια κεφάλαια}} = \frac{-28794271}{1275734786} = -0,022 \text{ ή } -2,2\%$$

Τα ίδια κεφάλαια έχουν αρνητική απόδοση σε ετήσια βάση - 2,2%

16. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων

$$\frac{\text{Καθαρά κέρδη (προ φόρων) + ξένων κεφαλαίων}}{\text{Ίδια κεφάλαια + ξένα κεφάλαια + προβλέψεις}} =$$

$$= \frac{-28794271 + (-15787487)}{1275734786 + 525746036 + 1840958} = \frac{-44581758}{2803321780} =$$

$$= - 0,015 \quad \text{ή} \quad -1,5\%$$

Τα συνολικά κεφάλαια (ίδια κεφάλαια + ξένα κεφάλαια) αποδίδουν αρνητικά (ζημίες) 1,5% σε σχέση με το σύνολο του παθητικού.

17. CASH - FLOW

$$\alpha. \text{Cash-flow} = \text{καθαρά κέρδη} - \text{φόροι} + \text{αποσβέσεις} =$$

$$-28794271 - 0 + 78613086 = 49818815$$

Οι ταμειακές ροές της επιχ/σης (Cash-flow) μας δείχνουν τα πραγματικά λειτουργικά αποτελέσματα της επιχ/σης.

$$\beta. \frac{\text{Cash - flow}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} = \frac{49818815}{2804427360} = 3,90\%$$

Τα cash-flow φθάνει στο 3,90% το σύνολο του ενεργητικού.

$$\gamma. \frac{\text{Cash - flow}}{\text{Κύκλος εργασιών}} = \frac{49818815}{487161296} = 10,22\%$$

Τα cash - flow φθάνει στο 10,22% το κύκλο εργασιών

$$\delta. \frac{\text{Cash - flow}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{49818815}{279422734} = 39,15\%$$

Τα cash - flow καλύπτει κατά 39,15% τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

$$\epsilon. \frac{\text{Cash - flow}}{\text{Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = \frac{49818815}{1246323302} = 8,77\%$$

Τα cash - flow καλύπτει κατά 8,77% τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

$$\sigma\tau. \frac{\text{Cash - flow}}{\text{Σύνολο υποχρεώσεων}} = \frac{49818815}{1525746036} = 7,17\%$$

Τα cash - flow καλύπτει τα 7,17% το σύνολο των υποχρεώσεων.

ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ

1. Αριθμοδείκτης μετρητών = 28%
2. Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας = 138%
3. Αριθμοδείκτης ειδικής-πραγματικής ρευστότητας = 1,63
4. Αριθμοδείκτης γενικής-κυκλοφοριακής ρευστότητας = 1,63
5. Αριθμοδείκτες δομής ενεργητικού
 - α. Πάγιο ενεργητικό / Σύνολο ενεργητικού = 67%
 - β. Κυκλοφορούν ενεργητικό / Σύνολο ενεργητικού = 33%
6. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων=0
7. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων = 42,2
ημέρες
8. Αριθμοδείκτες δομής παθητικού
 - α. Ίδια κεφάλαια / Σύνολο παθητικού = 73%
 - β. Ξένο κεφάλαιο + προβλέψεις / Σύνολο παθητικού = 27%
 - γ. Ίδια κεφάλαια / Σύνολο υποχρεώσεων = 274%
9. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας υποχρεώσεων
= 361,8 ημέρες
10. Αριθμοδείκτης ίδιας χρηματοδότησης = 1,087 φορές ή
108,7%
11. Αριθμοδείκτης παγίων στοιχείων προς μακροπρόθεσμες
υποχρεώσεις = 10,25 φορές
12. Αριθμοδείκτες κεφαλαίου κινήσεως

- α. Κυκλοφορούν ενεργητικό-βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις = 89693030 ή 12,64% του συνόλου του ενεργητικού ή 30,13% του κύκλου εργασιών.
- β. Κεφάλαιο κίνησης /κυκλοφορούν ενεργητικό = 38,5%
13. Αριθμοδείκτες διαρκούς χρηματοδότησης
- α. Διαρκή κεφάλαια / πάγιο ενεργητικό = 1,184 φορές
- β. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις /Σύνολο παγίων=9,74%
14. Αριθμοδείκτες κύκλου εργασιών
- α. Καθαρός κύκλος εργασιών(καθαρές πωλήσεις)/Σύνολο ενεργητικού = 41,9%
- β. Καθαρός κύκλος εργασιών / Ιδία κεφάλαια =57,4%
- γ. Καθαρός κύκλος εργασιών / Σύνολο παγίων = 62,4%
- δ. Αποδοτικότητα κύκλου εργασιών = Καθαρά κέρδη (προσφορών) / Καθαρός κύκλος εργασιών = 29,4%
15. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων = 17%
16. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων=14%
17. CASH - FLOW
- α. Cash -flow = Καθαρά κέρδη-φόροι+αποσβέσεις=93262979
- β. Cash -flow / Σύνολο ενεργητικού = 13,14%
- γ. Cash -flow / Κύκλος εργασιών = 31,33%
- δ. Cash -flow / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις = 65,28%
- ε. Cash -flow / Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις = 200,77%
- στ. Cash -flow / Σύνολο υποχρεώσεων = 49,26%

ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.

1. Αριθμοδείκτης μετρητών = 2,7%
2. Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας = 27,3%
3. Αριθμοδείκτης ειδικής -πραγματικής ρευστότητας = 1,37
4. Αριθμοδείκτης γενικής - κυκλοφοριακής ρευστότητας = 1,39
5. Αριθμοδείκτης δομής ενεργητικού
 - α. Πάγιο ενεργητικό / σύνολο ενεργητικού = 86%
 - β. Κυκλοφορούν ενεργητικό / σύνολο ενεργητικού = 14%
6. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων = 3,68 ημέρες
7. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων = 227,8 ημέρες
8. Αριθμοδείκτες δομής παθητικού
 - α. Ίδια κεφάλαια / σύνολο παθητικού = 45,5%
 - β. Ξένο κεφάλαιο + προβλέψεις / σύνολο παθητικού = 54,5%
 - γ. Ίδια κεφάλαια / σύνολο υποχρεώσεων = 83,5%
9. Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας υποχρεώσεων = 1.333, 3 ημέρες
10. Αριθμοδείκτης ιδίας χρηματοδότησης = 52,8%
11. Αριθμοδείκτης παγίων στοιχείων προς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις = 1,7 φορές
12. Αριθμοδείκτες κεφαλαίου κινήσεως

- α. Κυκλοφορούν ενεργητικό-βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις = 109.411.961 ή 3,9% του συνόλου του ενεργητικού ή 22,45% του κύκλου εργασιών
- β. Κεφάλαιο κίνησης / κυκλοφορούν ενεργητικό = 28%
13. Αριθμοδείκτες διαρκούς χρηματοδότησης
- α. Διαρκή κεφάλαια / Πάγιο ενεργητικό = 1,044 φορές
- β. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις / σύνολο παγίων = 58,52%
14. Αριθμοδείκτες κύκλου εργασιών
- α. Καθαρός κύκλος εργασιών (καθαρές πωλήσεις) / σύνολο ενεργητικού = 17,3%
- β. Καθαρός κύκλος εργασιών / ίδια κεφάλαια = 38%
- γ. Καθαρός κύκλος εργασιών / σύνολο παγίων = 20%
- δ. Αποδοτικότητα κύκλου εργασιών = Καθαρά κέρδη (προ φόρων) / Καθαρός κύκλος εργασιών = -6%
15. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων = -2,2%
16. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων = 1,5%
17. CASH - FLOW
- α. Cash -flow = Καθαρά κέρδη-φόροι+αποσβέσεις=49818815
- β. Cash -flow / Σύνολο ενεργητικού = 3,90%
- γ. Cash -flow / Κύκλος εργασιών = 10,22%
- δ. Cash -flow / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις = 39,15%
- ε. Cash -flow / Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις = 8,77%
- στ. Cash -flow / Σύνολο υποχρεώσεων = 7,17%

4.3. Παρατηρήσεις

Γενικά

Οι ξενοδοχειακές μονάδες είναι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών και εντάσεως παγίων. Δηλαδή είναι υποχρεωμένες να έχουν μεγάλο ποσοστό παγίων σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού.

Οι επιχειρήσεις τις οποίες θα εξετάσουμε έχουν επιλεγεί με βάση τους ισολογισμούς από τους οποίους προκύπτει ότι με μια απλή ανάγνωση ότι είναι διαφορετικές μεταξύ τους και ως προς το μέγεθός τους και ως προς την εσωτερική διάρθρωση του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων τους.

1. ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ

Πρόκειται για ξενοδοχειακή μονάδα με αξία κτίσης παγίων 767.014.238 δρχ. (αναπόσβεστη αξία 476.516.560 δρχ.) και σύνολο ενεργητικού 709.485.029 δρχ. Δεν έχει συμμετοχές σε άλλες επιχ/σεις και δεν ελέγχεται από ορκωτό ελεγκτή.

Από τους τέσσερις δείκτες ρευστότητας που εξετάζουμε προκύπτει σαφέστατα ότι έχει εξαιρετική ρευστότητα δεδομένου ότι τα μετρητά της καλύπτουν το 28% του συνόλου του ενεργητικού και κατά 1,38 φορές τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Επίσης το κυκλοφορούν ενεργητικό καλύπτει

κατά 1,63 φορές τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (αποδεκτά όρια 1,3 - 1,5 φορές).

Οι αριθμοδείκτες δομής ενεργητικού καταδεικνύουν ότι η διάρθρωση των κεφαλαίων του ενεργητικού είναι η ενδεδειγμένη αν ληφθεί υπόψη ότι το κυκλοφορούν ενεργητικό αποτελείται κατά το μεγαλύτερο μέρος του από διαθέσιμα (85%). Άρα λοιπόν οι δείκτες είναι ικανοποιητικοί εφόσον η επιχείρηση έχει λίγες απαιτήσεις (15%) και πολλά διαθέσιμα.

Οι απαιτήσεις της επιχείρησης βρίσκονται σε λογικά επίπεδα σε σχέση με το κύκλο εργασιών (11,73%) και ανακυκλώνονται ανά 42,2 ημέρες.

Εξετάζοντας τους αριθμοδείκτες δομής παθητικού διαπιστώνουμε ότι τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης αποτελούν το 73% του συνόλου του παθητικού ενώ τα ξένα της μόνο το 27%. Παράλληλα τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης καλύπτουν κατά 2,74 φορές το σύνολο των υποχρεώσεων της. Με βάση αυτά τα δεδομένα θεωρούμε υγιή την διάρθρωση των κεφαλαίων του παθητικού.

Οι υποχρεώσεις της επιχ/σης εξοφλούνται σε 361,8 ημέρες επομένως η σχέση χορηγούμενης και λαμβανόμενης πίστωσης είναι συντριπτικά υπέρ της επιχείρησης (42,2 ημέρες και 361,8 ημέρες αντίστοιχα).

Τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης καλύπτουν κατά 1,087 φορές το σύνολο των παγίων ενώ η αξία των παγίων

καλύπτει κατά 10,25 φορές τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις γεγονός που μας κάνει να θεωρούμε υγιή την σχέση αυτή.

Το ίδιο κεφάλαιο κίνησης θεωρείται ικανοποιητικό επειδή καλύπτει κατά 1,62 φορές τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και φθάνει στο 38,5% του κυκλοφορούντος ενεργητικού.

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης φθάνουν μόλις το 9,74% της αναπόσβεστης αξίας των παγίων. Επομένως προκύπτει ότι εξυπηρετούνται κανονικά δεδομένου ότι οι αποσβέσεις των παγίων είναι περίπου 67% (δεν συμπεριλαμβάνονται τα γήπεδα).

Από τους αριθμοδείκτες του κύκλου εργασιών προκύπτει ότι τα καθαρά προ φόρων κέρδη είναι ίσα με το 29,4% του κύκλου εργασιών απόδοση που θεωρείται ικανοποιητική με τα σημερινά δεδομένα. Ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης φθάνει στο 41,9% του συνόλου του ενεργητικού, στο 57,4% των ιδίων κεφαλαίων και στο 62,4% της αναπόσβεστης αξίας των παγίων.

Τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης αποδίδουν 17% καθαρά προ φόρων κέρδη ενώ τα συνολικά 14%. Η απόδοση θεωρείται ικανοποιητική σε σχέση με τον πληθυσμό του '97 (47% σύμφωνα με την εθνική στατιστική υπηρεσία και Στυλιατάς) αν λάβουμε υπόψη και τις αποσβέσεις που διενεργήθηκαν (41.230.726 δρχ.).

Οι δείκτες ταμειακών ροών της επιχείρησης (cash-flow) θεωρούνται ικανοποιητικοί δεδομένου ότι τα

λειτουργικά αποτελέσματά της φθάνουν το 13,14% του συνόλου του ενεργητικού, το 65,28% των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, το 49,26% των συνολικών υποχρεώσεων, το 31,33% του κύκλου εργασιών, υπερκαλύπτοντας μάλιστα κατά 2 φορές περίπου τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

2. ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.

Πρόκειται για ξενοδοχειακή μονάδα με αξία κτίσεως παγίων 3.188.602.236 δρχ. (αναπόσβεστη αξία 2.129.481.165 δρχ.) και σύνολο ενεργητικού 2.804.427.360 δρχ. Από το σύνολο των παγίων τα γήπεδα - οικόπεδα έχουν αξία 1.913.485.093 δρχ. Έχει συμμετοχές σε άλλες επιχ/σεις μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο αξιών Αθηνών οι οποίες δεν ελέγχονται από ορκωτό ελεγκτή ενώ η σχολιαζόμενη επιχείρηση ελέγχεται από ορκωτό ελεγκτή.

Από τους τέσσερις δείκτες ρευστότητας που εξετάζουμε προκύπτει ότι τα διαθέσιμα της καλύπτουν το 2,7% του συνόλου του ενεργητικού και το 27,3% των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Το κυκλοφορούν ενεργητικό χωρίς τα αποθέματα καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά 1,37 φορές ενώ μαζί με τα αποθέματα κατά 1,39 φορές.

Οι δείκτες δεν θεωρούνται ικανοποιητικοί δεδομένου ότι στο κυκλοφορούν ενεργητικό περιλαμβάνονται επισφαλείς απαιτήσεις 175.379.650 δρχ. και γραμμάτια σε καθυστέρηση

7.455.113 δρχ. (το 47% του συνόλου του κυκλοφορούντος ενεργητικού).

Οι αριθμοδείκτες δομής ενεργητικού καταδεικνύουν ότι το πάγιο ενεργητικό αποτελεί το 86% του συνόλου του ενεργητικού ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό το 14%.

Οι απαιτήσεις της επιχείρησης αποτελούν το 63,28% του κύκλου εργασιών και υπερβαίνουν τα αποδεκτά όρια (30%). Ανακυκλώνονται ανά 227,8 ημέρες διάρκεια η οποία δεν θεωρείται ικανοποιητική δεδομένου ότι ξεπερνάει την συνήθη συναλλακτική συμπεριφορά (30-150 ημέρες) στην Ελλάδα.

Εξετάζοντας τους αριθμοδείκτες του παθητικού διαπιστώνουμε ότι τα ίδια κεφάλαια της επιχ/σης αποτελούν το 45,5% του συνόλου του παθητικού ενώ τα ξένα κεφάλαια το 54,5%. Παράλληλα τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης καλύπτουν το 83,5% του συνόλου των υποχρεώσεων. Οι αριθμοδείκτες δεν θεωρούνται ικανοποιητικοί αν ληφθεί υπόψη ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερβαίνουν το 50% του κύκλου εργασιών ενώ οι μακροπρόθεσμες παραμένουν ακίνητες (βλέπε ανάλυση παρακάτω).

Οι υποχρεώσεις της επιχ/σης εξοφλούνται σε διάστημα 1.333, 3 ημερών. Αυτό συσχετιζόμενο με την χορηγούμενη πίστωση μπορεί να θεωρηθεί θετικό μόνο εφόσον δεν προκύπτει αδυναμία εξοφλήσεώς τους από την επιχείρηση. Στην προκειμένη περίπτωση όμως, ο δείκτης είναι άνευ σημασίας επειδή προκύπτει αδυναμία εξοφλήσεως των

υποχρεώσεών της, π.χ.: α) ακίνητες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από χρήση σε χρήση, β) σύνολο οφειλών σε ασφαλιστικούς οργανισμούς την 31/12/97 30.616.949 δρχ. Επειδή πληρώνονται κάθε μήνα, αναγόμενο αυτό σε 14μηνο (λόγω δώρων κ.λ.π.) μας δίνει 428.637.286 δρχ. δηλαδή ποσό μεγαλύτερο από το κόστος πωληθέντων (412.382.037 δρχ.) άρα είναι ληξιπρόθεσμα, γ) Φόροι την 31/12/97 51.644.923 δρχ. Η επιχείρηση λόγω ζημιών δεν πληρώνει φόρο άρα είναι ή Φ.Π.Α. ή ληξιπρόθεσμες παλαιές οφειλές. Σε περίπτωση που είναι Φ.Π.Α. τότε:

$$\frac{\text{Κύκλος εργασιών}}{12} = \frac{487.161.296}{12} = 40.596.775 \text{ δρχ.}$$

δηλαδή μηνιαίος κύκλος εργασιών: 40.596.775 X 18% = 7.307.419 δρχ. άρα σε κάθε μήνα αντιστοιχεί Φ.Π.Α. 7.307.419 δρχ. (εδώ όμως τίθεται ένα εύλογο ερώτημα: γιατί τότε η επιχείρηση αυτή χρωστάει 51.644.923 δρχ.; Προφανώς λόγω συσσωρευμένων καθυστερημένων οφειλών).

Τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης φθάνουν το 52,8% της αναπόσβεστης αξίας των παγίων ενώ η αναπόσβεστη αξία των παγίων καλύπτει κατά 1,7 φορές τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Αν λάβουμε υπόψη την διάρθρωση των παγίων θα διαπιστώσουμε ότι η αξία των γηπέδων-οικοπέδων καλύπτει το 89,85% του συνόλου της αναπόσβεστης αξίας. Προκύπτει επομένως ότι το ύψος των μακροπροθέσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης είναι πολύ μεγαλύτερο από τα χρηματοδοτημένα πάγια (κτίρια, μηχ/τα, μεταφορικά μέσα, εξοπλισμός και

ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση) και άρα τα μακροπρόθεσμα δάνεια της επιχ/σης δεν εξυπηρετούνται κανονικά.

Το ίδιο κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρούνται ικανοποιητικό αν λάβουμε υπόψη ότι οι επισφαλείς απαιτήσεις του περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό (182.834.763 δρχ.) το υπερκαλύπτει. Αντίθετα μπορούμε να το θεωρήσουμε αρνητικό.

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχ/σης φθάνουν το 58,52% της αναπόσβεστης αξίας των παγίων. Αν όμως λάβουμε υπόψη ότι τα γήπεδα - οικόπεδα δεν αποσβένονται, διαπιστώνουμε ότι οι αποσβέσεις φθάνουν το 83,06% της αξίας κτίσης των παγίων (πλην των γηπέδων). Επομένως οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχ/σης υπερβαίνουν κατά πολύ την αξία των παγίων που χρηματοδοτήθηκαν και άρα είναι ληξιπρόθεσμες.

Από τους αριθμοδείκτες του κύκλου εργασιών προκύπτει ότι η απόδοση της επιχ/σης είναι αρνητική (ζημιές). Ο κύκλος εργασιών της επιχ/σης φθάνει το 17,3% του συνόλου του ενεργητικού, το 38% των ιδίων κεφαλαίων και το 20% της αναπόσβεστης αξίας των παγίων.

Η αποδοτικότητα των ιδίων και των συνολικών κεφαλαίων είναι αρνητική.

Τα λειτουργικά αποτελέσματα της επιχ/σης φθάνουν το 3,9% του συνόλου του ενεργητικού, το 39,15% του συνόλου των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, το 8,77% των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων και το 7,17% του συνόλου των

υποχρεώσεων της. Υπολείπονται δε σημαντικά των αποδεκτών ορίων.

4.4. Συγκρίσεις

Το «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» είναι μικρότερη μονάδα από άποψη ύψους επένδυσης σε σχέση με την «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» (767.014.238 δρχ. έναντι 3.188.602.236 δρχ.).

Από άποψη ρευστότητας το «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» είναι συγκριτικά καλύτερο από την «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» δεδομένου ότι και οι τέσσερις δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν για μεν το «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» υπερβαίνουν τα αποδεκτά όρια για δεν την «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» υπολείπονται σημαντικά.

Όσον αφορά την κεφαλαιακή διάρθρωση ενεργητικού και παθητικού, το «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» έχει υγιή κεφαλαιακή διάρθρωση ενώ η «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» όχι, π.χ. το κυκλοφορούν ενεργητικό της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» υπερβαίνει κατά 67,20% το αντίστοιχο του «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» ενώ το πάγιο ενεργητικό της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» υπερβαίνει κατά 346,88% το αντίστοιχο του «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ». Προκύπτει επομένως περιορισμένη δραστηριότητα της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» σε σχέση με το ύψος της επένδυσης ενώ αντίθετα το «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» έχει αυξημένη δραστηριότητα σε σχέση με το ύψος της επένδυσης και όλα αυτά χωρίς να ληφθούν υπόψη οι επισφαλείς που περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» και τα διαθέσιμα που περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό του «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ». Εδώ πρέπει να σημειώσουμε επίσης ότι οι

απαιτήσεις του «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» σε σχέση με το κύκλο εργασιών είναι 11,73% ενώ της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» 63,28%.

Οι υποχρεώσεις του «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» σε τράπεζες είναι μόνον μακροπρόθεσμες και εξυπηρετούνται κανονικά (59.519.863 δρχ. το 1996 και 46.452.548 το 1997) ενώ της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» είναι μακροπρόθεσμες (1.239.652.177 δρχ.) και βραχυπρόθεσμες (165.341.995 δρχ.). Διαπιστώνουμε ότι με ετήσια αύξηση του κύκλου εργασιών 12,6% το «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» μείωσε τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του κατά 28,13% ενώ η «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» με ετήσια αύξηση του κύκλου εργασιών 16,7% αύξησε της βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της κατά 1,5% και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις παρέμειναν ακίνητες.

Το ίδιο κεφάλαιο κίνησης του «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» καλύπτει το 38,5% του κυκλοφορούντος ενεργητικού ενώ το ίδιο κεφάλαιο κίνησης της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» ακόμη και συμπεριλαμβανομένων των επισφαλών απαιτήσεων καλύπτει μόλις το 28%.

Ο κύκλος εργασιών του «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» (297.589.249 δρχ.) είναι ίσος με το 41,9% του συνόλου των επενδυμένων κεφαλαίων ενώ της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» (487.161.296 δρχ.) είναι ίσος με το 17,3% του συνόλου των επενδυμένων κεφαλαίων. Προκύπτει ασφαλώς δυσμενής σχέση σε βάρος της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.». Επισημαίνεται επίσης ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχ/σης υπερβαίνουν το 50% του κύκλου εργασιών της. Όταν τα περιθώρια κέρδους της (αποδοτικότητα συνολικών κεφαλαίων) είναι 14% είναι

λογικό να μην μπορεί να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Τα λειτουργικά αποτελέσματα του «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» μπορούν να εξυπηρετήσουν το 65,28% των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων και το 49,26% των συνολικών υποχρεώσεων, ενώ τα λειτουργικά αποτελέσματα της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» καλύπτουν μόνο το 39,15% των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, το 8,77% των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων και το 7,17% των συνολικών υποχρεώσεων. Δηλαδή είναι σαφής η αδυναμία εξυπηρέτησης των δανείων της «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.».

4.5. Συμπεράσματα

Η επιχείρηση «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» πραγματοποίησε επένδυση διαθέτοντας την απαιτούμενη ίδια συμμετοχή και το απαιτούμενο κεφάλαιο κίνησης. Πραγματοποιώντας λοιπόν κύκλο εργασιών ικανοποιητικό σε σχέση με το ύψος της επένδυσης κατάφερε όχι μόνο να εξυπηρετήσει κανονικά τα μακροπρόθεσμα δάνειά της αλλά και να έχει ικανοποιητική ρευστότητα.

Η επιχείρηση «ΠΥΡΑΜΙΣ ΑΤΕ» πραγματοποίησε επένδυση χωρίς να διαθέτει την απαιτούμενη ίδια συμμετοχή και μάλιστα κατέβαλε σημαντικό τίμημα για αγορά γηπέδων σε σχέση με το συνολικό ύψος της επένδυσης. Ο κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε ήταν χαμηλότερος από το απαιτούμενο με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ανταποκριθεί όχι μόνο στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αλλά και στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

4.6. Προτάσεις

Η επιχείρηση «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» έχοντας επαρκή ίδια κεφάλαια και διαθέσιμα πάνω από τα απαιτούμενα θα πρέπει να προχωρήσει σε νέες επενδύσεις (επέκταση εκσυγχρονισμός ή δημιουργία νέων μονάδων). Σε περίπτωση που υπάρχει η δυνατότητα οι υπάρχουσες εγκαταστάσεις να εξυπηρετήσουν αυξημένη προσέλευση πελατών να προχωρήσει σε επενδύσεις προβολής και διαφήμισης.

Η επιχ/ση «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Τ.Ε.» θα πρέπει να προχωρήσει σε γενναία αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου δια καταβολής μετρητών προκειμένου να εξοφλήσει μέρος των ληξιπροθέσμων μακροθέσμων υποχρεώσεων και το σύνολο των βραχυπροθέσμων ληξιπροθέσμων υποχρεώσεων. (Εφόσον μετά την αύξηση του κεφαλαίου παραμένουν ληξιπρόθεσμες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις να επιδιωχθεί η ρύθμισή τους). Παράλληλα μέσω προβολής και διαφήμισης αλλά κυρίως οργάνωσης να επιδιώξει την αύξηση του κύκλου εργασιών τουλάχιστον κατά 100%. Σε περίπτωση που δεν δυνατή η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου δια καταβολής μετρητών να επιδιωχθεί προσθετικά ή διαζευκτικά:

α) ρευστοποίηση της συμμετοχής Α.Ε. (250.000.000 περίπου)

β) να επιδιώξει την είσοδο νέων μετόχων δια αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου (μετρητά)

γ) ρευστοποίηση γηπέδων εκτός εκμεταλλεύσεως

δ) επιδίωξη αναγκαστικής είσπραξης απαιτήσεων σε καθυστέρηση και

ε) εξορθολογισμός και περιορισμός των «εξόδων διοικητικής λειτουργίας» (57.686.516 δρχ. έναντι 38.017.809 δρχ. εξόδων λειτουργίας διαθέσεως).

ПАРАРТНМА

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Α. ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

(όπό τό όπόιο έχει κληθεί νά καταβληθεί
μετά τό τέλος τής έπόμηνης χρήσεως ποσό δρχ.....) (18.12)

Ποσό Ποσό
Κλειό- Προη-
μενης γόμε-
Χρήσε- νης
ως Χρήσε-
1984 ως
1983
Δρχ. Δρχ.

XXX XXX

Χρήσεως 1984			Χρήσεως 1983		
Άξια Κτή- σεως	Απο- οβέ- σεις	Αναπό- οβεστη Άξια	Άξια Κτή- σεως	Απο- οβέ- σεις	Αναπό- οβεστη Άξια
XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

Β. ΞΕΘΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

16.10	1. Έξοδα Ιδρύσεως και πρώτης έγκατ/σεως	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.15	2. Συναλλαγματικές διαφορές δανείων γιά κτήσεις πάγιων στοιχείων	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.18	3. Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
(16.13 - 14 + 16.16 - 17 + 16.19)	4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Ι. Αώματες άκίνητοποιήσεις

16.11-12	1. Έξοδα έρευνών και άναπτύξεως	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.01-03	2. Παραχωρήσεις και δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.00	3. Υπεροξία επιχειρήσεως (Goodwill)	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.98	4. Προκαταβολές κτήσεως άσώ- ματων άκίνητοποιήσεων	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
16.04-05	5. Λοιπές άσώματες άκίνητοποιήσεις	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Ποσό Ποσό
Κλειό- Προη-
μείτης γόμε-
Χρήσε- νης
ως Χρήσε-
1984 ως
1983
Δρχ. Δρχ.

XXX XXX

XXX XXX

XXX XXX

XXX XXX

XXX XXX

Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Ι. Κεφάλαιο (μετοχικό, κλη) (.....μετοχές τών.....δρχ.)

40.00-01	1. Καταβλημένο	XXX	XXX
40.02-03	2. Όφειλόμενο (όπό τό όπόιο έχει κληθεί νά καταβληθεί ποσό δρχ.....)	XXX	XXX
40.04-05	3. Αποσβεσμένο	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

ΙΙ. Διαφορά όπό έκδοση μετοχών ύπέρ τό άρτιο (41.00)

XXX XXX

ΙΙΙ. Διαφορές αναπροσαρμογής - Επιχορηγήσεις επενδύσεων

41.06	1. Διαφορές όπό άναπροσαρμογή άξιας συμμετοχών και χρεογράφων	XXX	XXX
41.07	2. Διαφορές όπό άναπροσαρμογή άξιας λοιπών περιουσιακών στοιχείων	XXX	XXX
41.10	3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων πάγιου ενεργητικού	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

XXX XXX

XXX XXX

XXX XXX

XXX XXX

ΙV. Αποθεματικά Κεφάλαια

41.02	1. Τακτικό άποθεματικό	XXX	XXX
41.03	2. Αποθεματικό καταστατικού	XXX	XXX
41.04	3. Ειδικά άποθεματικά	XXX	XXX
41.05	4. Έκτακτα άποθεματικά	XXX	XXX
41.08	5. Αφορολόγητα άποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων	XXX	XXX
41.09	6. Αποθεματικό γιά ίδιες μετοχές	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

XXX XXX

XXX XXX

XXX XXX

XXX XXX

XXX XXX

XXX XXX

XXX XXX

V. Αποτελέσματα εις νέο

42.00	Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο	XXX	XXX
42.01	Υπόλοιπο ζημιών χρήσεως εις νέο	(-XXX)	(-XXX)
42.02	Υπόλοιπο ζημιών προηγού- μενων χρήσεων	(-XXX)	(-XXX)

XXX XXX

XXX XXX

(-XXX) (-XXX)

(-XXX) (-XXX)

II. Ένοώματες άκίνητοποιήσεις

(10.00+10.10) 44.10	1. Γήπεδα- Οικόπεδα Μείον: Προβλέψεις άναξιώσεων και ύποτιμήσεων	XXX <u>XX</u>	XXX	—	XXX	XXX	—	XXX
(10.01-06+ 10.11-16- 10.99)	2. Όρυχεία-Μεταλλεία-Λατομεία -Άγροί-Φυτείες-Δάση		XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
11	3. Κτίρια και τεχνικά έργα		XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
12	4. Μηχανήματα-τεχνικές έγκαταστάσεις και λοιπός μηχανολογικός έξοπλισμός		XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
13	5. Μεταφορικά μέσα		XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
14	6. Έπιπλα και λοιπός έξοπλισμός		XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
(15+32.00+ Χρ. ύπόλ. 50.08)	7. Άκίνητοποιήσεις ύπό έκτέλεση και προκαταβολές		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
	Σύνολο άκίνητοποιήσεων (ΓI + ΓII)		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

Σέ
Δρχ.

Σέ
Ε.Ν.

Σύνο-
λο
Χρή-
σεως
1984.

Σύνο-
λο
Χρή-
σεως
1983

III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες
χρηματοοικονομικές άπαιτήσεις

18.00	1. Συμμετοχές σε συνδεμένες έπιχειρήσεις		XXX					
18.01	2. Συμμετοχές σε λοιπές έπιχειρήσεις		<u>XXX</u>					
			<u>XXX</u>					
53.06 (18.00.19+ 18.01.19)	Μείον: Όφειλόμενες δόσεις Προβλέψεις για ύποτιμήσεις	XX <u>XX</u>	<u>XX</u>	XXX	XXX		XXX	XXX
(18.02+ 18.03)	3. Μακροπρόθεσμες άπαιτήσεις κατά συνδεμένων έπιχειρήσεων			XXX	XXX		XXX	XXX
(18.04+ 18.05)	4. Μακροπρόθεσμες άπαιτήσεις κατά λοιπών συμμετοχικού ένδιαφέροντος έπιχειρήσεων			XXX	XXX		XXX	XXX
18.07-08	5. Γραμμάτια εισηπρακτέα μακρο- πρόθεσμης λήξεως		XXX					
18.09-10	Μείον: Μή δουλευμένοι τόκοι		<u>XX</u>	XXX	XXX		XXX	XXX
18.15-16	6. Τίτλοι με χαρακτήρα άκίνητοποιήσεων			XXX	XXX		XXX	XXX
(18.06+18.11 +18.13-14)	7. Λοιπές μακροπρόθεσμες άπαιτήσεις		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
	Σύνολο πάγιου ένεργητικού (ΓI+ΓII+ΓIII)		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

VI. Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου

43.00-01	1. Καταθέσεις μετόχων ή εταίρων	XXX	XXX
43.02	2. Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (AI+AII+AIII+AIV+AV+AVI)	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

44.00	1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	XXX	XXX
(44.09 +44.12-99)	2. Λοιπές προβλέψεις	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

		Σέ Δρχ.	Σέ Ξ.Ν.	Σύνολο Χρή- σεως 1984	Σύνολο Χρή- σεως 1983
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
45.00-05	1. Όμολογιακά δάνεια	XXX	XXX	XXX	XXX
45.10-12	2. Δάνεια Τραπεζών	XXX	XXX	XXX	XXX
45.13	3. Δάνεια Ταμιευτηρίων	XXX	-	XXX	XXX
45.14-15	4. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις	XXX	XXX	XXX	XXX
45.16-17	5. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπές συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις	XXX	XXX	XXX	XXX
	6. Τράπεζες λ/μακροπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων με έγγυηση γραμματίων εισηπρακτών	XXX	XXX	XXX	XXX
45.19-21	7. Γραμμάτια πληρωτέα μακρ. λήξεως	XXX			
45.24-26	Μείον: Μη δουλευμένοι τόκοι	<u>XX</u>	XXX	XXX	XXX
Υπόλ. Λ/45	8. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Πιστ. Υπολ.					
50	1. Προμηθευτές		XXX	XXX	XXX
51.00-02	2. Γραμμάτια πληρωτέα	XXX			
51.03-05	Μείον: Μη δουλευμένοι τόκοι	<u>XX</u>	XXX	XXX	XXX
52	3. Τράπεζες λ/βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		XXX	XXX	XXX
Πιστ. Υπολ.					
30	4. Προκαταβολές Πελατών		XXX	XXX	XXX
54	5. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη		XXX	XXX	XXX
55	6. Ασφαλιστικοί Όργανισμοί		XXX	XXX	XXX
53.17-18	7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
	Σέ μεταφορά	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

I. Αποθέματα
20
(21+22)
23
(24+25+26
+28)

(32.01-03+
Χρ. υπόλ. 50
πλήν 50.08)

1. Έμπορεύματα			XXX	XXX
2. Προϊόντα έτοιμα και ήμιτελή- Υποπροϊόντα και Υπολείμματα			XXX	XXX
3. Παραγωγή σε εξέλιξη			XXX	XXX
4. Πρώτες και βοηθητικές ύλες- Αναλώσιμα υλικά-Ανταλλακτικά και Είδη ουσκευασίας			XXX	XXX
5. Προκαταβολές για άγορές αποθεμάτων			XXX	XXX
			<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

Σέ Δρχ. Σέ Ε.Ν. Σύνο-λο Χρή-σεως 1984 Σύνο-λο Χρή-σεως 1983

II. Απαιτήσεις
Χρ. υπόλ. 30,
πλήν 30.97-99

1. Πελάτες			XXX	XXX	XXX	XXX	
2. Γραμμάτια εισπρακτέα - Χαρτοφυλακίου (μείον τά προεξοφλημένα-μεταβιβα- σμένα ποσού δρχ.....) - Στις Τράπεζες για είσπραξη - Στις Τράπεζες σε έγγυηση			XXX XXX <u>XXX</u> XXX				
Μείον: (31.06+31.13) Μή δουλευμένοι τόκοι			<u>XX</u>	XXX	XXX	XXX	XXX
(31.03+31.10) 3. Γραμμάτια σε καθυστέρηση				XXX	XXX	XXX	XXX
33.04-05 4. Κεφάλαιο εισπρακτέο στην επόμενη χρήση				XXX	XXX	XXX	XXX
33.11-12 5. Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμένων επιχειρήσεων				XXX	XXX	XXX	XXX
33.21-22 6. Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπών συμμετοχικού ένδιαφέροντος επιχειρήσεων				XXX	XXX	XXX	XXX
33.07-10 7. Απαιτήσεις κατά οργάνων διοικήσεως				XXX	XXX	XXX	XXX
(32.04+33.17-18) 8. Δεσμευμένοι λ/σμοί καταθέσεων				XXX	XXX	XXX	XXX
(33.19-20) 9. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις εισπρακτέες στην επόμενη χρήση				XXX	XXX	XXX	XXX
30.97-99 + 33.97-99) 10. Έπισηλεις- Έπίδικοι πελάτες και χρεώστες Μείον: Προβλέψεις (44.11)			XXX <u>XX</u>	XXX	XXX	XXX	XXX
(33.00-02+ 33.13-16+ 33.95-96)				XXX	XXX	XXX	XXX
35 11. Χρεώστες διάφοροι				XXX	XXX	XXX	XXX
12. Λογαριασμοί διαχειρίσεως προκαταβολών και πιστώσεων			<u>XXX</u> <u>XXX</u>	<u>XXX</u> <u>XXX</u>	<u>XXX</u> <u>XXX</u>	<u>XXX</u> <u>XXX</u>	<u>XXX</u> <u>XXX</u>

53.10-11	8. Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις	XXX	XXX	XXX	XXX
53.12-13.	9. Υποχρεώσεις προς λοιπές συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις	XXX	XXX	XXX	XXX
53.01	10. Μερίσματα πληρωτέα	XXX	XXX	XXX	XXX
Υπόλ. Λ/53	11. Πιστωτές διάφοροι	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
	Σύνολο υποχρεώσεων (Γ1+Γ11)	XXX	XXX	XXX	XXX

III. Χρεόγραφα					
(34.00-03+	1. Μετοχές	XXX			
34.10-13+					
34.20-21)					
(34.05-06	2. Όμολογίες	XXX			
+34.15-16	3. Λοιπά χρεόγραφα	XXX			
+34.22-23)	4. Ίδιες μετοχές	XXX			
Υπόλ. Λ/34		XXX			
34.25		XX	XXX	XXX	XXX XXX
53.07	Μείον: Όφειλόμενες δόσεις				
IV. Διαθέσιμα					
38.00	1. Ταμείο	XXX	XXX	XXX	XXX
38.02	2. Ληγμένα τοκομερίδια εισπρακτέα	XXX	XXX	XXX	XXX
38.03-06	3. Καταθέσεις όψεως καί προθεσμίας	XXX	XXX	XXX	XXX
		XXX	XXX	XXX	XXX
	Σύνολο κυκλοφορούντος ένεργητικού (ΔΙ+ΔΙΙ+ΔΙΙΙ+ΔΙΥ)	XXX	XXX	XXX	XXX

Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

36.00	1. Έξοδα επόμενων χρήσεων	XXX	XXX	XXX	XXX
36.01	2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	XXX	XXX	XXX	XXX
Υπόλ. Λ/36	3. Λοιποί μεταβατικοί λ/σμοί ένεργητικού	XXX	XXX	XXX	XXX
		XXX	XXX	XXX	XXX
		Σε Δρχ.	Σε Ξ.Ν.	Έυνο- λο Χρη- σεως 1984	Έυνο- λο Χρη- σεως 1983
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ+Ε)	XXX	XXX	XXX	XXX

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ

01	1. Άλλότρια περιουσιακά στοιχεία	XXX	XXX
02	2. Χρεωστικοί λογαριασμοί έγγυήσεων καί έμπράγματος άσφαλειών	XXX	XXX
03	3. Άπαιτήσεις από άμφοτεροβάρεις συμβάσεις	XXX	XXX
04	4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	XXX	XXX
		XXX	XXX

Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

56.00	1. Έσοδα επόμενων χρήσεων	XXX	XXX	XXX	XXX
56.01	2. Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	XXX	XXX	XXX	XXX
Υπόλ. Α/56	3. Λοιποί μεταβατικοί λ/ομοί	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

Στ	Στ	Σύνο-	Σύνο-
Δφχ.	Ξ.Ν.	λο	λο
		Χρη-	Χρη-
		σεως	σεως
		1984	1983

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ
(Α+Β+Γ+Δ)

XXX XXX XXX XXX

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ

05	1. Δικαιούχοι άλλότριων περιουσιακών στοιχείων	XXX	XXX
06	2. Πιστωτικοί λογαριασμοί έγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών	XXX	XXX
07	3. Υποχρεώσεις από άμφωτεροβαρείς συμβάσεις	XXX	XXX
08	4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως	<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
		<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ (Λ/80)

31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1984 (1 Ιανουαρίου-31 Δεκεμβρίου 1984)

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Λ/ΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ
(όπως θά καταχωρείται στο βιβλίο απογραφών και
ισολογισμών)

		Ποσά Κλειόμενης Χρήσεως 1984	Ποσά Προηγούμενης Χρήσεως 1983			Ποσά Κλειόμενης Χρήσεως 1984	Ποσά Προηγούμενης Χρήσεως 1983
ΧΡΕΩΣΗ				ΠΙΣΤΩΣΗ			
1. Αποθέματα ενάρξεως χρήσεως				1. Πωλήσεις			
20	- Έμπορεύματα	XXX	XXX	70	- Έμπορευμάτων	XXX	XXX
21	- Προϊόντα έτοιμα και ήμιτελή	XXX	XXX	71	- Προϊόντων έτοιμων και ήμιτελών	XXX	XXX
22	- Υποπροϊόντα και υπολείμματα	XXX	XXX	72	- Υποπροϊόντων και υπολειμμάτων	XXX	XXX
23	- Παραγωγή σε εξέλιξη (προϊόντα υπό κατεργασία)	XXX	XXX	72	- Πρώτων και βοηθητικών υλών-υλικών συσκευασίας	XXX	XXX
24	- Πρώτες και βοηθητικές ύλες-υλικά συσκευασίας	XXX	XXX	72	- Αναλώσιμων υλικών	XXX	XXX
25	- Αναλώσιμα υλικά	XXX	XXX	72	- Ανταλλακτικών πάγιων στοιχείων	XXX	XXX
26	- Ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων	XXX	XXX	72	- Ειδών συσκευασίας	XXX	XXX
28	- Είδη συσκευασίας	XXX	XXX	72	- Άχρηστου υλικού	XXX	XXX
		XXX	XXX	73	- Υπηρεσιών (έσοδα από παροχή υπηρεσιών)	XXX	XXX
2. Αγορές Χρήσεως				2. Λοιπά οργανικά έσοδα			
20	- Έμπορεύματα	XXX	XXX				
24	- Πρώτες και βοηθητικές ύλες-υλικά συσκευασίας	XXX	XXX	74	- Επιχορηγήσεις και διάφορα έσοδα πωλήσεων	XXX	XXX
25	- Αναλώσιμα υλικά	XXX	XXX	75	- Έσοδα παρεπόμενων άσχολιών	XXX	XXX
26	- Ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων	XXX	XXX	76	- Έσοδα κεφαλαίων	XXX	XXX
28	- Είδη συσκευασίας	XXX	XXX	78.05	- Χρησιμοποιημένες προβλέψεις έκμεταλλεύσεως	XXX	XXX
	Σύνολο άρχικών αποθεμάτων και αγορών	XXX	XXX			XXX	XXX
3. ΜΕΙΟΝ: Αποθέματα τέλους χρήσεως							
20	- Έμπορεύματα	XXX	XXX				
21	- Προϊόντα έτοιμα και ήμιτελή	XXX	XXX				
22	- Υποπροϊόντα και υπολείμματα	XXX	XXX				
23	- Παραγωγή σε εξέλιξη (προϊόντα υπό κατεργασία)	XXX	XXX				
24	- Πρώτες και βοηθητικές ύλες-υλικά συσκευασίας	XXX	XXX				
25	- Αναλώσιμα υλικά	XXX	XXX				
26	- Ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων	XXX	XXX				
28	- Είδη συσκευασίας	XXX	XXX				
	Αγορές και διαφορά (±) αποθεμάτων	XXX	XXX				
	Μεταφορά	XXX	XXX			XXX	XXX

	Μεταφορά	XXX		XXX
4.	Όργανικά έξοδα			
60	- Άμοιβές και έξοδα προσωπικού	XXX		XXX
61	- Άμοιβές και έξοδα τρίτων	XXX		XXX
62	- Παροχές τρίτων	XXX		XXX
63	- Φόροι-Τέλη (πλην τών μη ένσωματωμέ- νων στό λειτουργικό κόστος φόρων)	XXX		XXX
64	- Διάφορα έξοδα			
64.00	- Έξοδα μεταφορών	XXX		XXX
64.01	- Έξοδα ταξειδίων	XXX		XXX
64.02	- Έξοδα προβολής και διαφημίσεως	XXX		XXX
64.03	- Έξοδα εκθέσεων-επιδείξεων	XXX		XXX
64.04	- Ειδικά έξοδα προωθήσεως εξαγωγών	XXX		XXX
64.05	- Συνδρομές-Εισφορές	XXX		XXX
64.06	- Δωρεές-Επιχορηγήσεις	XXX		XXX
64.07	- Έντυπα και γραφική ύλη	XXX		XXX
64.08	- Υλικά άμεσης αναλώσεως	XXX		XXX
64.09	- Έξοδα δημοσιεύσεων	XXX		XXX
64.10	- Έξοδα συμμετοχών και χρεογράφων	XXX		XXX
64.11	- Διαφορές άποτιμήσεως συμμετοχών και χρεογράφων	XXX		XXX
64.12	- Ζημίες άπό πώληση συμμετοχών και χρεογράφων	XXX		XXX
64.98	- Διάφορα	XXX		XXX
65	- Τόκοι και συναφή έξοδα	XXX		XXX
66	- Άποσβέσεις πάγιων στοιχείων ένσω- ματωμένες στό λειτουργικό κόστος	XXX		XXX
68	- Προβλέψεις έκμεταλλεύσεως	XXX	XXX	XXX
	Συνολικό κόστος		XXX	XXX
	ΜΕΙΟΝ:			
78.00	Ίδιοπαραγωγή και βελτιώσεις παγίων		XXX	XXX
	Συνολικό κόστος έσόδων		XXX	XXX
80.00	Κέρδη έκμεταλλεύσεως		XXX	XXX
			XXX	XXX

1

XXX

XXX

80.00

Ζημιές εκμεταλλεύσεως

XXX

XXX

XXX

XXX

442

5 4.1.202

		Ποσά κλειόμενης Χρήσεως 1984	Ποσά προηγούμενης Χρήσεως 1983
	I. Αποτελέσματα έκμεταλλεύσεως		
70,71,72 και 73 (70 έως και 73)-86.00.00	Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	XXX	XXX
86.00.00 (80.01)	Μείον: Κόστος πωλήσεων	XXX	XXX
86.00.01 (74,75 και 78.05)	Μικτά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες) έκμεταλλεύσεως	XXX	XXX
	Πλέον: Άλλα έσοδα έκμεταλλεύσεως	XX	XX
	Σύνολο	XXX	XXX
86.00.02 (92.01)	ΜΕΙΟΝ: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	XXX	XXX
86.00.03 (92.02)	2. Έξοδα λειτουργίας έρευνών-ανάπτυξεως	XXX	XXX
86.00.04 (92.03)	3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	XXX	XXX
	Μερικά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες) έκμεταλλεύσεως	XX	XX
	ΠΛΕΟΝ (ή μείον)	XX	XX
86.01.00 (76.00)	1. Έσοδα συμμετοχών	XX	XX
86.01.01 (76.01)	2. Έσοδα χρεογράφων	XX	XX
86.01.02 (76.04)	3. Κέρδη πωλήσεως συμμετοχών και χρεογράφων	XX	XX
86.01.03 (76.02 έως 76.98, πλήν 76,04)	4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	XX	XX
	Μείον:	XX	XX
86.01.07 (64.11)	1. Διαφορές αποτιμήσεως συμμετοχών και χρεογράφων	XX	XX
86.01.08 (64.10 και 64.12)	2. Έξοδα και ζημίες συμμετοχών και χρεογράφων	XX	XX
86.01.09 (65)	3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	XX	XX
86.00+ 86.01 (λογ. 80)	Όλικά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες) έκμεταλλεύσεως	XX	XX
	II. ΠΛΕΟΝ (ή μείον): Έκτακτα αποτελέσματα		
86.02.00 (81.01)	1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	XX	XX
86.02.01 (81.03)	2. Έκτακτα Κέρδη	XX	XX
86.02.02 (82.01)	3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	XX	XX
86.02.03 (84)	4. Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	XX	XX
	Μείον:	XX	XX
86.02.07 (81.00)	1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	XX	XX
86.02.08 (81.02)	2. Έκτακτες ζημίες	XX	XX
86.02.09 (82.00)	3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	XX	XX
86.02.10 (83)	4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	XX	XX
	Όργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες)	XX	XX
66+85	ΜΕΙΟΝ: Σύνολο αποσβέσεων πάγιων στοιχείων	XX	XX
66	Μείον: Οι από αυτές ένοσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	XX	XX
86.99	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Κέρδη ή Ζημίες) ΧΡΗΣΕΩΣ πρό φόρων	XX	XX

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (Λ/88)

88.00 ή 88.01 (86.99)	Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές) χρήσεως		
88.02-04 (42.00-02)	(+) ή (-): Υπόλοιπο αποτελεσμάτων (κερδών ή ζημιών) προηγούμενων χρήσεων		
88.06 (42.04)	(+) ή (-): Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων		
88.07 (Υπολ/σμοί 41)	(+) : Άποθεματικά πρὸς διάθεση		
	Σύνολο		
88.08	ΜΕΙΟΝ: 1. Φόρος εισοδήματος και εισφορά ΟΓΑ	XXX	XXX
88.09	2. Λοιποί μὴ ἔνσωματωμένοι στὸ λειτουργικό κόστος φόροι	XXX	XXX
88.99.	Κέρδη πρὸς διάθεση		
	ἢ		
88.98	Ζημιές εἰς νέο		
	<i>Ἡ διάθεση τῶν κερδῶν γίνεται ὡς ἐξῆς:</i>		
41.02	1. Τακτικὸ ἀποθεματικὸ		
53.01	2. Πρῶτο μέρισμα		
53.01	3. Πρόσθετο μέρισμα		
41.03	4. Ἀποθεματικὰ καταστατικῶ (ἀναφέρονται οἱ σχετικὲς διατάξεις)		
41.04-05	5. Εἰδικὰ καὶ ἔκτακτα ἀποθεματικὰ (ἀναφέρεται ὁ σκοπὸς)		
41.08	6. Ἀφορολόγητα ἀποθεματικὰ (ἀναφέρονται οἱ σχετικὲς διατάξεις)		
53.09	7. Ἀμοιβές ἀπὸ ποσοστὰ μελῶν διοικητικῶ συμβουλίου		
42.00	8. Υπόλοιπο κερδῶν εἰς νέο		

Ποσά Κλειόμενης Χρήσεως 1984	Ποσά Προηγούμενης Χρήσεως 1983
XXX	XXX
XXX	XXX
(-XXX)	XXX
<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
XXX	XXX
<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
<u>(-XXX)</u>	<u>(-XXX)</u>
XXX	XXX
XXX	XXX
XXX	XXX
XXX	XXX
XXX	XXX
XXX	XXX
<u>XXX</u>	<u>XXX</u>
<u>XXX</u>	<u>XXX</u>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **ΑΡΓΥΡΗ ΛΕΩΝΙΔΑ ΑΔΑΜΙΔΗ** : «Λογιστική IV - Ανάλυση Ισολογισμών», Έκδοση 1988.
- **ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ**: «Οικονομική των επιχ/σεων», 2^η Έκδοση, Θεσσαλονίκη 1979
- **ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ - ΕΛΚΕΠΑ**, Έκδοση 1987
- **ΚΑΝΤΖΟΥ ΚΩΝ/ΝΑ**: «Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων», Εκδόσεις INTERBOOKS, Αθήνα
- **ΠΕΡΙΚΛΗ Α. ΚΑΡΑΝΑΣΙΟΥ**: «Αρχές Διοίκησης Επιχειρήσεων», Έκδοση 1988
- **ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΚΑΦΟΥΣΗ**: «Ανάλυση Ισολογισμών», Αθήνα, έκδοση 1979
- **ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΚΑΦΟΥΣΗ**: «Ανάλυση και κριτική διερεύνηση χρηματοοικονομικών καταστάσεων», Αθήνα, 1991
- **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΝΤΑΚΟΥ**: «Γενική Λογιστική», Έκδοση 1989
- **ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ**: «Ανάλυση Ισολογισμών» - Σημειώσεις Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου, Έκδοση 1992
- **ΜΕΙΜΑΡΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΟΣ**: «Η χρηματοδοτική λειτουργία της επιχειρήσεων», Εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1964
- **ΝΙΚΗΤΑΣ Α. ΝΙΑΡΧΟΥ**: «Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων», 3^η έκδοση Εκδ. Σταμούλης, Αθήνα 1994

- **ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ:** «Ανάλυση Χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης», Εκδ. Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1986.
- **ΣΑΚΕΛΛΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ:** α) «Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», τομ. Α και Β, 3^η έκδοση, εκδ. Βρυκούς, Αθήνα 1993
β) Σημειώσεις ανάλυσης και διερεύνησης των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων, Αθήνα 1994
- **ΣΑΡΣΕΝΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ:** «Λογισμός της επιχειρηματικής δραστηριότητας», Εκδ. Σταμούλη, Πειραιάς 1993.
- **ΣΙΑΦΑΚΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ:** «Ανάλυση Ισολογισμών», Έκδοση 1989.
- **ΤΣΑΚΛΑΓΚΑΝΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ:** «Οικονομική των επιχειρήσεων I-II», 5^η έκδοση, εκδ. Αφοί Κυριακίδη Α.Ε., Θεσσαλονίκη 1993
- **Γ.Κ.ΦΙΛΙΠΠΑΤΟΣ Π.Ι. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** «Εισαγωγή στην χρηματοοικονομική διοικητική», εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1985
- **ΧΡΥΣΟΚΕΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ:** «Η ρευστότης από επιχειρησιακή-οικονομική άποψη», περιοδικό Λογιστής, Ιούλιος 1984.